

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

Data aplicării
semnăturii electronice nr. 04-06/683

La nr. _____

Ministerul Justiției
e-mail: secretariat@justice.gov.md

La adresarea Ministerului Justiției nr.03/8693 din 30 septembrie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul definitivat de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024) și comunică următoarele.

Art. I. - Codul penal al Republicii Moldova:

1) la art.106¹ alin. (1), considerăm necesară modificarea sintagmei "242¹- 244" cu sintagma "241, 242-244¹" pentru a face posibilă confiscarea extinsă și în cazul infracțiunilor, prevăzute la art. 241, 242 și 244¹ din Codul penal.

Art. II - Codul de procedură penală al Republicii Moldova:

1) la art.208, considerăm necesară includerea dispozițiilor care să reglementeze situația valorilor mobiliare și a obligațiilor. Or, prevederile actuale din Codul de procedură penală stipulează că aceste bunuri, puse sub sechestru, se transmit spre păstrare Serviciului Fiscal de Stat conform procedurii stabilite, dar prin completarea propusă prin proiect, art. 208 se expune într-o redacție nouă, care nu conține dispoziții referitoare la valorile mobiliare și a obligațiilor puse sub sechestru. Evidențiem că în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, la acest capitol se menționează că se acceptă propunerea anterioară a Ministerului Finanțelor, dar acest fapt nu este reflectat *de facto* în proiectul de lege;

2) la art.229² alin.(2), considerăm necesară modificarea sintagmei "242¹- 244" cu sintagma "241, 242-244¹", iar după sintagma "248-249" de completat cu textul "250-253" pentru a face posibilă dispunerea prin delegație Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale urmărirea și identificarea bunurilor infracționale, precum și acumularea probelor cu privire la acestea și în cazul infracțiunilor, prevăzute la art. 241, 242, 244¹ și 250-253 din Codul penal;

3) la art.389 alin.(7), textul "art.1061 și art.1062" urmează a fi substituit cu textul "art.106¹ și art.106²";

4) la art.559¹ - 559², considerăm că urmează a fi indicată autoritatea/persoana, care urmează să solicite recunoașterea și executarea hotărârii judecătorești prin intermediul Ministerului Justiției (de exemplu, a se vedea în acest sens art.559⁴ din proiect);

5) proiectul respectiv urmează a fi completat cu operarea modificărilor la actualele prevederi ale art.229⁶ alin.(1) și art.229⁷ alin.(1)-(3) din Codul de procedură

penală prin substituirea textului "Ministerul Finanțelor" cu textul "Serviciul Fiscal de Stat". În acest sens, menționăm că Ministerul Finanțelor nu are careva atribuții în procesul respectiv, acestea fiind exercitate exclusiv de către Serviciul Fiscal de Stat (prin prisma Hotărârii Guvernului nr.684/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrare) și Hotărârii Guvernului nr.972/2001).

Or, atît proiectul supus examinării, cât și Codul de procedură penală la moment operează în alte prevederi doar cu textul "Serviciul Fiscal de Stat" (de exemplu, art.56 alin.(1), art.57² alin.(2), art.138¹⁰ alin.(4), art.159 alin.(4), art.161 alin.(2) și (3), art.208 alin.(1)). La fel, potrivit art.42 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, hotărîrea judecătorească rămasă definitivă, prin care se constată caracterul nejustificat al averii, se transmite Autorității Naționale de Integritate spre informare și Serviciului Fiscal de Stat spre executare. Complementar, menționăm că potrivit art.132¹ alin.(7) din Codul Fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este *persoană juridică de drept public*.

De altfel, menținerea în art.229⁶ alin.(1) și art.229⁷ alin.(1)-(3) din Codul de procedură penală a textului "Ministerul Finanțelor" de rînd cu alte prevederi din același Cod, în care se menționează Serviciul Fiscal de Stat, ar putea crea o incertitudine, fiind posibilă utilizarea acestor discrepanțe de către persoanele interesate.

Art. III - Codul de executare al Republicii Moldova:

1) la art. 293² alin.(2), considerăm oportună excluderea cuvîntului "procurorul", deoarece în procedura de executare silită a obligațiilor, prevăzută la Capitolul 9 din Titlul V al Codului fiscal, Serviciul Fiscal de Stat nu raportează despre activitatea sa procurorului. Totodată, art.293 alin.(3) prevede modul de informare referitor la inițierea procedurii de executare a hotărârii judecătorești;

2) la art.293⁴ alin.(1), precizăm că măsurile de asigurare a executării silite sunt prevăzute la Capitolul 12 din Titlul V al Codului fiscal, motiv din care textul "Capitolul 9 din Titlu 10 din Codul fiscal nr. 1163/1197" urmează a fi modificat corespunzător;

3) la art. 293⁴ alin.(2), ce se referă la contestarea actului de aplicare a măsurilor de asigurare, prevăzute la Capitolul 9 din Titlul V al Codului fiscal, la judecătorul de instrucție în modul stabilit de Codul de procedură penală, evidențiem că această propunere nu corespunde legislației în vigoare, deoarece acțiunile realizate de Serviciul Fiscal de Stat în cadrul procedurii de executare silită a obligațiilor fiscale sunt exteriorizate sub forma unor operațiuni administrative sau acte administrative individuale, care pot fi contestate în conformitate cu prevederile Codului fiscal, în prealabil la Serviciul Fiscal de Stat și ulterior în instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, dar nicidecum în instanțele de judecată pentru examinarea procedurii penale sau la judecătorul de instrucție;

4) conceptual, considerăm inoportună completarea cu art.293⁵-293⁹, deoarece după cum este stipulat la art. 293¹ alin. (2), procedura de executare silită a hotărârilor judecătorești prevăzute la alin. (1) se desfășoară în conformitate cu prezentul capitol, cu completările prevăzute la Capitolul 9 din Titlul V al Codului fiscal. Respectiv,

toată procedura de executare întreprinsă de Serviciul Fiscal de Stat este deja reglementată de legislația fiscală, inclusiv incidentele procedurale de suspendare, întrerupere și încetare a procedurii de executare silită, precum și actele procedurale care se întocmesc în acest sens. Prin urmare, considerăm inoportună includerea acestor prevederi în Codul de executare, astfel fiind necesară excluderea din proiect a articolelor 293⁵-293⁹ propuse spre completare.

Art. IV – Legea nr.371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală:

1) Considerăm că art.115² alin.(2) urmează a fi completat la final cu următorul text: ”, care intră în vigoare după aprobarea de către Guvern”.

Propunerea respectivă este condiționată de faptul că, de regulă, sumele obținute din vânzarea bunurilor infracționale sunt repartizate între statul solicitant și statul de executare. Astfel, având în vedere că distribuția respectivă poate să difere, iar mijloacele obținute urmează a fi făcute venit la bugetul de stat, considerăm că acordul cu statul de executare urmează să intre în vigoare doar după aprobarea acestuia de către Guvern.

În această ordine de idei, menționăm că asemenea practici deja sunt prevăzute în legislația în vigoare. Astfel, potrivit art.47 alin.(5) din Legea nr.234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare, Comisia adoptă o decizie motivată privind respingerea pretențiilor ori acceptarea totală sau parțială a acestora. *În cazul acceptării totale sau parțiale a pretențiilor, decizia comisiei intră în vigoare după aprobarea acesteia de către Guvern.*

Ministru

Digitally signed by Belous Victoria
Date: 2024.10.07 09:42:47 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Victoria BELOUS

Ex. A. Balan
(022)26-28-88

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

**SUPREME COURT
OF JUSTICE**

Nr.630 din 03.10.2024

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
secretariat@justice.gov.md

A V I Z

**La Proiectul de Lege privind modificarea unor acte normative
(perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)**

În adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit solicitarea nr. 03/8693 din 30.09.2024 privind avizarea repetată a Proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) înregistrat cu numărul unic 228/MJ/2024.

În urma examinării proiectului remis spre avizare cât și a notei de fundamentare (informativă), s-a constatat că obiecțiile Curții înserate în avizele nr. 210 din 1 aprilie 2024 și nr. 308 din 20 iunie 2024 nu au fost acceptate, iar argumentele autorului în acest sens sunt vagi.

Art. II, pct. 10 – Cu referire la art. 205 alin.1 și anume: Temeiurile de punere sub sechestru. Curtea menționează că din alin. (1) a art. 205 în redacția propusă de legiuitor, reiese că organul de urmărire penală sau instanța de judecată pune sub sechestru bunurile și fără a avea bănuiala rezonabilă că acestea vor fi distruse, transformate, cheltuite, transferate, deplasate sau înstrăinate. Curtea a analizat sinteza obiecțiilor și propunerilor la acest aspect. Potrivit sintezei obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative: „Sarcina probei de urmărirea evitării distrugerii, transformării, cheltuirii, transferării, deplasării sau înstrăinării bunurilor în vederea asigurării reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune, garantării executării pedepsei amenzii, eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă și compensării cheltuielilor judiciare, revine persoanei care solicită aplicarea sechestrului”. Curtea menționează că persoana care solicită aplicarea sechestrului poate prezenta probe care să dovedească că aceste bunuri urmează a fi tănuite, deteriorate, sau cheltuite, însă organul de urmărire penală sau instanța de judecată în calitate de observator obiectiv și imparțial la aplicarea

sechestrului asupra bunurilor trebuie să aprecieze aceste probe și să-și motiveze suspiciunile că bunurile urmează fi *distruse, transformate, cheltuite, transferate, deplasate sau înstrăinate*. Prin urmare, Curtea consideră nu urmează a fi exclus termenul de „*bănuială rezonabilă*”. Or, această suspiciune trebuie să rezulte din existența unor fapte și/sau informații bazate pe date reale și concluzii raționale, confirmate prin date factice, ce rezultă din surse și mijloace procesuale, bazată pe respectarea principiului general al securității raporturilor juridice și protecției persoanei împotriva oricăror atingeri arbitrare a drepturilor și libertăților.

Art. II, Pct. 20 – Cu referire la art. 229. Plata cheltuielilor de judecată. Potrivit raționamentelor expuse în avizele anterioare, Curtea Supremă de Justiție a semnalat autorului că norma prevăzută la art. 229 alin. (2) din Codul de procedură penală lasă loc de interpretare, odată ce operând cu termenul „poate” legiuitorul a lăsat la discreția instanței adoptarea soluției de recuperare a cheltuielilor judiciare din contul condamnatului. Astfel, Curtea a considerat oportun ca norma de la art. 229 din Codul de procedură penală să fie îndreptată spre obligarea condamnaților la achitarea cheltuielilor judiciare suportate într-o cauză penală, iar scutirea condamnaților de la plata acestor sume, să prezinte o excepție, dar nu regulă.

În acest sens, Curtea consideră totuși oportun de a fi modificat art. 229 alin. (2) și alin. (3) din Codul de procedură penală, după cum urmează:

(2) „*Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.*”

(2¹) *În caz de condamnare, încetare a procesului penal pe temeiuri de nereabilitare, de liberare de răspundere penală sau de pedeapsă penală, condamnatul este obligat la plata cheltuielilor judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.*

(3) *Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare atunci când acestea nu dispun de mijloace necesare sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.*”

În concluzie, considerăm că propunerile menționate vor permite implementarea

adecvată și calitativă a prevederilor legii procesual penale cu privire la recuperarea cheltuielilor judiciare, fapt care, în consecință va contribui la excluderea suportării nejustificate de către stat a majorității cheltuielilor în legătură cu desfășurarea proceselor penale.

**Președinte interimar al
Curtii Supreme de Justiție**

Stela PROCOPCIUC

CURTEA DE APEL COMRAT

Republica Moldova, mun. Comrat, str. Lenin, 177
email: caco@justice.md; Tel.: /+373 298/ 23 446
www.instante.justice.md

Nr. 2086 din 04 octombrie 2024
la nr. 03/8693 din 30 septembrie 2024

MINISTERUL JUSTIȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA Domnului Stanislav COPEȚCHI

La solicitarea Dumneavoastră parvenită prin poșta electronică și înregistrată cu nr. de intrare 1333/e din 30.09.2024, cu privire la prezentarea avizelor privind *proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) înregistrat la Cancelaria de Stat cu numărul unic 228/MJ/2024*, Vă comunicăm următoarele.

Judecătorii Curții de Apel Comrat au luat cunoștință cu proiectul de lege, care vine cu modificările în următoarele acte legislative: Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004, Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații, Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, și care va fortifica mecanismul de urmărire și identificare a bunurilor infracționale

Cu privire la modificările propuse în Codul de procedură penală (art. II din proiect), judecătorii susțin completarea art. 197 alin. (1) cu punctele 6) și 7) cu următorul conținut:

- „6) măsuri asiguratorii pentru eventuala confiscare specială sau extinsă;
- 7) măsuri asiguratorii pentru compensarea cheltuielilor judiciare.”.

Prin urmare, judecătorii instanței de apel sunt de acord cu completarea codului precizat cu art. 206², care prevede modalitatea de comunicare a hotărârilor de punere a bunurilor sub sechestru. Concomitent cu aducerea la cunoștință a hotărârii de punere a bunurilor sub sechestru, este imperios ca persoanelor ale căror drepturi sau interese sunt afectate de aplicarea sechestrului, să i se înmâneze, în scris, și drepturile de care dispune cu această ocazie.

Cu privire la modificările propuse în Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală (art.IV), judecătorii sunt de acord cu modificările propuse în completarea art. 1 alin. (3) cu lit. j) cu următorul conținut:

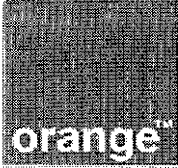
„j) identificarea, localizarea și punerea sub sechestru a produselor infracțiunilor, a bunurilor, a activelor și a instrumentelor care sunt legate de infracțiuni, în scopul confiscării eventuale a acestora, fără a prejudicia drepturile terților de bună-credință;”.

Evident că, procesul de recuperare a bunurilor infracționale este orientat spre implementarea de mecanisme care îmbunătățesc eficiența în urmărirea și identificarea bunurilor, precum și recuperarea efectivă a bunurilor infracționale. Totodată, la proiectul menționat mai sus careva propuneri nu sunt.

**Președintele interimar
al Curții de Apel Comrat**

Andrei MIRONOV

Ex. Tatiana Juravliova
șef secției GMSPJ și relații publice, tel.029826914, e-mail: juravliova.tatiana@mail.ru

I.M. Orange Moldova S.A.
IDNO 1003800106115
Str. Alba Iulia 75, MD-2071 Chisinau
Republica Moldova
Capital social 179499609 lei
Administrator Olga Surugiu
www.orange.md

Nr. OMD 528/24 din 03.10.2024

Dlul Stanislav COPEȚCHI
Secretar de stat
Ministerul Justiției

Prin e-mail la secretariat@justice.gov.md și
victor.stratu@justice.gov.md

Subiect: Avizarea repetată a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)

Stimate Domnule Secretar de stat,

Orange Moldova a examinat versiunea actualizată a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) prezentat spre reavizare cu scrisoarea Ministerului Justiției nr. 03/8693 din 30.09.2024.

Regretăm că obiecțiile noastre formulate anterior în scrisoarea nr. 323/24 din 21.06.2024 nu au fost acceptate.

În scrisoarea respectivă, am solicitat excluderea din art. 9² alin. (2) și (3) al proiectului de lege a prevederilor care obligă furnizorii de servicii de comunicații electronice să prezinte Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI):

- a) datele de identificare (numele, prenumele, IDNP, adresa) ale abonatului sau ale utilizatorului unei rețele de comunicații electronice (identificatorul internațional al abonatului mobil (IMSI), numărul de telefon, numărul de serie al modulului de identificare a abonatului (al cartelei SIM), adresa de internet protocol (IP), adresele fizice de prestare a serviciului fix); și
- b) numerele de telefon și/sau a adreselor de internet protocol (IP) înregistrate pe numele unei persoane.

Această solicitare a fost determinată de faptul că nu este clar în ce măsură informațiile privind identitatea unui abonat sau numerele de telefon folosite de o persoană ar putea servi la atingerea scopurilor de urmărire și identificare a bunurilor care nu au proveniență legală ori care sunt sau pot fi obiect al măsurilor asigurătorii, măsurilor de indisponibilizare și/sau al confiscării, indicate la art. 9² al proiectului de lege.

Or, potrivit art. 28 din Constituție, statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată, iar art. 54 alin. (2) și (4) din Constituție stabilește că exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau

garantării autorității și imparțialității justiției. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

În sinteza obiecțiilor și propunerilor, Ministerul Justiției își motivează refuzul de a accepta această solicitare prin faptul că dispozițiile art. 9² ar fi în concordanță cu art. 6 alin. (1), (3) lit. i) și (4) din Directiva 2024/1260, iar recitalurile (17), (18) și (20) din Directivă ar confirma caracterul proporțional a informațiilor respective.

În realitate, articolele nominalizate se referă la „informații privind transferurile electronice de fonduri și soldurile conturilor”, dar nu la identitatea utilizatorului unui serviciu de comunicații electronice sau numerele de telefon/adrese IP folosite de o persoană.

Mai mult ca atât, furnizorii de servicii de comunicații electronice nu prestează servicii de plată conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică. Un furnizor de servicii de comunicații electronice poate presta servicii de plată numai dacă obține licența de la Banca Națională, doar că în acest scop prestatorul este obligat să deschidă clienților săi conturi de plăți. Conturile de abonat/utilizator de servicii de comunicații electronice nu pot fi folosite în acest scop.

Din conturile de abonat/utilizator de servicii de comunicații electronice nu pot fi efectuate transferuri electronice de fonduri (care reprezintă un serviciu de plată), cu excepția unor sume mici achitate pentru conținut digital sau bilete electronice (operațiuni de plată exceptate conform art. 2 alin. (2) pct. 12) al Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică) sau între abonați/utilizatori din cadrul aceleiași rețele de comunicații electronice¹. Sumele achitate în conturile de abonat/utilizator de servicii de comunicații electronice nu pot fi retrase de abonat/utilizator, decât în cazul rezoluției contractului.

În acest context, se propune repetat excluderea obligației respective a furnizorilor de servicii de comunicații electronice din proiectul de lege nominalizat.

Cu deosebit respect,

Olga SURUGIU
Director General

¹ Transfer Credit (orange.md)

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Republica Moldova, mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 54
email: cab@justice.md; Tel.: /+373 231/ 23 140
www.instante.justice.md

nr. 18335 din 04.10.2024

Ministerul Justiției al RM
Email: secretariat@justice.gov.md
victor.stratu@justice.gov.md

La 30.09.2024 cu nr. de înregistrare 526 a parvenit proiectul de lege ajustat în baza avizelor și recomandărilor repetate pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) număr unic 228/MJ/2024.

Judecătorii Curții de Apel Bălți, la ședința operativă, studiind propunerile de modificare a proiectului de Lege sus indicat, însoțită de nota informativă la proiectul legii, remarcă faptul că utilizarea noilor prevederi spre modificare sunt susținute de către instanță, le considerăm oportune și necesare, or modificările articolelor din Codul Penal și Codul de procedură penală propuse ar armoniza legislația națională cu practicile internaționale, precum și va îmbunătăți mecanismul de recuperare a bunurilor infracționale.

Încercările legiuitorului de a ajusta norma națională la prevederile actelor internaționale ar minimiza ambiguitatea produsă în urma compilării unor norme din legislația altor state.

Prin urmare, modificările propuse vor face claritate la aplicarea articolelor vizate, v-a stabili etapele de executare efectivă a hotărîrilor privind recuperarea bunurilor infracționale, cât și clarificarea modalităților în care bunurile infracționale sau contravaloarea lor, confiscate de instanțele naționale, bunuri care se află peste hotarele țării, să fie repatriate în cadrul asistenței juridice internaționale.

Prezenta propunere de modificare a legislației o considerăm eficientă, alte propuneri suplimentare vis a vis de avizarea Proiectului de lege nominalizat supra nu avem.

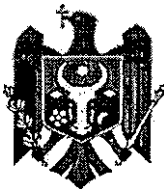
Cu respect,
Președintele Curții de Apel Bălți

Digitally signed by Talpa Ion
Date: 2024.10.04 15:04:33 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

*Executat: Șef serviciu penal și contravențional
I. Eremciuc*

JUDECĂTORIA STRĂȘENI

SEDIUL CENTRAL

mun. Strășeni, str. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 86
telefon: (0237) 2-26-28 / e-mail.: jst@justice.md.
www.instante.justice.md

nr. ieșire 13041

data „06” 10 2024

Domnului Stanislav COPETCHI
Secretar de Stat al Ministerului Justiției

Prin prezenta, Judecătoriei Strășeni, Vă informează că, la 30 septembrie 2024 a parvenit solicitarea D.V.S., cu numărul unic 03/8693 privind avizarea repetată a *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative(perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)*

Astfel, în urma studierii minuțioase a proiectului menționat supra careva obiecții, propuneri nu sunt.

Cu respect,

Președintele interimar
al Judecătoriei Strășeni

Sergiu Osoianu

**JUDECĂTORIA CAHUL
SEDIUL CENTRAL**

Mun. Cahul, str. Mihail Frunze, nr. 62
Tel.: (0299) 2-46-82 / e-mail.: jch@justice.md.
www.instante.justice.md

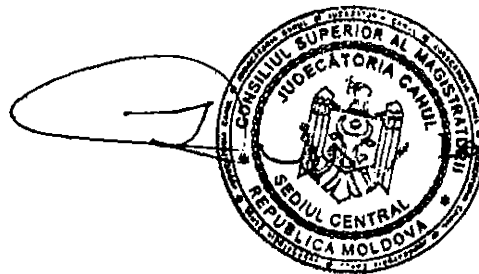
Nr. 1427
din 07.10. 2024

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
e-mail: secretariat@justice.gov.md;
victor.stratu@justice.gov.md

La data de 30.09.2024, Judecătoria Cahul a recepționat interpelarea Dvs., prin care se solicită prezentarea avizelor asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii, pentru modificarea unor acte normative, (*perfectionarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale*), înregistrat la Cancelaria de Stat cu numărul unic 228/MJ/2024.

La cele solicitate, Vă comunicăm că, Judecătoria Cahul nu are careva propuneri de modificare/completare a proiectului Legii nominalizat supra.

**Președintele interimar al
Judecătoriei Cahul**

Ionid TURCULEȚ

Ex. Colibaba Stepanida
Tel (0299) 2-79-77

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA ANTICORUPȚIE

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 198, MD-2004, Tel.: (373) 22 257 401

www.procuratura.md/anticoruptie e-mail: proc-ant@procuratura.md

07.10.2024 nr.8784

La nr.03/8693 din 30.09.2024

Dlul Stanislav COPETCHI
Secretar de stat
Ministerul Justiției

AVIZ asupra Proiectului de lege privind perfecționarea mecanismului de confiscare

Procuratura Anticorupție a recepționat și studiat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024), ca rezultat formulând următoarele obiecții și propuneri de îmbunătățire (susținând dar fără a repeta obiecțiile și propunerile formulate în avizele anterioare).

I. La art. 106 din Codul penal

1. La alin (4) Propunem completarea după cuvintele "inculpatul" de introdus sintagma "*condamnatul*" ori înlocuirea termenelor de "bănuț, învinut, inculpat" cu termenul de "*făptuitor*" (termen utilizat deja în Codul de procedură penală când se face trimitere la o persoană care a comis o infracțiune)

II. Codul de procedură penală

1. La art. 6 – propunem introducerea unei definiții proprii procesului penal a noțiunii de beneficiar efectiv încadrată în definiția beneficiarului efectiv tratată prin prisma recomandărilor FATF/GAFI - *persoana (persoanele) fizică (fizice) care deține (dețin) sau controlează în ultimă instanță bunurile sau care exercită un control efectiv final asupra unei persoane juridice sau a unui aranjament.*

Totodată, având în vedere faptul că autorii au ales să transpună reglementările de executare a hotărârilor penale în materie de confiscare și recuperare a prejudiciului în Codul de executare (fapt cu care nu suntem de acord, or executarea hotărârii penale este o fază a procesului penal, iar reglementarea acesteia în alt act normativ încalcă principiul abordării sistemice), este util a prevedea că această definiție se aplică în mod corespunzător pentru executarea hotărârilor judecătorești în materie penală, sau de prevăzut o definiție în Codul de executare.

2. La art. 207 alin.(1/1) din proiect propunem următorul text
" *Punerea bunurilor sub sechestrul prin hotărârea instanței de judecată, adoptată la faza judecării cauzei, se efectuează de către executorul judecătoresc,*

iar în cazul în care sechestrul este aplicat pentru repararea prejudiciului, confiscare specială sau extinsă în folosul statului, de către Agenția pentru Recuperarea Bunurilor Infractionale”.

Propunerea din proiect nu aduce nimic nou în soluționarea problemelor ce țin de continuarea investigațiilor financiare la faza judecării cauzei și implică cheltuieli ce țin de taxele percepute de executorii judecătorești. În plus punerea în executare a sechestrului de către ARBI ar fi mai rapidă decât dacă ar fi păstrate procedurile de transmitere a încheierilor către executorii judecătorești.

3. La art.207 alin.(2) similar ca și la alin.(1/1) propunem următorul text ”*Punerea bunurilor sub sechestrul în procesul investigațiilor financiare efectuate după condamnarea definitivă a persoanei sau după încetarea urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare, se efectuează de către Agenția pentru Recuperarea Bunurilor Infractionale”*

4. La art. 210

Propunem sa fie păstrat alineatul (3) în redacție actuală

5. La art. 258 alin.(4) din proiect după sintagma ”organului de urmărire penală” propunem completarea cu ”*și ale organului care desfășoară activitate specială de investigații”*.

Pentru realizarea unor investigații financiare paralele eficiente ARBI ar trebui să dispună în continuare de posibilitatea de a efectua măsuri speciale de investigații (la moment ARBI are acest drept).

6. La art. 274 alin.(3/2) din proiect

Propunem înlocuirea sintagmei ”procurorul dispune” cu sintagma ”*procurorul poate dispune”*.

O măsură imperativă nu este justificată or, în unele cazuri investigațiile financiare paralele ar putea să nu fie necesare sau divulgarea prematură a datelor de urmărire penală ar putea dăuna investigației.

În plus, transmiterea automată a delegațiilor ar putea genera un volum mare de lucru inutil pentru ARBI și ar bloca activitatea Agenției.

7. La art.285

Considerăm necesară excluderea propunerii de introducere a alin. (6/1) prin care competența de a decide asupra măsurilor de siguranță judecătorului. La moment această atribuție este delegată procurorului care emite ordonanța de încetare ceea ce este si firesc. Nu este clar care sunt argumentele de a repeta acest exercițiu în instanța de judecată și dacă această instanță este sau nu judecătorul de instrucție.

V. Legea privind activitatea specială de investigații

1. Atragem atenția asupra necesității ajustării art.2 din Lege – sarcinile activității speciale de investigații.

În acest sens propunem completarea articolului cu lit.g) cu următorul text ”*asigurarea executării hotărârilor judecătorești în materie penală cu privire la confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor, repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și compensarea cheltuielilor de judecată*”

Totodată, atragem atenția că conținutul propus de autor la art. 19 din Lege este ambiguu și presupune că ARBI va efectua măsuri speciale de investigații, inclusiv în cadrul urmăririi penale, în temeiul Legii 59 și nu a Codului de procedură penală, fapt care ar putea duce la nulitatea acestora.

La moment, ARBI desfășoară activitatea specială de investigații în temeiul Codului de procedură penală și nu în baza Legii nr.59.

Ipotetic această Lege ar putea avea implicații doar la faza executării hotărârilor (similar căutării învinuiților care se eschivează de la urmărirea penală).

În plus formularea ”*care nu au proveniență legală*” nu se încadrează în scopul proiectului așa cum a fost ales de autor, or această sintagmă definește de fapt o spălare de bani sau o îmbogățire ilicită.

Din acest motiv propunem excluderea acestei sintagme.

VIII. Dispoziții finale și tranzitorii

Considerăm imperios de a soluționa chestiunea transmiterii dosarelor de executare de la executorii judecătorești la autoritatea care va asigura ”*executarea silită în cazuri speciale*” într-un termen rezonabil.

Anticipând o concluzie, reiterăm că mecanismul elaborat nu conține instrumente reale de a realiza investigații financiare efective la faza judecării cauzei și nici la faza executării hotărârii (nu este clar ce acțiuni procesuale pot fi efectuate în cadrul investigațiilor financiare. EX: poate SFS să efectueze cercetare la fața locului sau alte acțiuni intruzive în vederea identificării și inventarierii bunurilor aflate într-un imobil?).

În această ordine de idei suntem de opinia că ar fi benefică reconsiderarea propunerilor formulate de către Procuratura Anticorupție în cadrul grupului de lucru în acest sens.

Reiterăm faptul că transmiterea sarcinii de executare a hotărârilor Serviciului Fiscal de Stat se va dovedi a fi o măsură ce nu va genera rezultate palpabile atît din motivul lipsei experienței, cît și din motivul lipsei instrumentelor necesare.

Considerăm că investigațiile financiare urmează a fi transmise integral în sarcina ARBI care dispune de resurse necesare net superioare.

Cu respect,

**Adjunct interimar al Procurorului șef al
Procuraturii Anticorupție**

Digitally signed by Iachimovschi Octavian
Date: 2024.10.07 14:01:04 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Octavian Iachimovschi

**CURTEA DE APEL
CAHUL**

Republica Moldova, MD-3909, or. Cahul,
str. Ștefan cel Mare, 30
tel. (299) 2 – 55 – 85, tel./fax. (299) 3-26-72

www.cajc.md

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КАХУЛ**

Республика Молдова, MD-3909, г. Кахул
ул. Штефан чел Маре, 30
тел. (299) 2 – 55 – 85, тел./факс. (299) 3-26-72

cajcz@justice.md

07.10.2024

nr. 3200

D-lui Stanislav COPETCHI
Secretar de stat

secretariat@justice.gov.md
victor.strafu@justice.gov.md

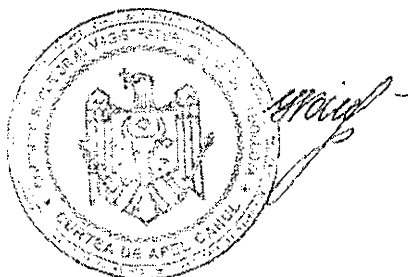
Stimate Domn,

La solicitarea Dvs. din 30 septembrie 2024 nr. 03/8693 referitor la avizarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024), analizând și studiind proiectul nominalizat, Curtea de Apel Cahul, Vă informează:

Judecătorii Curții de Apel Cahul susțin proiectul legii susmenționat, fără prezentarea sugestiilor sau modificărilor.

Cu respect,

**Președinte interimar al
Curții de Apel Cahul**

Galina VAVRIN

ex: Ianulova Maia.
tel. 0(299) 3-26-72

**JUDECĂTORIA
COMRAT
sediul central**

mun. Comrat, str. Lenin 242, Republica Moldova, MD-3800
e-mail: jco@justice.md; Tel.: /373 /298/ 23707, 26021
www.instante.justice.md

Nr. 441/e din "07" _ octombrie 2024

**D-lui Stanislav Copețchi
Secretar de Stat
Ministerul Justiției al RM**

**La interpelarea Dvs. nr.de ieșire 03/8693 din 30.09.2024
(nr.de intrare 3419/e din 30.09.2024)**

În ceea ce privește avizare și consultare publică a proiectului Legii pentru modificare unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (228/MJ/2024), judecătoria Comrat comunică că nu sunt careva obiecții sau propuneri legate de conținutul acestuia.

**Președinte
al Judecătoriei Comrat**
Ex. Demerji L.C. 0(298)26021

Igor BOTEZATU

**Ministerul Afacerilor Interne
al Republicii Moldova**

Nr. 38/3971 din 07 octombrie 2024
La nr. 03/8693 din 30 septembrie 2024

Ministerul Justiției

Ministerul Afacerilor Interne a examinat repetat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (**număr unic – 228/MJ/2024**) și comunică în ordinea raționamentelor ce succed.

1. La art. II pct. 4, se insistă asupra excluderii cuvântului „individuale”, ca fiind interpretabil, întrucât în lumina domeniului juridico-penal, infracțiunea înglobează în componența sa semne obiective și subiective, iar individualizarea acestora ține de specificul și obiectul juridic al fiecărei infracțiuni privită în mod particular.

2. Nu este clar amendamentul propus la pct. 19 din art. II, deoarece administrarea bunurilor sechestrate constituie una dintre etapele procesului de recuperare a bunurilor infracționale, care potrivit proiectului, se efectuează în comun cu indisponibilizarea acestora. Astfel, apare o inadvertență în legătură cu necesitatea stabilirii exclusive doar a cheltuielilor legate de administrarea bunurilor sechestrate, în eventualitatea faptului că procesul de recuperare a bunurilor infracționale implică mai multe etape, iar realizarea fiecăreia dintre acestea implică cheltuieli specifice.

3. În final, se recomandă revizuirea Notei informative la proiect, întrucât formatul acesteia nu corespunde modelului din redacția anterioară a anexei nr. 1 la Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative or, legea prenotată a fost modificată prin Legea nr. 49/2024 pentru modificarea unor acte normative. Prin urmare, se conchide că, în conținutul Notei informative la proiect lipsesc compartimentele ce vizează constatările expertizei juridice, de compatibilitate sau, după caz, a altor expertize.

**Secretar general adjunct
al ministerului
Vladislav COJUHARI**

Digitally signed by Cojuhari Vladislav
Date: 2024.10.07 16:56:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Executor: Serghei Melnic
Telefon: 022-255-644
E-mail: serghei.melnic@mai.gov.md

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA GENERALĂ

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: /373 22/ 828 373
www.procuratura.md / e-mail: proc-gen@procuratura.md

07 octombrie 2024 nr.4-1d/24- 393
La nr.03/8693 din 30.09.2024

Ministerul Justiției
copia: Cancelaria de Stat

Procuratura Generală a examinat proiectul de *lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024)*, remis spre avizare repetată.

Relevând sinteza *obiecțiilor și propunerilor* a autorităților publice constatăm că propunerile Procuraturii Generale expuse anterior¹ au fost acceptate și materializate prin transpunere în proiectul de lege definitiv, însă luând în considerație că în procesul de avizare proiectul a suferit unele modificări, expunem *infra* următoarele obiecții și propuneri:

I. La Art. I cu privire la modificările prevăzute la Codul penal:

1. La pct.1. cu referire la art.106¹ alin. (1):

1.1.- textul „141-142” urmează a fi substituit cu textul „141,142”;

- textul „186-189,190,191,192” urmează a fi substituit cu textul „186-192”;

-textul „342-343” a-l substitui cu textul „342,343”.

Propunerile au fost înaintate având în vedere normele de tehnică legislativă, conform cărora cratima se utilizează pentru a evita enumerarea a mai mult de trei elemente structurale consecutive.

1.2. Nu este clară intenția autorului de a include articolele 171, 172, 173,174,175 din Codul penal în categoria infracțiunilor pentru comiterea cărora ar fi posibil confiscarea extinsă, având în vedere următoarele:

- Potrivit recitalului (10) din Directiva (UE) 1260/2024, *Statele membre sunt încurajate, în special, să se asigure că în domeniul de aplicare al prezentei directive sunt incluse infracțiunile de contrafacere și piraterie a produselor, trafic ilicit de bunuri culturale, fals și uz de fals în înscrisuri oficiale, omor sau vătămare corporală gravă, trafic ilicit de organe și țesuturi umane, răpire, lipsire de libertate în mod ilegal sau luare de ostatici, furt organizat sau tâlhărie, racket și extorcare de fonduri, trafic de vehicule furate, infracțiunile fiscale legate de impozitele directe și impozitele indirecte, incendierea cu intenție, fraudă și înșelăciunea, traficul ilicit de materiale nucleare sau radioactive și infracțiunile care intră în sfera de competență a Curții Penale Internaționale. Cu toate acestea, prezenta directivă nu impune statelor membre obligația de a introduce sau de a menține vreo infracțiune.*

¹ Avizul nr.4-1d/23-617,618 din 20.10.2023;

Astfel, Directiva nu încurajează statele membre de include infracțiunile de *viol, hărțuire sexuală sau actul sexual sau acțiuni cu caracter sexual săvârșite cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani* în lista infracțiunilor pentru care s-ar putea declanșa mecanismul de confiscare extinsă.

- În al doilea rând, alin. (1) art. 106¹ alin. (1) o condiție obligatorie este ca **fapta să fie comisă din interes material**, iar având în vedere modalitățile normative ale faptelor prejudiciabile prevăzute la articolele 173, 174, 175 din Codul penal, **interesul material** nu pare să fi caracteristic acestor categorii de infracțiuni precum și nu sunt generatoare de avantaje economice sau venituri ilicite.

- Nu în ultimul rând menționăm că potrivit art. 106¹ alin. (2) lit. c) (din proiect) confiscarea extinsă se dispune dacă au fost săvârșite infracțiunile indicate la alineatul (1) **pentru care legea prevede o pedeapsă maximă cu închisoarea pe un termen de cel puțin 4 ani**, iar spre exemplu infracțiunea prevăzută la articolul 173 alin. (1) și 175 alin. (1) prevede pedeapsa maximă închisoare de până la 2 ani și respectiv 3 ani.

În altă ordine de idei, având în vedere că Directiva (UE) 1260/2024 recomandă statelor să se asigure ca în domeniul de aplicare a confiscării speciale sau extinse să fie incluse infracțiunile de **omor sau vătămrile corporale grave comise din interes material** propunem autorului a analiza oportunitatea includerii a acestor infracțiuni (art. 145 alin. (2) lit. b) și art. 151 alin. (2) lit. g) din Codul penal) în alin. (1) art. 106¹.

Prin urmare, propunem autorului a reexamina și analiza dispoziția articolului 106¹ (alin. (1) din proiect prin prisma comentariilor expuse supra.

2. Autorul propune reglementarea confiscării extinse a bunurilor și în cazurile în care persoana este **urmărită penal** având în vedere că actuala redacție a articolului 106¹ prevede doar posibilitatea confiscării extinse **de la persoanele condamnate**, propunere având ca temei punctul (29) al Directivei 2024/1260.

În acest sens, menționăm că deși achiesăm la dezideratul inițiatorilor de a extinde, pe această cale, posibilitatea de a fi supuse confiscării extinse bunurile persoanei în lipsa unei sentințe de condamnare, cu condiția de a lua în considerație dispozițiile punctului (30) al Directivei (UE) 1260/2024: „Confiscarea ar trebui să fie posibilă atunci când nu este posibilă o condamnare definitivă din motive de boală, sustragere sau deces al persoanei suspectate sau acuzate. Confiscarea ar trebui să fie posibilă și în cazul în care termenele de prescripție prevăzute în dreptul intern pentru infracțiunile relevante sunt mai mici de 15 ani și au expirat după inițierea procedurilor penale. În astfel de cazuri, confiscarea ar trebui permisă numai atunci când procedurile penale ar fi putut conduce la o condamnare definitivă pentru o infracțiune în absența unor astfel de circumstanțe cel puțin pentru infracțiunile de natură să genereze, direct sau indirect, beneficii economice substanțiale și atunci când instanța are convingerea că instrumentele, produsele sau bunurile care urmează să fie confiscate provin din infracțiune sau sunt direct sau indirect legate de aceasta. În cazurile de boală și de sustragere, existența unor proceduri în absența în statele membre ar trebui să fie suficientă pentru respectarea obligației de a permite o astfel de confiscare. Este important să se reamintească faptul că organismele internaționale au indicat potențialul confiscării în absența unei condamnări ca modalitate de a aborda obstacolele din calea confiscării câștigurilor ilicite, pe care le reprezintă imunitatea și amnistia.”, coroborat

cu art.15 din aceeași Directivă care prevede că: „(1) Statele membre iau măsurile necesare pentru a permite, în condițiile prevăzute la alineatul (2) de la prezentul articol, confiscarea instrumentelor, a produselor sau a bunurilor menționate la articolul 12 sau a produselor sau a bunurilor transferate unor terți, astfel cum se menționează la articolul 13, atunci când au fost inițiate proceduri penale, dar nu au putut fi continuate din unul sau mai multe dintre următoarele motive:

(a) boala persoanei suspectate sau acuzate;

(b) sustragerea persoanei suspectate sau acuzate;

(c) decesul persoanei suspectate sau acuzate;

(d) termenul de prescripție a răspunderii penale prevăzut în dreptul intern pentru infracțiunea relevantă este mai mic de 15 ani și a expirat după inițierea procedurilor penale.

(2) Confiscarea în absența unei condamnări prealabile în temeiul prezentului articol este limitată la cazurile în care, în absența circumstanțelor prevăzute la alineatul (1), ar fi fost posibil ca procedurile penale relevante să conducă la pronunțarea unei hotărâri de condamnare penală cel puțin pentru infracțiunile de natură să genereze, direct sau indirect, beneficii economice substanțiale și la cazurile în care instanța națională are convingerea că instrumentele, produsele sau bunurile care urmează să fie confiscate provin din infracțiune sau sunt direct sau indirect legate de infracțiunea respectivă.”

Prin urmare, în contextul celor menționate supra, considerăm că sintagma „urmărită penal” are un sens prea larg și nu exprimă cu exactitate cazurile în care ar fi posibil de aplicat confiscarea extinsă în lipsa unei sentințe de condamnare, cum ar fi: boală, sustragerea persoanei, decesul persoanei, expirarea termenului de prescripție, amnistie, altfel zis în cazurile de încetare a urmăririi penale pe motive de nereabilitare.

Or, doar față de persoana în privința căreia a fost încetată urmărirea penală pe motive de nereabilitare pot surveni anumite consecințe nefavorabile inclusiv confiscarea extinsă a bunurilor.

În plus, având în vedere cele expuse supra, inclusiv și prin prisma prevederilor alin. (9) art. 106¹ (din proiect) propunem autorului a analiza oportunitatea menținerii sintagmei „urmărită penal” în dispoziția articolului 106¹.

3. Întru neadmiterea interpretării la art. 106¹ alin. (2) lit.a) urmează a se concretiza care salariul lunar pe economie prognozat se va lua în considerare: din momentul comiterii infracțiunii sau la momentul sesizării instanței de judecată ..sau din altă perioadă. Or, adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune prin articolul 23 alin. (2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale.

Respectarea criteriilor obligatorii pentru adoptarea actelor normative este în concordanță cu asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesare.

4. Propunem autorului la art. 106¹ alineatul (1), după textul „pentru comiterea infracțiunilor” a completa cu următorul text „săvârșite de un grup criminal organizat sau de organizație criminală precum și a infracțiunilor”

Argumentare: Potrivit Recitalului (2) al Directivei 2024/1260: „Câștigul financiar constituie principalul motiv care stă la baza criminalității organizate care funcționează transfrontalier, inclusiv a rețelelor infracționale cu grad ridicat de risc. Prin urmare, pentru a combate amenințarea gravă reprezentată de criminalitatea organizată, este important ca autoritățile competente să dispună de o capacitate operațională sporită și de mijloacele necesare pentru a urmări și a identifica, a indisponibiliza, a confisca și a gestiona în mod eficace instrumentele și produsele provenite din săvârșirea de infracțiuni, sau bunurile care provin din astfel de activități”, precum și art. 16 alin. (1) din același act prevede că: „Statele membre iau măsurile necesare pentru a permite, atunci când, în conformitate cu dreptul intern, nu se pot aplica măsurile de confiscare prevăzute la articolele 12-15, confiscarea bunurilor identificate în contextul unei investigații referitoare la o infracțiune, cu condiția ca o instanță națională să aibă convingerea că bunurile identificate au fost obținute din activități infracționale desfășurate în cadrul unei organizații criminale și că respectivele activități infracționale sunt de natură să genereze, direct sau indirect, beneficii economice substanțiale.

Totodată, analizând în general prevederile Directivei 2024/1260 semnalăm că aceasta încurajează statele membre a descuraja activitățile de criminalitate organizată deoarece este esențial ca infractorii să fie deposedați de produsele infracțiunii. Or, grupurile de criminalitate organizată construiesc rețele internaționale de mare anvergură și obțin profituri substanțiale din diferite activități cu caracter infracțional. Confiscarea și recuperarea activelor deținute de infractori constituie un mod foarte eficient de a combate criminalitatea organizată, orientat în principal spre profit. Confiscarea împiedică utilizarea averilor infractorilor ca sursă de finanțare pentru alte activități cu caracter infracțional, îndepărtează pericolul de a compromite încrederea în sistemele financiare și de a corupe societatea legitimă. Confiscarea are un caracter disuasiv, deoarece întărește principiul potrivit căruia "criminalitatea nu aduce venituri". Aceasta ar putea ajuta la eliminarea modelelor negative oferite de infractori comunităților locale. În unele cazuri, măsurile de confiscare a produselor infracțiunii permit urmărirea factorilor de decizie din sânul organizațiilor criminale, care sunt rareori investigați și urmăriți penal.

Prin urmare, propunerea vine să stabilească măsura confiscării extinse în cazul condamnării sau în cazul urmăririi penale și în cazul săvârșirii infracțiunilor de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală pentru oricare infracțiune chiar dacă nu intră în categoria infracțiunilor prevăzute la alineatul (1) art. 106¹ (din proiect).

Astfel, măsura confiscării extinse va fi posibilă în cazul categoriilor de infracțiuni care au un caracter grav, prezentând un pericol social relevant prevăzute la alineatul (1) al art. 106¹ precum și în cazul celorlalte infracțiuni dacă acestea au fost comise de către un grup criminal organizat sau organizație criminală.

Deși autorul a reglementat la art. 106¹ alin. (2) lit. b) (din proiect) despre faptul că instanța își formează convingerea că bunurile respective provin din activități criminale, inclusiv dacă persoana urmărită penal este condamnată sau are legături cu criminalitatea organizată, totuși având în vedere că ca condiție obligatorie este că a fost săvârșită una din infracțiunile prevăzute la alin. (1) art. 106¹, atunci în cazul comiterii

altor categorii de infracțiuni de către un grup criminal organizat sau o organizație criminală ar rămâne în afara reglementării.

Mai mult, propunerea ar fi în concordanță și cu prevederile alin. (2¹) art. 229² din Codul de procedură penală (din proiect).

5. La pct. 2. cuvântul „Codul” urmează a fi exclus ca fiind superflue având în vedere că Art. II. din proiect precizează că „Codul de procedură penală....., se modifică după cum urmează:”. Obiecție valabilă și pentru Art. II pct. 12.

II. Cu referire la modificările propuse la Codul de Procedură Penală:

1. La pct.4. cuvintele „la final” urmează a fi excluse ca fiind inutile, or, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului are loc la sfârșitul acestuia.

2. La pct. 22. cu referire la art.229² alin. (2) propunem autorului a substitui următoarele texte, după cum urmează:

-„140¹-142” urmează a fi substituit cu textul „140¹, 141, 142”;

-„239-239¹” urmează a fi substituit cu textul „239, 239¹”;

-„295-295²” urmează a fi substituit cu textul „295, 295¹, 295²”;

-„342-343” urmează a fi substituit cu textul „342, 343”.

Propunerile au fost înaintate având în vedere normele de tehnică legislativă, conform cărora cratima se utilizează pentru a evita enumerarea a mai mult de trei elemente structurale consecutive.

3. Cu referire la pct.40 din proiect, cu privire la modificările propuse la articolul 468 alin. (3) din Codul de procedură penală, Procuratura Generală **avizează negativ și consideră total inacceptabil** soluția legislativă potrivit căreia **procurorul este desemnat în calitate de subiect procesual care asigură executarea hotărârilor cu privire la confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor, repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și compensarea cheltuielilor de judecată**.

Mai mult, nu este clară rațiunea autorului de a implica procurorul în vederea asigurării executării unei hotărâri emise de către instanța de judecată, executarea căreia este pusă în sarcina Serviciului Fiscal de Stat.

De asemenea, nu este clar din care considerente procurorul trebuie să fie responsabil de asigurarea executării hotărârilor adoptate de alte autorități (instanțele de judecată), executarea căreia este pusă în sarcina unei autorități administrative din subordinea Ministerului Finanțelor (Serviciul Fiscal de Stat). Or, este alogic ca hotărârile să fie adoptate de către instanțele de judecată, executarea acestor hotărâri să fie în sarcina Serviciului Fiscal de Stat ca în final procurorul să asigure executarea acestor hotărâri.

În context, în nota de fundamentare cu referire la acest capitol se indică că: „Totuși, pentru a aduce la îndeplinire hotărârile penale în care statul Republica Moldova a fost prejudiciat ca urmare a săvârșirii faptelor penale sau dispusă confiscarea specială ori confiscarea extinsă, se impune ca asigurarea executării acestora să se facă de procuror. Rațiunea ca procurorul să asigure executarea hotărârilor judecătorești în materie penală cu privire la confiscarea specială și confiscarea extinsă a bunurilor, repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și compensarea cheltuielilor de judecată, derivă din împrejurarea că, atât la faza de urmărire penală cât și la judecată, participarea procurorului este un „element” obligatoriu fără de care procesul penal nu ar fi fost inițiat și nici finalizat. De asemenea, legiuitorul a prevăzut, că procesul penal

are ca scop, printre altele, protejarea statului de infracțiuni, iar procurorul este persoana care, exercită sau, după caz, conduce în numele statului urmărirea penală, și are funcție de acuzator de stat, adică reprezintă învinuirea în numele statului (art. 51 din Codul de procedură penală). Prin urmare, procurorul urmează să asigure executarea efectivă a hotărârilor prin care a fost dispusă confiscarea bunurilor, repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și compensarea cheltuielilor de judecată, intervenție inclusă la art. 468. Pentru a asigura o coerență în legislație, se impune atribuirea în sarcina procurorului a obligațiilor ce vizează faza de executare a hotărârilor intervenției necesare în art. 5 lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.”

Prin urmare, analizând acest text din nota informativă se pare că rațiunea autorului de a atribui în sarcina procurorului obligațiilor de a asigura executarea hotărârilor judecătorești este că procurorul participă la faza de urmărire penală cât și la faza de judecată fiind un „element cheie” fără de care procesul penal nu ar fi fost inițiat și finalizat.

În context menționăm că în accepțiunea Codului de procedură penală cât și în accepțiunea Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură precum și în legile anterioare cu privire la Procuratură abrogate (Legea nr.118/2003 și Legea nr.294/2008) atribuțiile de bază ale procurorului sunt de a conduce, a exercita urmărirea penală și reprezintă învinuirea în instanța de judecată.

Totodată, la moment în Republica Moldova legislația privind executarea hotărârilor judecătorești cu caracter penal (Codul de executare și alte acte normative adoptate în conformitate cu acesta) reglementează instituțiile/autoritățile responsabile de executare și asigurarea executării acestor hotărâri precum și un mecanism bine determinat în acest sens, iar procurorii nu trebuie implicați în acest mecanism de executare a hotărârilor judecătorești cu referire la confiscarea specială și extinsă, fiind sarcini improprii procurorilor.

În aceeași ordine de idei, comunicăm că nu pot fi acceptate nici reglementări de genul:

- „Procedura de executare silită în cazuri speciale de executare poate fi suspendată de Serviciul Fiscal de Stat, după aprobarea, în scris, prin ordonanța motivată a procurorului” (art. 293⁵ alin. (1));

- „Procurorul, în mod periodic, dar nu mai rar decât o dată la 6 luni, va verifica măsurile întreprinse de către Serviciul Fiscal de Stat” (art.293⁵ alin. (3));

- „Actul Serviciului Fiscal de Stat se aprobă în scris, prin ordonanța motivată a procurorului” (art.293⁸ alin. (2));

- „Serviciul Fiscal de Stat solicită procurorului înaintarea în instanța de judecată a unui demers pentru soluționarea modului de punere în executare a hotărârii judecătorești” (293¹⁰).

Astfel, propunem autorului a exclude din procedura de executare a hotărârilor instanțelor de judecată cu referire la confiscarea specială sau extinsă a participării procurorului.

Or, toate actele ce țin de executarea acestor hotărâri urmează a fi efectuate și decise de către Serviciul Fiscal de Stat independent ca organ responsabil de executare

fără careva aprobări și verificări din partea procurorului, cu reglementarea posibilității de contestare a actelor emise de către Serviciul Fiscal de Stat în instanța de judecată, care urmează să verifice după caz legalitatea actului, fiind și o metodă de apărare a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor. Or, numai instanța de judecată poate să verifice legalitatea actelor emise în acest sens de către Serviciul Fiscal de Stat.

Mai mult, Procuratura nu deține competența de a exercita supravegherea, controlul sau de a verifica cumva activitatea Serviciului Fiscal de Stat, or, activitatea instituțiilor și organelor care asigură executarea hotărârilor cu caracter penal este supusă, în modul stabilit de actele normative, unui control departamental din **partea organelor ierarhic superioare**. (art. 178 din Codul de executare).

Pe de altă parte, dacă autorul a inclus în proiect obligații suplimentare și improprii pentru procuror ce țin de asigurarea executării hotărârilor instanțelor de judecată cu referire la confiscare atunci urma a se face o claritate, inclusiv în nota de fundamentare cu referire la următoarele aspecte:

1. Una din condițiile importante ale etapei de elaborare a unui proiect este fundamentarea proiectului de act normativ, nota informativă întocmită în acest scop urmând să conțină informații exhaustive și cât mai detaliate despre condițiile care au determinat elaborarea, inclusiv impactul proiectului.

Prin urmare, în opinia noastră, cu referire la *sarcina impusă procurorilor de a asigura executarea hotărârilor instanțelor de judecată cu privire la confiscare* nota informativă nu conține o analiză care să anticipeze realist noile reglementări, nu conține comentarii echidistante, obiective și pertinente privind condițiile ce au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite și impactul proiectului contrar prevederilor art. 30 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative. Or, nota de fundamentare trebuie să conțină argumente justificative care să fie analizate sub aspectul relevanței, actualității și oportunității.

2. Care va fi mecanismul prin care procurorul va asigura executarea hotărârilor instanțelor de judecată cu referire la confiscare, inclusiv și care procuror va fi responsabil: *care a condus și exercitat urmărirea penală; care a participat la reprezentarea învinuirii în instanțele de judecată (având în vedere că în procuraturile specializate și în Procuratura mun. Chișinău sunt secții specializate de reprezentare a învinuirii în instanțele de judecată); procurorul care a participat la examinarea în Curtea de Apel, sau se va institui o secție specializatăetc.*

În context, urmează a se analiza și volumul de lucru al procurorilor *vis a vi* de sarcinile prevăzute de lege și cele noi introduse în proiect având în vedere că numărul procurorilor este direct dependent de funcțiile acordate prin lege. Or, includerea unor funcții noi va duce la mărirea volumului de lucru al procurorilor care și așa este destul de mare, va fi o încărcătură enormă *per* procuror fapte ce se va răsfrânge negativ asupra activităților de bază ale procurorilor conducerea și exercitarea urmării penale și reprezentarea învinuirii în instanța de judecată.

În context, menționăm că asigurarea unui act de justiție efectiv, rapid și care să răspundă exigențelor societății, precum și garanția respectării drepturilor persoanelor și examinarea în termen rezonabil a cazurilor, constituie un obiectiv principal în activitatea

procurorilor, iar întru realizarea scopurilor și obținerea rezultatelor scontate se impune conjugarea eforturilor tuturor instituțiilor de drept, în lupta cu criminalitatea.

Având în vedere considerentele menționate precum și în lipsa unor perspective incerte care să justifice intervenția legislativă sub aspectul celor dezbătute precum și a unui mecanism/proceduri clar reglementate, atribuirea în sarcina procurorului a obligațiilor ce vizează faza de executare efectivă a hotărârilor definitive, o apreciem ca fiind improprie și excedă atribuțiile funcționale ale procurorului și Procuraturii.

4 La pct. 51 din Proiectul de Lege cu referire la art. 559² din Codul de procedura penală propunem autorului a concretiza subiectul cu atribuții de transmitere către Ministerul Justiției a solicitării de transmitere spre recunoaștere și executare statului străin a Hotărârii judecătorești penale definitive pronunțate de instanțele judecătorești din Republica Moldova (instanța de judecată a cărei hotărâre a rămas definitivă, executoriul judecătoresc, etc.).

III. **Articolul VI.** din proiect urmează a fi exclus având în vedere argumentele expuse la pct. 3 din compartimentul II. din prezentul aviz.

IV. **Cu referire la modificările propuse pentru Legea 48/2017 privind Agentia de Recuperare a Bunurilor Infracționale:**

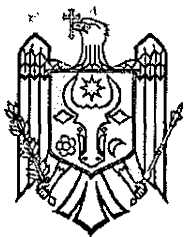
La pct. 6 propunem textul „*precum și din alte surse neinterzise de legislație*” urmează a fi excluse.

Argumentare: *Prim*, formularea textului „*alte surse neinterzise de lege*” este una ambiguă și creează interpretări. *Secund*, considerăm că **finanțarea persoanelor fizice și juridice, de drept public și privat, care vor realiza atribuțiile de evaluare și administrare a bunurilor infracționale indisponibilizate, din alte surse decât din bugetul de stat** ar putea afecta independența acestora, fapt inadmisibil, având în vedere competența cu un impact major a acestora.

Procurorul General

Ion MUNTEANU

CURTEA DE APEL CHIȘINĂU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Teilor 4
e-mail: cac@justice.md, Tel.: /373 22/ 409 209
www.instante.justice.md

4-357/1-10.11.24 DG-10.11.24

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md

Cu referire la scrisoarea nr. 03/8693 din 30 septembrie 2024, Curtea de Apel Chișinău Vă informează despre lipsa sugestiilor și/sau obiecțiilor la *proiectul legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)*, nr. unic 228/MJ/2024.

Cu stimă,

Președinte interimar
al Curții de Apel Chișinău

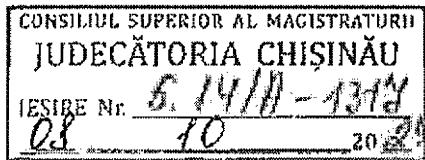
Ghenadie MIRA

JUDECĂTORIA CHIȘINĂU

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. N. Zelinski, 13
Email: ichisinau@justice.md; Tel.: /+373 22/ 63-71-96
www.instante.justice.md

Ministerul Justiției al R. Moldova
e-mail: secretariat@justice.gov.md

Cu referire la solicitarea Dvs. nr.03/8693 din 30 septembrie 2024, parvenită în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Central și înregistrată sub nr.5.8/A-2789 la data de 30 septembrie 2024 cu privire avizarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale), înregistrat la Cancelaria de Stat cu numărul unic 228/MJ/2024, Vă comunicăm că la 01 octombrie 2024, proiectul de lege evidențiat a fost remis spre consultare inclusiv angajaților Judecătoriei Chișinău, fiind acordat un termen pentru aceasta, până la 03 octombrie 2024, inclusiv.

Menționăm că, în termenul stabilit, careva propuneri/obiecții/comentarii nu au parvenit din partea angajaților Judecătoriei Chișinău.

Totodată, urmare a examinării proiectul adnotat, conchidem despre necesitatea avizării pozitive a acestuia.

**Președinta interimară a
Judecătoriei Chișinău**

Mitrofan Livia

Ex.: Mandajă Natalia
Tel. 022 52 00 23

Atenție! Judecătorია Chișinău are calitate de operator și prelucrează date cu caracter personal. Documentul conține date cu caracter personal, iar prelucrarea acestor date poate fi făcută doar în condițiile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

OPINIE

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale (nr. unic 228/MJ/2024)

Elaborată de:	Petru Istrati și Pavel Cazacu, experți în Grupul de Experți în domeniul Justiției din cadrul Institutului pentru Politici și Reforme Europene (IPRE)
---------------	--

Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE) a recepționat scrisoarea Ministerului Justiției nr. 03/3693 din 30.09.2024 prin care a fost transmis spre avizare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale*) înregistrat la Cancelaria de Stat cu numărul unic 228/MJ/2024 [în continuare – „Proiect de lege”]. Proiectul de lege urmărește, așa cum este descris în Nota informativă care îl acompaniază, fortificarea mecanismului de urmărire și identificare a bunurilor infracționale pentru a sprijini organele responsabile de confiscare și executare efectivă a acestora, precum și asigurarea măsurilor de gestionare și planificare a activelor, prin alinierea cadrului normativ național la standardele legislației UE.

Este de subliniat faptul că, proiectul de lege este elaborat reieșind din necesitatea actualizării strategiei de recuperare a activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni și instituirea unui nou mecanism de recuperare a activelor. Această necesitate a fost conturată în pct. 5.2. din Planul de acțiuni pentru implementarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană, aprobat de către Comisia Națională pentru Integrare Europeană la 04.08.2022.

Autorii proiectului au descris punctual condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite din Nota informativă.

Pe lângă eforturile legislative de aliniere la *aquis*-ul comunitar, reconceptualizarea regimului juridic al mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale este o necesitate care derivă dintr-o serie de inadvertențe și lacune ale legislației materiale, procesual și execuțional penale care fac dificilă aplicarea eficientă a acestui mecanism și care a fost sesizată la nivel național de către instituțiile cu atribuții în acest domeniu.

În același timp, IPRE remarcă că, intervențiile legislative de anvergură, cu care vine acest proiect, urmează a fi analizate cu precauție din perspectiva respectării drepturilor omului și a principiilor de drept penal consfințite la nivel constituțional și în Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (CEDO), în mod primar și pe cale jurisprudențială. În special, atenția noastră se îndreaptă spre obiecțiile și propunerile din Sinteză ce vizează: (i) prezumția de nevinovăție; (ii) protejarea dreptului de proprietate; (iii) dreptul la un proces echitabil; (iv) dreptul la viață privată. Utile în acest sens sunt concluziile expuse în Opinia comună a Comisiei de la Venetia și OSCE/ODIHR ce se referă la infracțiunea de îmbogățire ilicită în Republica Moldova, adoptată în cadrul celei de-a 132-a sesiuni plenare a Comisiei de la Venetia, în care s-a analizat principiile constituționale ale prezumției de nevinovăție, *ne bis in idem* etc.

Autorii proiectului în fundamentarea intervențiilor au făcut referire la jurisprudența CtEDO și la actele legislative ale Uniunii Europene.

În cele expuse în continuare, chiar dacă proiectul de lege este la o etapă avansată de avizare, vom încerca să prezentăm viziunea noastră asupra unor elemente de substanță și de formă. Opinia de față reflectă analiza actuală și este deschisă ajustărilor ulterioare, în cazul identificării unor aspecte suplimentare sau a apariției de noi informații privind aplicarea în practică, în spiritul interpretării evolutive și dinamice a dreptului [raționament fixat de CtEDO în mai multe hotărâri, i.e.: *Tyrer v. Marea Britanie* (1978); *Christine Goodwin v. Marea Britanie* (2002); *Scoppola v. Italia (nr. 2)* (2009); *Selmouni v. Franța* (1999)].

I. Introducere și observații generale

Reieșind din faptul că, proiectul de lege conține intervenții în: a) Codul Penal; b) Codul de procedură penală; c) Codul de executare; d) Legea nr. 371/2006 cu privire la asistență juridică internațională în materie penală; e) Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații; f) Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, acest proiect de lege are potențialul unei „reformе” a instituției confiscării. În același timp, la anumite etape ale procesului legislativ sunt și alte proiecte de acte normative foarte strâns legate de modificările care se propun: (i) Confiscarea civilă; (ii) Recuperarea cheltuielilor judiciare în cauzele penale; (iii) Reutilizarea socială a activelor confiscate în procesul penal.

Amintim că, la 10.03.2022, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 7 privind revizuirea Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 20.10.2011 privind interpretarea art. 46 alin. (3) din Constituție și a Hotărârii Curții Constituționale nr. 6 din 16.04.2015 privind controlul constituționalității unor prevederi din Codul Penal și din Codul de procedură penală. În această Hotărâre, Înalta Curte a nuanțat în mod principal aspectele de probațiune în cazul confiscării bunurilor într-un proces penal și în cadrul unui proces civil. A fost subliniat faptul că:

„59 . Există standarde juridice europene și chiar universale comune care încurajează confiscarea bunurilor legate de infracțiuni grave, cum ar fi corupția, spălarea de bani, infracțiunile legate de droguri ș.a., fără o condamnare penală prealabilă. Mai mult, sarcina probării originii licite a bunurilor despre care se presupune că au fost dobândite în mod ilicit poate fi transferată în mod legitim asupra pârâților **în cadrul unor proceduri non-penale de confiscare**, inclusiv în cadrul unor **proceduri civile in rem**. Măsura confiscării poate fi aplicată nu doar în cazul produselor directe ale unei infracțiuni, ci și în cazul bunurilor, inclusiv al oricărui venit sau al altor beneficii indirecte, obținute prin convertirea ori transformarea produselor directe ale infracțiunii sau prin amestecul acestora cu alte bunuri, eventual legale. Măsura confiscării nu poate fi aplicată doar în cazul persoanelor bănuite direct de comiterea infracțiunilor, ci și în cazul terților care au dobândit un drept de proprietate fără buna-credință cerută, prin disimularea rolului lor ilicit la acumularea averii în cauză.”

Pornind de la aspectele reliefate la alineatul precedent, una din probleme care pot fi puse în discuție este oportunitatea de a comasa aceste inițiative legislative într-un singur proiect de lege. Totodată, pe fundalul intervențiilor în Codul de executare, poate fi analizată oportunitatea reglementării executării pedepsei penale, ca fază a procesului penal în Codul de procedură penală, problemă care este reflectată periodic în doctrină, ci nu în Codul de executare alături de instituții de executare a hotărârilor civile, a căror specific este diferit. Cu toate acestea, având în vedere gradul avansat de avizare a proiectului de lege, admitem că opțiunile expuse vor fi greu de

implementat, în prezenta opinie vom prezenta obiecțiile și comentariile asupra proiectului de lege în redacția în care a fost expediată spre avizare în circumstanțele descrise la început.

II. Aspecte punctuale.

2.1. Extinderea listei articolelor pentru care poate fi aplicată confiscarea extinsă

Potrivit proiectului de lege, se propune a fi extinsă lista articolelor în care va fi posibilă aplicarea instituției confiscării extinse (printre altele: art. 223, 224, 227-229, 230 – infracțiuni de mediu).

Având la bază aceleași raționamente, considerăm necesară examinarea oportunității extinderii acestei liste și cu alte infracțiuni de mediu care au intrat în vigoare la data de 7 septembrie 2024¹.

Astfel, propunem completarea art. 106/1 din Cod penal și art. 229/2 din CPP cu următoarele componente de infracțiune:

- *Articolul 223¹. Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a atribuțiilor de respectare a legislației cu privire la protecția mediului,*
- *Articolul 225. Tăinuirea de date sau prezentarea intenționată de date neautentice despre poluarea mediului*
- *Articolul 226. Neîndeplinirea obligațiilor de lichidare a consecințelor încălcărilor de mediu*
- *Articolul 229¹. Bararea sau modificarea ilegală a cursului de apă,*
- *Articolul 229². Folosirea neautorizată a apei,*
- *Articolul 231. Tăierea ilegală a vegetației silvice*
- *Articolul 231¹. Diminuarea suprafețelor fondului forestier*
- *Articolul 232. Distrugerea sau deteriorarea masivelor silvice*
- *Articolul 233. Vînatul ilegal*

Extinderea aplicării confiscării extinse în cazul infracțiunilor de mediu reprezintă un mijloc eficient pentru a descuraja și sancționa activitățile ilegale care aduc prejudicii considerabile naturii. Această măsură permite autorităților să recupereze bunurile obținute din astfel de fapte ilegale, ajutând la prevenirea și reducerea acestor infracțiuni. Confiscarea extinsă poate contribui semnificativ la limitarea comportamentelor ilegale care afectează mediul, oferind un suport legal mai robust pentru protecția acestuia și asigurând o aplicare mai eficientă a legislației în domeniu.

În ultimii ani, în special ca urmare a modificării legislației de resort și adoptării documentelor de politici publice², autoritățile Republicii Moldova au demonstrat angajamentul în protecția mediului.

2.2. Intrarea în vigoare a Legii - efecte retroactive ale legii penale.

Potrivit art. VIII alin. (1) din proiectul de lege:

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=143519&lang=ro

² <https://gov.md/ro/content/strategia-de-mediu-pentru-anii-2024-2030-aprobata-de-executiv>

- (1) Prezenta lege intră în vigoare la momentul expirării a 3 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În același timp, în art. I, se indică asupra expunerii art. 106¹ Cod Penal în redacție nouă. În redacția care se propune alin. (2) lit. a) stabilește că:

- (2) Confiscarea extinsă se dispune dacă sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:
- a) valoarea bunurilor dobândite de persoana urmărită penal sau condamnată, **în ultimii 5 ani înainte** și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței, depășește cu mai mult de 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărâre de Guvern, veniturile dobândite licit de aceasta. Dacă este comisă o infracțiune continuă, este luată în considerare și perioada până la sfârșitul activității infracționale.

Astfel, toate modificările propuse în proiectul de lege în ceea ce privește instituția confiscării extinse, prin prisma art. 106¹ alin. (2) lit. a) Cod Penal, se vor aplica în privința valorii bunurilor *dobândite de persoana urmărită penal sau condamnată, în ultimii 5 ani înainte și, dacă este cazul, după momentul săvârșirii infracțiunii, până la data emiterii actului de sesizare a instanței*[...]. În consecință, din data intrării în vigoare a legii, prin prisma mecanismelor legale și instituționale conținute în proiectul de lege, vor fi vizate și bunuri/active care au fost dobândite cu 5 ani înainte de intrarea în vigoare a legii, chiar dacă unele infracțiuni au fost săvârșite după și chiar dacă acest termen de 5 ani există și în redacția actuală a Codului Penal.

Această situație ridică semne de întrebare referitor la acțiunea legii penale în timp. Or, art. 22 din Constituția Republicii Moldova dispune că, „*Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.*”

Subsecvent, art. 10 alin. (2) Cod penal al Republicii Moldova prevede că, „*Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv*”.

Este utilă în acest sens experiența României. Prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 11 din 15 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial nr. 102 din 9 februarie 2015, s-a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 112¹ alin. (2) lit. a) din Codul penal, constatându-se că acestea sunt constituționale în măsura în care confiscarea extinsă nu se aplică asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012 pentru modificarea și completarea Codului penal al României și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal.

Din motivarea Deciziei luate, scoate în evidență raționamentele 20 și 21 pentru a putea extrage concluzii utile și dispoziției din proiectul de lege:

20. Curtea a reținut că principiul neretroactivității legii își găsește justificarea și are rolul de a asigura stabilitatea și securitatea raporturilor juridice. Prin urmare, numai o normă previzibilă poate determina în mod clar conduita subiecților de drept, destinatari ai legii. Tocmai de aceea o lege, odată adoptată, produce și trebuie să producă efecte juridice numai pentru viitor. Aceasta pentru simplul motiv că legea se adresează subiecților de drept, permițând sau interzicând și, bineînțeles, sancționând atitudinile deviate. S-a constatat că este absurd să se pretindă unui subiect de drept să răspundă pentru comportamente și o conduită pe care le-a avut anterior intrării în vigoare a unei legi care reglementează această conduită. Subiectul de drept nu putea să prevadă ce va reglementa legiuitorul, iar comportamentul său este normal și firesc dacă se desfășoară în cadrul ordinii de drept în vigoare.

21. În considerarea celor de mai sus și având în vedere jurisprudența instanței de contencios constituțional, potrivit căreia **confiscarea extinsă este o instituție de drept material**, Curtea a constatat că **norma legală criticată nu poate retroactiva cu privire la confiscarea bunurilor dobândite înainte de intrarea ei în vigoare, chiar dacă infracțiunile pentru care s-a dispus condamnarea sunt comise după această dată**. S-a observat că, dacă s-ar dispune măsura confiscării extinse pentru bunurile dobândite înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 63/2012, s-ar încălca principiul neretroactivității legii consacrat de art. 15 alin. (2) din Constituție.

Jurisprudența Constituțională a României a fost luată în considerare și la emiterea Hotărârii Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 6 din 16.04.2015, amintită și mai sus în contextul revizuirii, dar nu pe aspectele de retroactivitate, în care a reținut că:

79. În acest context, Curtea subliniază că în materie penală se aplică principiul *lex retro not agit*, potrivit căruia legea nu are putere retroactivă, și principiul *mitior lex*, principiu, potrivit căruia în cazul situațiilor determinate de succesiunea legilor penale se va aplica legea penală mai favorabilă[...].

83. Respectiv, Curtea subliniază că prevederile art. 106¹ din Codul penal nu pot fi aplicate retroactiv cu privire la confiscarea bunurilor dobândite înainte de intrarea acestora în vigoare. Dispunerea măsurii confiscării extinse pentru bunurile dobândite înainte de intrarea în vigoare a legii ar duce la încălcarea principiului constituțional al neretroactivității legii. Astfel, având la bază principiul neretroactivității legii penale, pot fi confiscate doar bunurile dobândite după intrarea în vigoare a legii (25 februarie 2014).

84. Concluzionând cele menționate, Curtea reține că reglementarea de către legiuitor în legislația penală a măsurii speciale "confiscarea extinsă" a bunurilor provenite din activități infracționale nu constituie o încălcare a normelor constituționale.

Mai mult, art. 33 alin. (1) din Directiva UE 2024/1260 privind recuperarea și confiscării activelor:

(1) Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la 23 noiembrie 2026. Statele membre informează de îndată Comisia cu privire la aceasta.

În aceste condiții, recomandarea noastră este revizuirea art. VIII din proiectul de lege, în partea ce privește acțiunea legii în timp, prin reglementarea efectelor instituției confiscării extinse asupra bunurilor dobândite înainte de intrarea în vigoare a legii. Ar fi necesar cel puțin o delimitare a instituțiilor de drept penal procedural din proiectul de lege, cu specificarea aplicării imediate a acestora, și a instituțiilor de drept penal material a căror aplicare în timp trebuie clarificată. Perpetuarea regimului existent, fără instituirea unui mecanism derogator riscă ca pe viitor chiar dacă va trece un test de constituționalitate, oricum acesta să indice asupra aplicabilității doar în privința bunurilor dobândite după intrarea în vigoare a legii.

executare a actelor procedurale prin care s-a dispus aplicarea sechestrului

2.3. Cu privire la modul de executare a actelor procedurale prin care s-a dispus aplicarea sechestrului³

³ Pct. 11 - propunerea de modificare a alin. (2) al art. 207 din CPP.

Considerăm oportună propunerea indicată de Centru Național Anticorupție în pct. 39 din Sinteza obiecțiilor și propunerilor, prin care s-a propus la art. 207 alin. (5) din CPP, după cuvintele „*reprezentantul organului de urmărire penală*” de completat cu cuvintele „*sau ofițerul de urmărire penală din cadrul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale din cadrul Centrului Național Anticorupție la etapa judecării cauzei*”. În precizarea sa, autorii proiectului au menționat că, „*norma impune un anumit comportament reprezentantului de urmărire penală, fără a face distincție dintre organele de urmărire penală în sensul art. 253 alin. (1) din Codul de procedură penală*”.

În opinia noastră, propunerea CNA de la pct. 39 din Sinteza obiecțiilor și propunerilor nu viza o distincție dintre ofițerii de urmărire penală din diferite organe de urmărire penală, ci se referea în mod principal la faptul că, după terminarea urmăririi penale nu se mai pot face alte acțiuni de urmărire penală. Acest raționament poate fi desprins din interpretarea teleologică a dispozițiilor art. 259 și 260 Cod de procedură penală.

În consecință, la etapa judecării cauzei, ofițerii de urmărire penală, fie din ARBI sau din alt organ nu au prerogative, însă ARBI intervine în virtutea obligațiilor prevăzute în art. 10 din Legea 48/2017.

Prin urmare, modificarea de la art. 207 alin. (5) din CPP, în formula propusă de CNA în pct. 39 din tabelul de divergențe ar aduce un plus de claritate și ar permite evitarea unui dificultăți de aplicare.

2.4. Cu privire la desfășurarea investigațiilor financiare paralele

Susținem poziția Uniunii Avocaților din Moldova (UAM) în ceea ce privește reformularea propunerii pentru alin. (4) al art. 258 CPP [pct. 77 din Sinteza]. Propunerea de atribuire a competențelor organului de urmărire penală Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale (ARBI) necesită o delimitare clară și riguroasă în cadrul legislației pentru a evita interpretări ambigue și aplicări discreționare. Chiar dacă poziția autorului Proiectului expusă în precizare este de înțeles, claritatea și precizia legislativă sunt esențiale.

Scopul delegării în cadrul alin. (3) vizează exclusiv investigarea financiară paralelă. În acest sens, formularea propusă pentru alin. (4) trebuie să reflecte fără echivoc faptul că ARBI acționează „*în limitele delegației oferite de organul de urmărire penală*”. Astfel, propunem expunere art. 258 alin. (4) în următoarea redacție:

„(4) În limitele delegației oferite în condițiile alin. (3), Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale îi revin atribuțiile organului de urmărire penală”.

2.5. Semnificația expresiei „*persoane aflate în legătură strânsă*”.

Autorul Proiectului și-a expus opinia cu privire la semnificația expresiei de „*persoane aflate în legătură strânsă*” în cuprinsul art. 471² CPP, la precizarea de la pct. 198 și pct. 223 din Sinteza obiecțiilor și propunerilor. Chiar dacă art. 13 alin. (1) și recitatul (28) din Directiva 2024/1260 folosește aceeași expresie, amintim că, Directiva este un act juridic care stabilește un obiectiv pe care trebuie să-l atingă toate statele membre. Este de datoria și la latitudinea fiecărui stat să adopta legile pe care le consideră necesare pentru a transpune în fapt aceste obiective.

Cerința clarității legii penale a fost obiectul controlului constituțional în mod repetat. Sunt foarte cunoscute practicienilor naționali raționamentele din jurisprudența Curții Constituționale în ceea ce privește sintagmele „*urmări grave*” și „*interese publice*”, care au avut implicații într-o

serie de dosare penale aflate la etapa urmării penale sau pe rolul instanțelor de judecată. În Hotărârea nr. 24 din 17.10.2019, Curtea Constituțională a reținut *inter alia*:

108. Curtea a reținut că principiul în discuție are consecințe atât pentru activitatea de elaborare a normelor penale, cât și pentru procesul aplicării acestora. Altfel spus, **acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător**. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal. Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) **să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența acestuia**. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin.(3) lit. n) din Constituție (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, §§ 35, 36).

123. Totuși, Curtea observă că nu există repere fixe în legea penală în funcție de care să poată fi apreciat conținutul noțiunii de „urmări grave” utilizată în aceste articole din Codul penal. De asemenea, **legea nu stabilește niciun criteriu material care să cuantifice „gravitatea” urmării prejudiciabile**. De altfel, calificarea urmărilor infracțiunii ca fiind „grave” are implicații majore în privința agravării răspunderii penale a făptuitorului. Această concluzie decurge din compararea sancțiunilor infracțiunilor tip în care nu este prevăzut semnul calificativ „urmări grave” și infracțiunile agravate care prevăd această noțiune.

134. Curtea observă că noțiunea de „interes public” este redată, între altele, în art. 3 din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017 (*i.e.* interes general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor), în art. 2 din Legea nr. 16 din 15 februarie 2008 cu privire la conflictul de interese (*i.e.* interesul general al societății ca persoanele care dețin funcții publice să ia, în îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, decizii imparțiale și legitime), precum și în Codul administrativ. **Totuși, Curtea constată că o astfel de definiție nu se regăsește și în legea penală.**

136. Sub acest aspect, Curtea a făcut referire la jurisprudența Curții Europene din cazul *Liivik v. Estonia*, 25 iunie 2009, §§ 100-101, în care s-a reținut că criteriile utilizate de instanțele naționale în vederea stabilirii provocării unui prejudiciu „considerabil intereselor statului” de către reclamant și a incompatibilității acțiunilor cu „interesul general al dreptății” **erau prea vagi**. Curtea Europeană nu a fost convinsă că persoana ar fi putut să prevadă în mod rezonabil riscul de a fi acuzată și condamnată pentru faptul că prin acțiunile sale a provocat daune semnificative intereselor statului, de vreme ce norma penală implica utilizarea unor noțiuni largi și a unor criterii vagi.

În cazul propunerii din proiectul de lege, nu se regăsește o definiție a noțiunii/expresiei de *persoane aflate în legătură strânsă* și nici anumite criterii orientative în acest sens.

Conceptul de *persoane afiliate* și de *legături strânse* se regăsește de exemplu în art. 6 al Legii nr. 171/2012 privind piața de capital. Definiția noțiunii de *persoane afiliate persoanei fizice* este reflectată în art. 10 alin. (2) al Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni. Codul fiscal oferă definiția noțiunii de *persoană afiliată* în cadrul art. 226¹⁷. În aceeași gamă de noțiuni similare, expresia de *grup de clienți aflați în legătură* a fost dezvoltată de Banca Națională a Moldovei în pct. 5 din Hotărârea cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la expunerile mari nr. 109 din 05.04.2019.

În același context, amintim că, în vederea edificării unor norme simple și clare, prin excluderea definițiilor ambigue sau suprapuse, prin Legea nr. 66/2023 a fost exclusă noțiunea de *persoane asociate persoanelor expuse politic* din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Totodată a fost introdus art. 8¹ care prevede mai detaliat atât noțiunea de *persoană expusă politic*, cât și *membri de familie ai persoanei expuse politic, persoane cunoscute ca fiind asociați apropiați, atât din punct de vedere profesional, cât și social, ai persoanelor expuse politic*.

Am evocat toate aceste prevederi legale pentru a sublinia faptul că, sunt necesare un minim de criterii pentru a include o persoană în cercul de subiecți asupra cărora pot fi îndreptate anumite instituții de drept procesual sau material penal cu efecte de ingerință în viața și patrimoniul lor.

În cauza CEDO *Al-Dulimi and Montana Management Inc. c. Elveția* (cererea nr. 5809/08), Curtea a constatat că Elveția, prin implementarea sancțiunilor ONU, a încălcat Articolul 6 § 1 din Convenție (dreptul la un proces echitabil), deoarece reclamantilor nu li s-a oferit o cale de atac efectivă împotriva măsurilor care i-au afectat, dar în argumentarea sa, Curtea s-a oprit și la lipsa unor criterii clare și precise pentru includerea persoanelor pe lista sancțiunilor ONU.

Reieșind din acestea, recomandăm autorului proiectului să vină cu o versiune clară a noțiunii de „persoane aflate în **legătură strânsă**” în cuprinsul art. 471² CPP.

2.6. Furnizarea de informații ARBI de către furnizorii de servicii de comunicații electronice

Art. VI al proiectului prevede că Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale se completează cu articolele 9¹ și 9². Dacă art. 9² alin. (1) în redacția propusă prevede posibilitatea de acces gratuit și în timp real la sistemele informaționale care conțin date necesare pentru realizarea investigațiilor financiare, în condițiile **legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea**, atunci alin. (2) și (3) a aceluiași articol prevăd obligația furnizorilor serviciilor de comunicații electronice de a prezenta informații ARBI.

Autorii proiectului nu au motivat suficient necesitatea și utilitatea unor astfel de date în investigațiile financiare [*i.e. a) datele de identificare (numele, prenumele, IDNP, adresa) ale abonatului sau ale utilizatorului unei rețele de comunicații electronice (identificatorul internațional al abonatului mobil (IMSI), numărul de telefon, numărul de serie al modulului de identificare a abonatului (al cartelei SIM), adresa de internet protocol (IP), adresele fizice de prestare a serviciului fix); b) numerele de telefon și/sau a adreselor de internet protocol (IP) înregistrate pe numele unei persoane*].

Totodată, autorii proiectului în precizarea referitoare la propunerea Î.M. Orange Moldova S.A. de la pct. 209 din Sinteza de obiecții și propuneri, nu au motivat suficient necesitatea unor astfel de obligații a furnizorilor de servicii de comunicații electronice/atribuții pentru ARBI. De fapt, autorii proiectului au invocat [*incomplet*] prevederile recitalurilor 18 și 20 din Directiva 2024/1260, însă aceste recitaluri în special la „*autoritățile naționale care dețin un registru*”. Or, obținerea de informații din resursele informaționale de stat este acoperită deja de art. 9² alin. (1).

Mai mult, recitalul 52, dar în special recitalul 53 din Directiva 2024/1260 prevăd că:

(52) Este deosebit de important să se asigure protecția datelor cu caracter personal, în conformitate cu dreptul Uniunii, în legătură cu prelucrarea datelor efectuată în temeiul prezentei directive. Prin urmare, dispozițiile prezentei directive ar trebui aliniate la cele prevăzute în Directiva (UE) 2016/680. În special, ar trebui să se precizeze că orice date cu caracter personal care fac obiectul unui schimb între birourile de recuperare a activelor trebuie să se limiteze la categoriile de date enumerate în secțiunea B punctul 2 din anexa II la Regulamentul (UE) 2016/794. Directiva (UE) 2016/680 se aplică prelucrării datelor cu caracter personal de către autoritățile naționale competente, în special de către birourile de recuperare a activelor, în sensul prezentei directive.

(53) Este deosebit de important să fie asigurată protecția datelor cu caracter personal, în conformitate cu dreptul Uniunii, în legătură cu toate schimburile de informații efectuate în temeiul prezentei directive. În acest scop, în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal în scopul prevenirii, investigării, depistării sau urmăririi penale a infracțiunilor ori al executării pedepselor, normele de protecție a datelor prevăzute în Directiva (UE) 2016/680 sunt aplicabile în legătură cu măsurile luate în temeiul prezentei directive. Directiva (UE) 2016/680 stabilește normele referitoare la protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmăririi penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor, **în conformitate cu un set de principii referitoare la prelucrarea datelor cu caracter personal, în special legalitatea, echitatea și transparența, limitarea scopului, reducerea la minimum a datelor, exactitatea, limitarea legată de stocare, integritatea și confidențialitatea, precum și responsabilizarea.** După caz, în special având în vedere prelucrarea datelor cu caracter personal de către birourile de gestionare a activelor în scopul gestionării bunurilor, se aplică normele privind protecția datelor prevăzute în Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului (23).

În continuare, art. 6 alin. (2) și (3) din Directiva 2024/1260 prevede categoria de informații, iar cele indicate în proiectul art. 9² alin. 3 nu se găsesc aici:

(2) Statele membre se asigură că birourile de recuperare a activelor au acces imediat și direct la următoarele informații, cu condiția ca astfel de informații să fie stocate în baze de date sau registre centralizate sau interconectate deținute de autorități publice:

(a) registre ale bunurilor imobile sau sisteme electronice de extragere a datelor și registre funciare și cadastrale de la nivel național; (b) registre naționale de evidență

a cetățeniei și a populației în ceea ce privește persoanele fizice; (c) registre naționale de autovehicule, aeronave și ambarcațiuni; (d) registre comerciale, inclusiv registrele comerțului și ale societăților; (e) registre naționale ale beneficiarilor reali în conformitate cu Directiva (UE) 2015/849 și date disponibile prin interconectarea registrelor beneficiarilor reali în conformitate cu directiva respectivă; (f) registre centralizate de conturi bancare în conformitate cu Directiva (UE) 2019/1153.

(3) În sensul alineatului (1), statele membre se asigură că birourile de recuperare a activelor pot obține rapid, fie imediat și direct, fie la cerere, următoarele informații:

(a) date fiscal-bugetare, inclusiv date deținute de autoritățile fiscale; (b) date naționale privind securitatea socială; (c) informații relevante deținute de autoritățile competente pentru prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor; (d) informații privind ipotecile și împrumuturile; (e) informații conținute în bazele de date privind moneda națională și în bazele de date privind schimbul valutar; (f) informații privind titlurile de valoare; (g) date vamale, inclusiv transferurile fizice transfrontaliere de numerar; (h) informații privind situațiile financiare anuale ale societăților; (i) informații privind transferurile electronice de fonduri și soldurile conturilor; (j) informații privind conturile de criptoactive și transferurile de criptoactive, astfel cum sunt definite la articolul 3 din Regulamentul (UE) 2023/1113 al Parlamentului European și al Consiliului (44).

Mai mult, art. 9¹ alin. (2) în redacția propusă specifică:

(2) Investigațiile financiare prevăzute de prezenta lege sunt distincte de investigațiile financiare reglementate de Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și investigațiile speciale reglementate de Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații.”

Atât Legea nr. 308/2017 cât și Legea nr. 59/2012 prevăd un minim de garanții în ceea ce privește protejarea drepturilor subiecților datelor cu caracter personal.

Prin urmare, în condițiile în care nu este prezentată o motivare despre necesitatea includerii, propunem excluderea obligației furnizorilor de servicii de comunicații electronice prin eliminarea din art. 9² alin. (2) al Legii nr. 48/2017 și excluderea art. 9² alin. (3).

Totodată, se recomandă instituirea cel puțin a unui minim de garanții a drepturilor subiecților de date. Or, în redacția actuală a Legii nr. 48/2017 se face referire la regimul juridic de protecție a datelor doar în art. 13, pe aspectele ce vizează cooperarea internațională. Un punct de pornire/inspirație în acest sens ar putea fi prevederile art. 36 din Legea nr. 308/2017 care dispune:

Articolul 36. Protecția datelor cu caracter personal

(1) Prelucrarea datelor cu caracter personal în temeiul prezentei legi se efectuează în condițiile Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

(2) Acțiunile prevăzute de prezenta lege, care implică prelucrarea datelor cu caracter personal, se încadrează în activitatea specificată în Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

(3) Subiectul datelor cu caracter personal este repus în drepturile restrânse numai după încetarea situației care justifică prelucrarea acestora în temeiul prezentei legi, dar nu mai mult de 5 ani de la data prelucrării datelor cu caracter personal pentru fiecare caz în parte.

(4) Serviciul poate transmite transfrontalier date cu caracter personal, în condițiile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în adresa țărilor (jurisdicțiilor) care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal. La transmiterea datelor cu caracter personal, Serviciul informează asupra caracterului confidențial al informațiilor transmise, necesității prelucrării datelor cu caracter personal pe un termen necesar atingerii scopului pentru care a fost transmisă, precum și asupra necesității informării neîntârziată în cazul producerii unor incidente de securitate.

(5) Controlul asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele prezentei legi se efectuează de către organul de control al prelucrărilor de date cu caracter personal.

III. Concordanța cu Regulamentul UE 2018/1805

3.1. Durata ordinelor de indisponibilizare

Articolul 12 din Regulamentul UE care reglementează durata ordinelor de indisponibilizare nu a fost preluat prin prezentul proiect de lege. Considerăm că această abordare prezintă riscuri majore din perspectiva garanțiilor unui proces echitabil, dar și din perspectiva constituționalității unei norme.

Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, conținutul actului normativ trebuie să-i permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme.⁴

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului nu este eronat, în sine, ca statul să aplice diferite măsuri preventive care limitează libertatea unui acuzat pentru a asigura desfășurarea eficientă a urmăririi penale (*a se vedea Fedorov și Fedorova v. Rusia, 13 octombrie 2005, § 41*). Totuși, acesta trebuie să aibă parte de garanții. Astfel, previzibilitatea legii este în strânsă legătură cu garanțiile unui proces echitabil, care sunt concepute pentru a evita plasarea unei persoane, pentru o perioadă îndelungată, într-o stare de incertitudine referitoare la situația sa (*a se vedea Hajibeyli v. Azerbaidjan, 10 iulie 2008, § 51*)

În temeiul celor menționate, propunem preluarea art. 12 din Regulamentul UE.

3.2. Obligația de a informa persoanele afectate

Articolul 32 care reglementează obligația de a informa persoanele afectate de aplicarea unui ordin de indisponibilizare, dar și căile de atac nu a fost preluat.

Similar obligației de informare despre acuzațiile aduse, informarea despre realizarea unui ordin de indisponibilizare riscă să afecteze substanța dreptului la apărare a persoanei afectate. Or, o informare precisă și completă cu privire realizarea unui ordin de indisponibilizare ar putea fi o condiție esențială a echității procedurii, atât a dreptului la apărare, dar și a protecției proprietății.

⁴ <https://www.constcourt.md/ccdocview.php?l=ro&tip=hotariri&docid=665>

Astfel, propunem preluarea art. 32 din Regulamentul UE.

IV. Aspecte de tehnoredactare

Admitem că proiectul de lege a fost elaborat anterior intrării în vigoare a modificărilor la Legea Nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, însă pentru a executa modificările operate în legea menționată, considerăm oportună modificarea denumirii actului care însoțește proiectul de lege din „notă informativă” în „nota de fundamentare”, inclusiv revizuirea formatului.

Sub aspectul redactării proiectului de lege, considerăm că urmează a fi efectuate următoarele modificări în scopul excluderii unor erori tehnice în text, după cum urmează:

La Art. I – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare:

La pct. 13 din Proiect, fraza „Deținătorul sau gestionarul registrului de publicitate notează o mențiune despre aplicarea sechestrului bunurilor în registrul respectiv, imediat de la recepționare (a se corecta – **recepționarea**) extrasului din ordonanță sau hotărârii judecătorești cu privire la punerea bunurilor sub sechestru și informează despre acest fapt organul de urmărire penală sau, după caz, procurorul.”.

La pct. 14 din proiect, fraza „Se completează cu punctul 1¹) cu următorul cuprins:

„1¹) administrarea bunului necesită condiții speciale și expertiză care nu sunt ușor accesibilă (a se corecta – **accesibile**);”

La pct. 25 din Proiect, la sfârșitul textului, de șters semnul de punctuație în plus „Articolul 229⁵ va avea următorul cuprins: „Articolul 229⁵ . Executarea efectivă a hotărârii privind recuperarea bunurilor infracționale (1) Hotărârile judecătorești cu privire la confiscarea specială și extinsă a bunurilor infracționale se execută conform prevederilor legislației de executare.”

La pct. 37, de corectat următoarele semne de punctuație:

Articolul 395 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:

„(6) În cazul în care sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 106, art. 106¹ și art. 106² din Codul penal, instanța de judecată se pronunță asupra confiscării bunurilor. În acest caz dispozitivul sentinței va cuprinde:

1) în cazul confiscării bunului:

- a) dispoziția cu privire la confiscarea specială sau extinsă a bunului și informația ce permite identificarea acestuia;
- b) numele și prenumele proprietarului sau posesorului bunului confiscat;
- c) locul de păstrare ori autoritatea care va administra bunul confiscat.

2) în cazul confiscării contravalorii bunului, veniturile sau foloasele obținute:

- a) dispoziția cu privire la încasarea sumei;
- b) numele și prenumele persoanei din contul cui se încasează.”

La pct. 52 din proiect, „(4) În cazul în care nu sunt identificate circumstanțele prevăzute la alin. (3) hotărârea judecătorească națională cu privire la confiscare se transmite spre recunoaștere statului în care domiciliază sau își are sediul persoana fizică sau juridică a (a se corecta – **ale**) cărei bunuri sunt supuse confiscării.”

La Art. III – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214–220, art.704), cu modificările ulterioare:

Articolul 293⁷. Încetarea procedurii de executare silită în cazuri speciale de executare, la alin. (2), considerăm că este necesară o virgulă după „reprezentantul ei legal”, astfel încât comunicarea încetării procedurii de executare silită să nu fie interpretată ca alternativă în cazul procurorului: „Despre încetarea procedurii de executare silită în cazuri speciale de executare se comunică condamnatului, părții vătămate sau reprezentantul ei legal, și procurorului.”

La pct. 10, „(1) Bunurile confiscate în temeiul unei hotărâri judecătorești străine se returnează statului solicitant, în baza acordului negociat, în conformitate cu prevederile tratatele (a se corecta – **tratatelor**) internaționale sau în condiții de reciprocitate.

La pct. 12., Se completează cu articolul 115² cu următorul cuprins:

„Articolul 115². Repatrierea bunurile (a se corecta – **bunurilor**) confiscate peste hotarele țării”. (1) Bunurile confiscate în baza unei hotărâri a instanței judecătorești din Republica Moldova recunoscută în străinătate, se repatriază Republicii Moldova din statul solicitat, în cadrul asistenței juridice internaționale. Autoritățile și instituțiile întreprind măsurile necesare pentru repatrierea bunurile (a se corecta – **bunurilor**) confiscate.

La Art. VII – Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 155-166, art. 251) cu modificările ulterioare:

Pct. 4: Articolul 9². Acumularea informației

(1) Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale are acces gratuit și în timp real la sisteme informaționale care conțin date necesare pentru realizarea investigațiilor financiară (a se corecta – **financiare**), în condițiile legislației privind schimbul de date și interoperabilitatea.

UNIVERSITATEA DE STAT
DIN MOLDOVA

Facultatea de Drept

MD-2009, Chișinău
str. M. Kogălniceanu 67
tel: 57-78-01, fax (+37322) 577853
www.drept.usm.md

09.10.2024_Nr. 2334

MOLDOVA STATE
UNIVERSITY

Faculty of Law

MD-2009, Chisinau
67, M. Kogălniceanu str.
tel: 57-78-01, fax (373-22) 57783
www.drept.usm.md

Dnei Veronica Mihailov-Moraru,
Ministerul Justiției al Republicii Moldova
e-mail: secretariat@justice.gov.md

OPINIE

la proiectul Legii pentru modificare unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)

Analizând proiectul Legii pentru modificare unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale), formulăm *infra* următoarele obiecții și sugestii:

- 1) La art. 106 alin. (2) din Codul penal (CP) se conține următoarea redacție: „*Sînt supuse confiscării speciale bunurile (inclusiv valorile valutare): [...]*”. Din art. 459 alin. (5) din Codul civil rezultă că banii și titlurile de valoare fac parte din categoria bunurilor mobile. Astfel, banii și titlurile de valoare reprezintă cazuri particulare de bunuri. Plecând de la aceste premise, se reține că textul „(inclusiv valorile valutare)” din art. 106 alin. (2) din Codul penal este inutil și trebuie de exclus¹.
- 2) La art. 106 alin. (2) lit. f) CP este precizat că sunt supuse confiscării speciale care constituie obiectul infracțiunilor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului. Însă, nu doar aceste bunuri sunt susceptibile de confiscare specială. Prin urmare, nu este clar de ce s-a evidențiat, în mod special, această ipoteză

¹ Pentru detalii, a se vedea: RENIȚĂ, Gheorghe. *Confiscarea în cauzele de trafic de ființe umane și proxenetism*. În: *Realități și perspective ale învățămîntului juridic național: Culegerea comunicărilor* (1-2 octombrie 2019, Chișinău). Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic al USM, 2019, Vol. 2, pp. 340-352. ISBN 978-9975-149-88-4.

particulară. Astfel, ar trebuie de inserat o formulă generică care să acopere orice ipoteză de confiscare a bunurilor care constituie obiect material al infracțiunilor.

- 3) La art. 106 alin. (4) CP se conține următoarea redacție: „*Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă bănuitul, învinuitul sau inculpatul este liberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală ori a fost aplicată amnistia sau survenit decesul acestuia.*” Totuși, nu este clar de ce în această normă nu a fost inclusă și ipoteza împăcării părților, precum și ipoteza lichidării persoanei juridice. Această remarcă este valabilă, *mutatis mutandis*, și pentru norma propusă la art. 106/1 alin. (9) teza I-a din CP, precum și pentru norma proiectată la art. 332 alin. (6) din Codul de procedură penală (CPP).
- 4) La art. 106 alin. (5) CP se prevăd următoarele: „*Confiscarea specială nu se aplică în cazul infracțiunilor săvârșite prin intermediul unui organ de presă sau al oricărui alt mijloc de informare în masă.*” Această interdicție absolută pare a fi nejustificată, mai ales în cazurile ce vizează condamnarea unei companii care emitea programe de televiziune ce promovau o organizație teroristă (e.g., *Roj TV A/S v. Danemarca*). De exemplu, într-un caz, autoritățile naționale au interzis și desființat o asociație oștească și, totodată, au confiscat bunurile sale, pentru că asociația în discuție ar fi strâns donații financiare considerabile și, ulterior, le-a transferat unor pretinse societăți caritabile legate de organizația teroristă Hamas. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că aceste măsuri erau prevăzute de lege și urmăreau scopul legitim al luptei împotriva terorismului (acest scop special a fost subsumat conceptelor de protecție a siguranței publice, de prevenire a dezordinii și de protecție a drepturilor altora, în sensul articolului 11 § 2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, articol care garantează libertatea de întrunire și de asociere). Mai mult, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că ingerința a fost proporțională cu scopul urmărit (a se vedea *Internationale Humanitäre Hilfsorganisation e.V. v. Germania*). Prin urmare, la art. 106 alin. (5) CP ar trebui de adăugat o excepție – cazul infracțiunilor ce vizează terorismul (e.g., finanțarea ilegală a terorismului, instigarea în scop terorist sau justificarea publică a terorismului, etc.).
- 5) La art. 106/1 alin. (1) CP se conține expresia „*Sunt supuse confiscării extinse și alte bunuri decât cele indicate la art. 106, [...]*”. Aici conjuncția „și” este inutilă și trebuie exclusă. Aceasta deoarece creează falsa impresie că mai există un articol care prevede alte bunuri susceptibile confiscării extinse, fapt care nu corespunde adevărului.
- 6) La art. 106/1 alin. (2) lit. a) CP, la final, se conține următoarea mențiune: „*Dacă este comisă o infracțiune continuă, este luată în considerare și perioada până la sfârșitul activității infracționale;*”. Totuși, CP mai reglementează și infracțiunea prelungită² (art. 30) / numită în doctrină și infracțiunea continuată. Prin urmare, dacă se dorește specificarea, atunci trebuia de menționat și cazul infracțiunii prelungite. Dar este mai potrivit de exclus în genere ultima teză a art. 106/1 alin.

² În acest sens, a se vedea COPETCHI, Stanislav. *Infracțiunea prelungită: privire critică asupra încadrării juridice*. Disponibil: <https://juridicemoldova.md/11110/infracțiunea-prelungita-privire-critica-asupra-incadrarii-juridice.html>.

- (2) lit. a) CP. Iar pentru a afla momentul de consumare a infracțiunii continue se poate face apel la art. 29 CP.
- 7) La art. 106/1 alin. (2) lit. b) CP se prevede următoarele: *„Convingerea instanței se poate baza inclusiv pe diferența dintre veniturile dobândite licit și valoarea bunurilor dobândite în aceeași perioadă sau că persoana urmărită penal sau condamnată are legături cu criminalitatea organizată;”*. Aici nu este clar ce s-a avut în vedere prin expresia „are legături cu criminalitatea organizată”. Ce fel de legături, de rudenie/de afinitate?! Pentru asigurarea previzibilității urmează să se clarifice acest aspect. De exemplu, pentru comparație, în mai multe modificări din Proiect la CPP se operează cu expresia grup criminal organizat sau organizație criminală.
- 8) În contextul art. 106/1 alin. (5) și alin. (5) CP urmează să se țină cont de faptul că banii sunt tot bunuri. Aici se conturează o relație de gen – specie.
- 9) La art. 106/1 alin. (8) CP se conține următoarea redacție: *„Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2) lit. a), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.”* Această prevedere este ambiguă și chiar eronată. Ce fel de interdicție de confiscare a bunurilor care excedează nivelul veniturilor licite ale persoanei condamnate? Poate s-a avut în vedere în mod diametral opus: se confiscă ceea ce nu are o justificare, ceea ce depășește/excedează veniturile licite ale persoanei. Mai mult, se preconizează aplicarea confiscării extinse și atunci când persoana a fost doar urmărită penal, nu și condamnată. Însă, în art. 106 alin. (8) CP se operează cu expresia „persoana condamnată”. Prin urmare, nu s-a asigurat o coerență. La elaborarea unui act normativ, legislatorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor calității, i.e. accesibilitatea și previzibilitatea. În particular, textul legislativ trebuie să fie conform cu principiul coerenței (în acest sens, a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 6 din 19 martie 2019, §§ 39, 40).
- 10) La art. 106/1 alin. (9) teza a II-a CP se notează: *„Confiscarea extinsă se aplică și în cazul încetării procesului penal pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală pentru săvârșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave.”* Totuși, prescripția de tragere la răspundere penală este una dintre cauzele de liberare de răspundere penală (a se vedea art. 53 CP)³. Prin urmare, teza a II-a din art. 106/1 alin. (9) CP este redundantă și urmează a fi exclusă, pentru că aceasta se încadrează în teza I-a din art. 106/1 alin. (9) CP – „liberată de răspundere penală sau de pedeapsă din motivele prevăzute de prezentul cod”. Mai mult, este de remarcat că în cazul *Cosovan v. Republica Moldova (nr. 2)*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că aplicarea confiscării (în speță, era vorba despre confiscarea specială) în ipoteza în care procesul penal a fost încetat din motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, nu

³ Pentru detalii, a se vedea: EȘANU, Adriana; RENIȚĂ, Gheorghe. *Expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală: soluțiile instanței de judecată*. În: Revista Institutului Național al Justiției, 2022, nr. 1(60), pp. 29-33. ISSN 1857-2405. DOI: [https://doi.org/10.52277/1857-2405.2022.1\(60\).04](https://doi.org/10.52277/1857-2405.2022.1(60).04)

a fost contrară Convenției Europene a Drepturilor Omului (la caz, s-a analizat dacă a fost încălcat principiul prezumției nevinovăției).

- 11) La art. II, pct. 1 din Proiect, acolo unde se redă definiția beneficiarului efectiv (persoana așa cum este definită în art. 52 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului), trebuie de precizat că definiția propusă este prea restrictivă pentru procesul penal și nu reflectă realitățile practice din cauzele penale. Din nou, urmează să se asigure o coerență. Or, la art. 106/2 (confiscarea aplicată terților) CP se menționează despre un „*control efectiv asupra bunurilor*”. Aname pe această împrejurare trebuie de pus accentul atunci când se va proiecta definiția beneficiarului efectiv în sensul CPP, astfel încât să reflecte realitățile și necesitățile practice din cauzele penale.
- 12) La art. II, pct. 13 din Proiect se notează, între altele, că „(2) *Punerea bunurilor sub sechestru la faza judecării cauzei, se efectuează de către executorul judecătoresc, în a cărui competență teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești, se află bunurile.*”. Nu este clară această concepție și necesită o justificare. Aceeași remarcă este valabilă și pentru norma propusă la art. 293/3 CPP.
- 13) La art. II, pct. 23 din Proiect, după sintagma „ordonanța organului de urmărire penală” este oportun de analizat completarea art. 229/3 CPP cu expresia „/ofițerului de urmărire penală din cadrul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale”. O asemenea precizare ar pune punct la orice interpretări divergente în această materie.
- 14) La art. II, pct. 25 din Proiect este menționat următoarele: „(3) *Bunurile confiscate pot fi utilizate în scopuri sociale sau în interes public, în condițiile legii.*”. Fiind o normă de trimitere, este indispensabil de adoptat o lege care se stabilească condițiile în discuție. În caz contrar, nora proiectată nu va avea aplicabilitate și va rămâne doar pe hârtie.
- 15) La art. II, pct. 46 din Proiect, acolo unde se menționează despre faptul că neprezentarea părților legal citate nu împiedică examinarea demersului privind aplicarea confiscării (art. 530/2 CPP), ar trebui de adăugat și expresia „și a referinței”.

Obiecțiile și sugestiile de mai sus au un caracter de recomandare.

Digitally signed by Reniță Gheorghe
Date: 2024.10.09 11:17:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Gheorghe Reniță,
doctor în drept, lector universitar la Departamentul Drept penal
al Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-11275

Chișinău

08 octombrie 2024

Ministerul Justiției

secretariat@justice.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 03/8693 din 30 septembrie 2024

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale), promovat în scopul realizării pct. 210 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023, comunică următoarele.

Ca urmare a expertizei de compatibilitate a versiunii inițiale a proiectului (Aviz de compatibilitate nr. 31/02-69-3533 din 29 martie 2024), Centrul de armonizare a legislației a constatat, că, proiectul național asigură o **transpunere selectivă a dispozițiilor Regulamentului (UE) 2018/1805**, iar la etapa avizării repetate (Aviz de compatibilitate nr. 31/02-69-6743 din 18 iunie 2024), că proiectul a fost completat cu noi prevederi, care asigură o **transpunere selectivă și a Directivei (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024** privind recuperarea și confiscarea activelor la nivelul UE.

Versiunea actuală a proiectului național este una îmbunătățită fiind reglementat detaliat mecanismul de urmărire și identificare a bunurilor infracționale pentru a sprijini organele responsabile de confiscare și executare efectivă a acestora în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2018/1805 și Directivei (UE) 2024/1260.

De asemenea, în procesul de definitivare al proiectului național, au fost însușite toate obiecțiile privind instrumentele procesului de armonizare, în speță, fiind inserată clauza de armonizare, elaborate tabelele de concordanță și completată Nota informativă.

În context, comunicăm **lipsa unor propuneri și observații suplimentare** pe marginea proiectului examinat.

/Semnat electronic/

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2024.10.11 13:55:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Șef Centru
Natalia SUCEVEANU

Ex. Anton Cebotari, Tel. 250 369

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 104

16.10.24 nr. 790
La nr. 03/8693 din 30.09.2024

Ministerul Justiției al RM
secretariat@justice.gov.md

În rezultatul examinării proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) număr unic 228/MJ/2024, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Republica Moldova comunică următoarele propuneri:

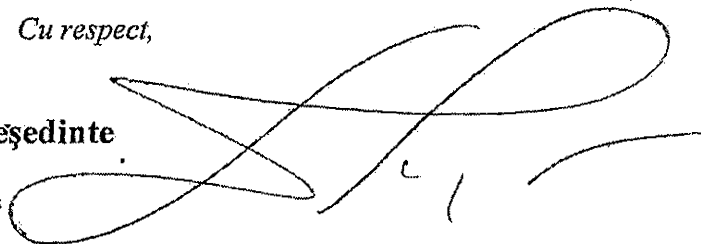
1. La pct. 12 din *Proiect*, și anume, art. 206², alin. (4) Cod de procedură penală, formularea sintagmei „anunț public” este mult prea generală și nu indică expres modalitatea prin care urmează a fi informat proprietarul sau posesorul bunurilor puse sub sechestru. Or, un anunț public poate fi expus formal, într-un spațiu sau pe un suport dificil de identificat, ceea ce poate duce la lezarea dreptului persoanei interesate de a contesta în termen punerea sub sechestru a bunurilor.
Similar, chiar dacă formularea de „sarcină disproporționată” din același alineat o identificăm la pct. 47 al recitalului Directivei (UE) 2024/1260, considerăm ca fiind o sintagmă imprecisă ce urmează a fi detaliată.
2. Pentru a oferi o precizie textului de lege la art. 207² Cod de procedură penală din *Proiect*, merită a fi specificate cazurile când ARBI urmează să transmită bunurile sechestrate către SFS. Or, cuvântul „poate” reprezintă discreția Agenției și nu obligația acesteia.
3. Întru neadmiterea creării unui incident procedural imposibil de depășit, în situația când bunul este urmărit de către SFS și în cadrul unei proceduri de executare, în special în cazul urmării sumelor pentru: (I) plata pensiei de întreținere; (II) plățile ce decurg din raporturile de muncă; (III) reparația prejudiciilor cauzate prin schilodire sau prin o altă vătămare a sănătății, precum și în legătură cu pierderea întreținătorului; (IV) reparația prejudiciilor cauzate persoanelor fizice prin infracțiune sau contravenție, care conform art. 145, alin. (2) Cod de executare, se încasează în mod prioritar în favoarea creditorilor, propunem completarea art. 207² Cod de procedură penală cu un alineat nou care să prevadă: (6) În cazul în care asupra bunului a cărei valorificare anticipată a fost inițiată și se constată că într-o procedură de executare, asupra acesuia este aplicat

sechestrul pentru garantarea executării unei creanțe din categoria stipulată la art. 145, alin. (2) Cod de executare, vânzarea bunului o va efectua executorul judecătoresc care se află la o etapă mai avansată de urmărire a bunului respectiv, în condițiile art. 101 Cod de executare. Considerăm viabil și imperios necesar să valorificăm instituția urmăririi bunurilor prin alăturare, or, prin aceste prevederi vom oferi o soluție pentru astfel de incidente, precum concurența sechestrelor aplicate de către diverse organele abilitate prin lege cu competențe de a urmări bunurile debitorului/inculpatului/condamnatului.

4. La art. 229¹ Cod de procedură penală din *Proiect*, urmează a elimina fie pct. 3 fie pct. 4 dat fiind faptul că acțiunea de a confisca bunurile infracționale este în sine o „*executare efectivă a hotărârii privind recuperarea bunurilor infracționale.*”
5. Semnalăm că, prevederile din *Proiect* la art.273, alin. (3²) Cod de procedură penală sunt în contradicție cu cele prevăzute în art. 229² Cod de procedură penală din *Proiect*, într-un caz condițiile sunt enumerate ca fiind întrunite cumulativ, iar în celălalt ca fiind condiții alternative, și anume: (I) existența unui grup criminal organizat/ organizație criminală, (II) infracțiunea fiind de natură să genereze avantaje economice în proporții mari. Or, fapta prejudiciabilă poate fi săvârșită de către un singur infractor ceea ce nu va permite, în ipoteza descrisă, dispunerea efectuării investigațiilor financiare paralele. În cazul în care vom aborda situația din perspectiva precizărilor în nota informativă a *Proiectului* la capitolul *Investigații financiare paralele odată cu începerea urmăririi penale* (p. 21-22) urmează ca prevederile de la art. 229², alin. (2) și alin. (2¹) să fie ajustate corespunzător.
6. Considerăm că nu se justifică modificarea propusă la art. 172, alin. (4¹) Cod de executare, în partea ce ține de oferirea competenței Serviciului Fiscal de Stat de a recupera creanțele pentru „*repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și compensarea cheltuielilor de judecată.*”. Or, specificul executării acestor documente executorii este unul similar cu încasarea taxei de stat în cauzele civile, care sunt actualmente de competența executorilor judecătorești. Mai mult ca atât, numărul documentelor executorii privind repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și compensarea cheltuielilor de judecată, cel puțin la etapa actuală este unul mult mai mare, în comparație cu hotărârile instanței de judecată de confiscare specială și confiscare extinsă, încât preluarea documentelor executorii sus-menționate va genera o povară pe organul fiscal. Subsecvent, propunem excluderea frazei „*repararea prejudiciului cauzat de infracțiune statului și compensarea cheltuielilor de judecată*” din art. 172, alin. (4¹) Cod de executare.

Cu respect,

Președinte

Roman TALMACI

OPINIE JURIDICĂ

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL

la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)

Nr./Data:	41/24 din 23 octombrie 2024
Destinatari:	Ministerul Justiției, Direcția elaborare acte normative e-mail: victor.stratu@justice.gov.md; Pentru informare: e-mail: secretariat@justice.gov.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (www.crjm.org), persoane de contact: Carolina Bagrin, Directoare de program, e-mail: carolina.bagrin@crjm.org ; Ilie Chirtoacă, Președinte, e-mail: ilie.chirtoaca@crjm.org

Această opinie este prezentată Ministerului Justiției de către Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM) în contextul consultărilor publice a proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative privind perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale. Proiectul a fost elaborat de Ministerul Justiției. Scopul proiectului este fortificarea mecanismului de urmărire și identificare a bunurilor infracționale pentru a sprijini organele responsabile de confiscare și executare efectivă a acestora, precum și asigurarea măsurilor de gestionare și planificare a activelor, prin alinierea cadrului normativ național la standardele legislației UE, în special Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare și normele din Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor

Analiza proiectului menționat *supra*, scoate în evidență următoarele intervenții salutare, printre care:

- Specificarea posibilității de confiscare a „unui alt bun echivalent” sau contravaloarea acestora dacă „confiscarea bunurilor este imposibilă din orice alt motiv.
- Extinderea listei de infracțiuni pentru care poate fi aplicată confiscarea extinsă.

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

[crjmoltdova](https://twitter.com/crjmoltdova)

- Aplicarea confiscării speciale în lipsa condamnării și a confiscării extinse a bunurilor în cazul în care persoana este urmărită penală.
- Reglementarea mecanismului de administrare a bunurilor sechestrate și evidență a măsurilor asiguratorii
- Reconceptualizarea instituției de aplicare a sechestrului

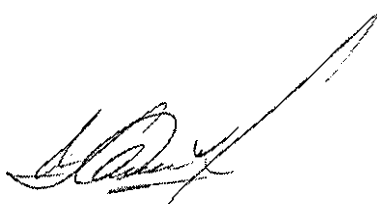
Totodată, în vederea îmbunătățirii proiectului, propunem abordarea suplimentară a aspectelor ce privesc:

- Mandatarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI) cu dreptul de a solicita informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice în procesul investigațiilor financiare, fără autorizarea judecătorului de instrucție.
- Concretizarea competenței judecătorului de instrucție în partea ce privește de contestarea actului Serviciului Fiscal de Stat în cazul încetării procedurii de executare silită în cazuri speciale de executare.

Lista tuturor modificărilor punctuale recomandate sunt formulate în tabelul anexat. Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice clarificări suplimentare.

Cu respect,

Ilie CHIRTOACĂ

Președintele CRIM

Nr.	Textul existent în proiectul analizat	Modificări propuse de CRJM (formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)	Argumentare
1	<p>Art. I – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.72–74, art.195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 106. Confiscarea specială ...</p> <p>(4) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă bănuitul, învinuitul sau inculpatul este liberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală ori a fost aplicată amnistia sau survenit decesul acestuia.</p>	<p>„Articolul 106. Confiscarea specială ...</p> <p>(4) Confiscarea specială se poate aplica chiar dacă bănuitul, învinuitul sau inculpatul, <u>după caz</u> <u>condamnatul</u>, este liberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală ori a fost aplicată amnistia sau survenit decesul acestuia.</p>	<p>Se propune de a specifica în mod explicit „condamnatul” pentru a acoperi situațiile în care amnistia intervine după condamnare.</p>
2	<p>Articolul 106¹. Confiscarea extinsă ...</p> <p>(8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2) lit. a), care excedează nivelului veniturilor licite ale persoanei condamnate.</p>	<p>Articolul 106¹. Confiscarea extinsă ...</p> <p>(8) Confiscarea nu poate depăși valoarea bunurilor dobândite în perioada prevăzută la alin. (2) lit. a), care excedează nivelului veniturilor licite <u>ale persoanei urmărite penal</u> sau persoanei condamnate.</p>	<p>Propunem precizarea la alin. (8) persoanei urmărite penal.</p>
3	<p>Art. II – Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 263-269,</p>	<p>10. Articolul 205 la alineatul (2) ultima propoziție se expune în următoarea redacție:</p>	<p>Sintagma „ziua imediat următoare” conține o ambiguitate cu privire la momentul exact de la care începe să curgă. În acest sens, se recomandă precizarea momentului exact.</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

	<p>art. 855), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>10. Articolul 205</p> <p>la alineatul (2) ultima propoziție se expune în următoarea redacție:</p> <p>„Judecătorul de instrucție autorizează punerea bunurilor sub sechestru sau instanța de judecată decide asupra cererilor motivate ale părții civile ori ale altei părți, cel târziu în ziua imediat următoare.”</p>	<p>„Judecătorul de instrucție autorizează punerea bunurilor sub sechestru sau instanța de judecată decide asupra cererilor motivate ale părții civile ori ale altei părți, cel târziu în ziua imediat următoare <u>de la data depunerii cererii.</u>”</p>	<p>Mai mult, se atestă o disonanță dintre cele expuse în Nota informativă precum că instanța de judecată urmează să se expună asupra aplicării sau neaplicării măsurilor asiguratorii în aceeași zi când a fost înaintată solicitarea. Motiv pentru care se recomandă a clarifica acest aspect.</p>
4	<p>12. Codul se completează cu articolele 206¹ și 206² cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 206². Informarea persoanelor despre punerea bunurilor sub sechestru</p> <p>(1) Hotărârea judecătorească cu privire la punerea bunurilor sub sechestru se aduce la cunoștință în ordinea prevăzută la art. 207.</p>	<p>12. Codul se completează cu articolele 206¹ și 206² cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 206². Informarea persoanelor despre punerea bunurilor sub sechestru</p> <p>(1) Hotărârea judecătorească cu privire la punerea bunurilor sub sechestru se aduce la cunoștință <u>persoanelor afectate</u> în ordinea prevăzută la art. 207.</p>	<p>Se propune concretizare cercului persoanelor care urmează a fi informate despre bunurile puse sub sechestru. Astfel, art. 23 din Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor operează cu obligația de a informa persoanele afectate - ceea ce este mult mai larg decât proprietarul sau posesorul acestor bunuri, oferind posibilitatea oricărei persoane ale cărei bunuri sunt afectate să aibă posibilitatea efectivă de a contesta măsura.</p>
	<p>27. Articolul 258:</p> <p>la alineatul (3), după cuvintele „în vederea urmăririi” se completează cu cuvintele „și identificării”, iar textul „conform art. 2297” se exclude.</p> <p>se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) În cadrul executării delegației dispuse în condițiile alin. (3), Agenției de Recuperare a</p>	<p>27. Articolul 258:</p> <p><u>La alineatul (1) sintagma „acțiunile de urmărire penală” se înlocuiește cu sintagma „acțiunile procesuale și/sau acțiunile de procedură”.</u></p>	<p>În analiza prevederilor din articolul prezentat, se constată o neconcordanță în utilizarea termenilor, ori la alin. (1) se operează cu „acțiunile de urmărire penală”, pe când alin. (2) utilizează „ acțiunilor procesuale în condițiile alin.(1) .”, deși ambele fac trimitere la aceleași activități. Această propunere de uniformizare a noțiunilor în ambele aliniate va aduce claritate, va elimina ambiguitățile și va asigura coerența prevederilor legale.</p>

	Bunurilor Infracționale îi revin atribuțiile organului de urmărire penală.”.		
5	<p>34. La articolul 388:</p> <p>alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) În caz de admitere a acțiunii civile, a reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune sau în vederea garantării executării amenzii ori compensării cheltuielilor judiciare, instanța de judecată poate dispune, înainte ca sentința să fi devenit definitivă, să fie aplicate măsuri de asigurare dacă asemenea măsuri nu au fost aplicate anterior.”;</p>	<p>34. La articolul 388:</p> <p>alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) În caz de admitere a acțiunii civile, a reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune sau în vederea garantării executării <u>pedepsei</u> amenzii ori compensării cheltuielilor judiciare, instanța de judecată poate dispune, înainte ca sentința să fi devenit definitivă, să fie aplicate măsuri de asigurare dacă asemenea măsuri nu au fost aplicate anterior.”;</p>	<p>Se propune includerea sintagmei „pedepsei” pentru a specifica faptul că se face referire la sancțiunea penală aplicată persoanei condamnate, și nu la alte măsuri precum amenda judiciară.</p>
6	<p>Art. III – Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.214–220, art.704), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>4. După articolul 293 se introduce un capitol nou cu următorul cuprins: „Capitolul XXVIII1. Executarea silită a cazurilor speciale</p> <p>Articolul 293⁸. Actul Serviciului Fiscal de Stat în cazul încetării procedurii de executare silită în cazuri speciale de executare</p> <p>...</p> <p>(3) Actul Serviciului Fiscal de Stat poate fi contestat la judecătorul de instrucție în termen de 10 zile de la data comunicării.</p>		<p>În situația în care se intenționează ca contestarea actului Serviciului Fiscal de Stat în cazul încetării procedurii de executare silită în cazuri speciale să fie atribuită competenței judecătorului de instrucție, ar fi necesară o intervenție legislativă asupra articolului 41 din Codul de procedură penală, unde este reglementată competența acestuia. În prezent, la punctul 7, competența judecătorului de instrucție este limitată la efectuarea altor acțiuni procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, fără a include expres astfel de situații care țin de executarea silită reglementată de alte acte normative.</p> <p>Acest vid legislativ ar putea crea dificultăți în aplicarea corectă a legii, deoarece nu există o bază clară pentru ca judecătorul de instrucție să soluționeze astfel de contestații. Astfel, pentru a</p>

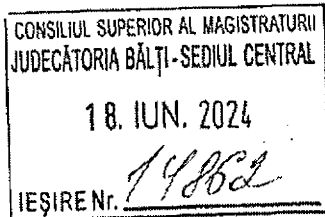
			asigura o aplicare corespunzătoare și uniformă a legislației, este necesară completarea articolului 41 pentru a clarifica în mod explicit competențele judecătorului de instrucție în această materie.
7	<p>Art. IV – Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 14-17, art.42) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 1:</p> <p>...</p> <p>k) recunoașterea și executarea hotărârilor penale de confiscare ale instanțelor judecătorești străine și de recuperare a activelor.”.</p>	<p>Art. IV – Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 14-17, art.42) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>2. La articolul 1:</p> <p>...</p> <p>k) recunoașterea și executarea hotărârilor penale <u>de confiscare ale instanțelor judecătorești străine și de recuperare a activelor judecătorești străine cu privire la confiscarea bunurilor infracționale și recuperarea activelor.”</u></p>	Se propune îmbunătățirea textului prevederii prin reformularea sintagmei referitoare la tipul hotărârii străine care se intenționează a fi recunoscută și executată pe teritoriul RM. Textul de alternativă a fost inserat.
8	<p>10. Se completează cu articolul 1131 cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 113¹. Dispunerea de bunurile confiscate</p> <p>(1) Bunurile confiscate în temeiul unei hotărâri judecătorești străine se returnează statului solicitant, în baza acordului negociat, în conformitate cu prevederile tratatele internaționale sau în condiții de reciprocitate.</p>	<p>10. Se completează cu articolul 113¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 113¹. Dispunerea de bunurile confiscate</p> <p>(1) Bunurile confiscate în temeiul unei hotărâri judecătorești străine se returnează statului solicitant, în baza acordului negociat, în conformitate cu prevederile <u>legii privind tratatele internaționale</u> sau în condiții de reciprocitate.</p>	Se propune îmbunătățirea textului prevederii prin specificarea că acordurile prevăzute în acest sens vor fi negociate în conformitate cu <u>Legea privind tratatele internaționale</u> .

<p>9</p>	<p>Art. VII – Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 155-166, art. 251) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>Articolul 92. Acumularea informației</p> <p>...</p> <p>(2) În procesul de investigații financiare, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale are dreptul să solicite de la persoanele juridice de drept public, de la instituțiile financiare și de la furnizorii de servicii de comunicații electronice documentele și informația necesară în vederea urmăririi și identificării bunurilor care nu au proveniență legală ori care sânt sau pot fi obiect al măsurilor asigurătorii, măsurilor de indisponibilizare și/sau al confiscării. Informațiile solicitate se prezintă Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale gratuit în cel mai restrâns termen.</p>		<p>Prin modificarea propusă se urmărește acordarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale (ARBI) dreptului de a solicita informații de la (...) furnizorii de servicii de comunicații electronice în procesul investigațiilor financiare. Totodată, colectarea de informații de la furnizorii de servicii de comunicații electronice, conform art. 27 alin. (1) pct. 1 lit. d) din Legea 59/12, constituie o măsură specială de investigație care poate fi dispusă cu autorizarea judecătorului de instrucție, la solicitarea procurorului.</p> <p>Mandatarea ARBI cu colectarea informațiilor de la de la furnizorii de servicii de comunicații electronice, fără autorizarea judecătorului de instrucție, ar duce la o reglementare diferită a aceleași măsuri, care comportă același riscuri, și anume potențială ingerință în viața privată a persoanei. Ori, potrivit CtEDO orice ingerință în viața privată trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporțională cu scopul urmărit.</p>
----------	--	--	--

Republica Moldova
Judecătoria Bălți
mun.Bălți, str.Hotinului, 43
tel./fax: 0231-2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
e-mail: jba@justice.md

Республика Молдова
Суд Бэлць
mun.Бэлць, ул.Хотинская, 43
тел./факс.: 0231 2-22-12
www.jbl.instante.justice.md
электронная почта: jba@justice.md

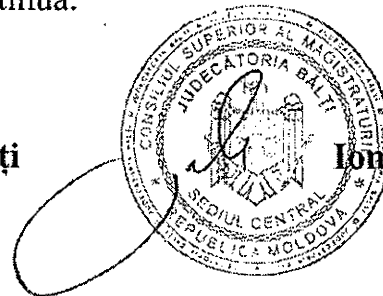
Ministerul Justiției al Republicii Moldova
mun.Chișinău, str.31 August 1989, nr.82
secretariat@justice.gov.md

Din partea Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în adresa Judecătoriei Bălți, a parvenit cererea nr. 03/5584 din 13.06.2024, prin care, s-a propus expunerea observațiilor, recomandărilor, asupra proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale).

Prin prezenta, Vă comunicăm că, luând cunoștință cu proiectul actului normativ expediat în adresa Judecătoriei Bălți, careva obiecții sau propuneri suplimentare asupra conținutului acestuia nu au intervenit.

Vă mulțumim pentru colaborare continuă.

Cu respect,
Președinte interimar al Judecătoriei Bălți

Ion PÂCALEU

**CONSILIUL SUPERIOR
al MAGISTRATURII
din REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA COMRAT
SEDIUL CENTRAL**

**ВЫСШИЙ СОВЕТ МАГИСТРАТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
СУД КОМРАТ
ОФИС КОМРАТ**

MD-3800, UTA Gagauzia
mun. Comrat, str. Lenin 242,
tel/fax: 0-298-2-60-21
e-mail jco@justice.md

MD-3800, АТО Гагаузия
mun. Комрат, ул. Ленина 242,
тел/факс: 0-298- 2-60-21
e-mail jco@justice.md

Nr. 7631/e din "19" iunie 2024

**D-lui Stanislav Copețchi
Secretar de Stat
Ministerul Justiției al RM**

**La interpelarea Dvs. nr.de ieșire 03/5584 din 13.06.2024
(nr.de intrare 2373/e din 14.06.2024)**

În ceea ce privește avizare și consultare publică a proiectului Legii pentru modificare unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (228/MJ/2024), judecătoria Comrat comunică că nu sunt careva obiecții sau propuneri legate de conținutul acestuia.

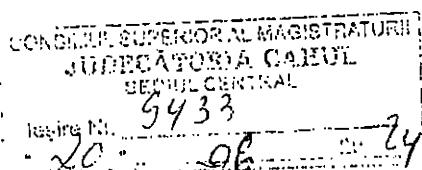
**Președintele interimar
al Judecătoriei Comrat**
Ex. Domerji L.C. 0(298)26021

Vitalie Muntean

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
AL REPUBLICII MOLDOVA
JUDECĂTORIA CAHUL

MD-3909, mun. Cahul, str. M. Frunze, 62
Tel. (299) 2-46-82

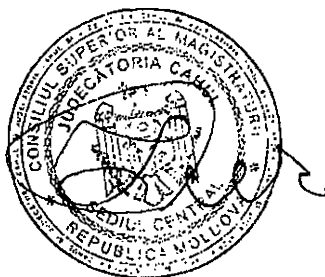

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
e-mail: secretariat@justice.gov.md;
victor.stratu@justice.gov.md

La data de 14.06.2024, Judecătoria Cahul a recepționat interpelarea Dvs., prin care se solicită prezentarea avizelor asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii, pentru modificarea unor acte normative, (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale).

La cele solicitate, Vă comunicăm că, Judecătoria Cahul nu are careva propuneri de modificare/completare a proiectului Legii nominalizat supra.

**Președintele interimar al
Judecătoriei Cahul**

Leonid TURCULEȚ

Ex. Colibaba Stepanida
Tel (0299) 2-79-77

**CURTEA DE APEL
CAHUL**

Republica Moldova, MD-3909, or. Cahul,
str. Ștefan cel Mare, 30
tel. (299) 2 – 55 – 85, tel./fax. (299) 3-26-72
cach@justice.md

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КАХУЛ**

Республика Молдова, MD-3909, г. Кахул
ул. Штефан чел Маре, 30
тел. (299) 2 – 55 – 85, тел./факс. (299) 3-26-72
cach@justice.md

20.06.2024 nr. 284

D-lui Stanislav COPETCHI
Secretar de stat
a Ministerului Justiției

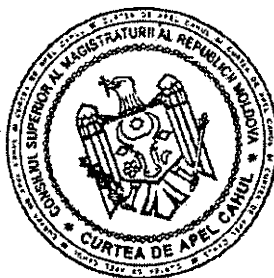
secretariat@justice.gov.md

Stimate Domn,

La solicitarea dvs. nr.03/5584 din 13 iunie 2024 privind avizarea repetată a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale (număr unic 228/MJ/2024), analizând proiectul nominalizat (însoțit de nota informativă), Vă aducem la cunoștință că, judecătorii Curții de Apel Cahul susțin proiectul dat, fără prezentarea sugestiilor sau modificărilor.

Cu respect,

**Președintele interimar al
Curții de Apel Cahul**

Galina VAVRIN

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA GENERALĂ

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: /373 22/ 828 373

www.procuratura.md / e-mail: proc-gen@procuratura.md

20.06.2024 nr.4- 1d/24- 245
La nr.03/5584 din 13 iunie 2024

Ministerul Justiției

Procuratura Generală a examinat *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)* (număr unic 228/MJ/2024) expediat repetat spre avizare.

Apreciind conținutul proiectului prin prisma principiilor activității de legiferare prevăzute de art.3 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în limita domeniului de competență al Procuraturii Generale, expunem următoarele:

Apreciem faptul că propunerile înaintate de către Procuratura Generală la avizarea primară a proiectului au fost în mare parte acceptate sau parțial acceptate.

Totodată, o remarcă ce necesită a fi evocată se referă în special la conținutul pct.33 din proiect, cu privire la art.468 alin.(3¹), potrivit căroră procurorul este desemnat în calitate de subiect procesual responsabil de faza de executare (executarea efectivă) a hotărârilor definitive prin care s-a dispus confiscarea bunurilor și repararea prejudiciului cauzat statului prin infracțiune.

Reținem că, dispunerea confiscării bunurilor este de competența instanței de judecată iar executarea hotărârilor de confiscare este atribuită în competența Serviciului Fiscal de Stat. În acest sens, în lipsa unor perspective incerte care să justifice intervenția legislativă sub aspectul celor dezbătute precum și a unui mecanism/proceduri clar reglementate, atribuirea în sarcina procurorului a obligațiilor ce vizează faza de executare efectivă a hotărârilor definitive, o apreciem ca fiind improprie și excedă cadrul normativ de reglementare, în special a prevederilor art.5 Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

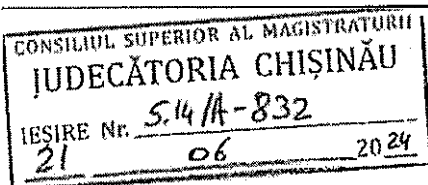
Procuror General

Ion MUNTEANU

mun. Chișinău, str. Zelinski, 13 Republica Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: ichisinau@justice.md

13, N. Zelinski street, Chișinău, Republic of Moldova
MD-2038, tel. (+373 22) 52 20 21,
tel./fax (+373 22) 52 20 21, e-mail: ichisinau@justice.md

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
e-mail: secretariat@justice.gov.md
e-mail: victor.stratu@justice.gov.md

Cu referire la solicitarea Dvs. cu nr.03/5584 din 13 iunie 2024 parvenită în adresa Judecătorei Chișinău (sediul Central) și înregistrată cu nr.5.8/A-1806 la data de 14 iunie 2024, Vă comunicăm că Judecătoria Chișinău a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționare), având cu nr. unic de înregistrare la Cancelaria de Stat 228/MJ/2024, însoțit de sinteza obiecțiilor și propunerilor formulate și avizează pozitiv proiectul de lege în ultima versiune prezentată.

**Președintele interimar al
Judecătorei Chișinău**

Mitrofan Livia

Ex.: Neagu Alexandr
Tel. 022 52 18 18

Atenție! Judecătoria Chișinău are calitate de operator și prelucrează date cu caracter personal. Documentul conține date cu caracter personal, iar prelucrarea acestor date poate fi făcută doar în condițiile Legii nr.133 din 08 iulie 2011 cu privire la protecția datelor cu caracter personal.

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Strășeni
(Sediul Central)
MD- 3701, mun. Strășeni
str. Ștefan cel Mare, 86
tel./fax 0 (237) 2-26-28
e-mail: jst@justice.md

The Supreme Council of Magistrates
Strășeni District Court
Strășeni Office
MD- 3701, mun. Strășeni
86 Ștefan cel Mare și Sfânt street.
tel. number /fax 0 (237) 2-26-28

Nr. 8970 din 06 2024

Domnului Stanislav COPETCHI
Ministerul Justiției
Secretar de Stat

Prin prezenta, Judecătoria Strășeni Vă informează că, la 14 iunie 2024 a parvenit solicitarea D.V.S. **număr unic 228/MJ/2024** privind avizarea repetată a *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)*

Astfel, în urma studierii minuțioase a proiectului menționat supra careva obiecții, propuneri nu sunt.

Cu respect,

**Președintele interimar
al Judecătoriei Strășeni**

Sergiu OSOIANU

REPUBLICA MOLDOVA
CURTEA DE APEL
COMRAT

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КОМРАТ

MD - 3805, mun. Comrat, str. Lenin, 177
tel./fax: (+ 373 298) 23446
email: caco@justice.md

MD - 3805, мун. Комрат, ул. Ленина, 177
тел./факс. (+373 298) 23446
email: caco@justice.md

Nr. 1927 din 21 iunie 2024

La Nr. 03/5584 din 13.06.2024

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA
Domnului Stanislav COPEȚCHI

La solicitarea Dumneavoastră parvenită la 14.06.2024, înregistrată cu nr. de intrare 980/e din 14.06.2024, cu privire la avizarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale*) (număr unic 228/MJ/2024), Vă informăm că judecătorii Curții de Apel Comrat au luat cunoștință cu proiectul vizat, Nota informativă și alte acte anexate.

Prezentul proiect vine să reformeze sistemul de recuperare a bunurilor infracționale și prevede completarea cadrului normativ legal și anume:

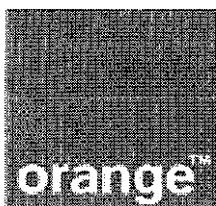
- Legea nr.985/2002 Codul penal al Republicii Moldova;
- Legea nr.122/2003 Codul de procedură penală al Republicii Moldova;
- Legea nr.443/2004 Codul de executare al Republicii Moldova;
- Legea nr.371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală;
- Legea nr.59/2012 privind activitatea specială de investigații;
- Legea nr.48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale.

Proiectul propus este orientat spre implementarea de mecanisme care îmbunătățesc eficiența în urmărirea și identificarea bunurilor, indisponibilizarea și confiscarea bunurilor, precum și recuperarea efectivă a bunurilor infracționale și care ar permite reutilizarea socială sau în scopuri publice a acestora. Pentru realizarea obiectivului de luptă cu corupția și crima organizată, în special, pentru a garanta rezultate concrete în domeniul recuperării bunurilor infracționale, evident că urmează de a îmbunătăți procedurile penale și cadrul conex actual, prin completarea unor lacune și alinierea acestui mecanism la bunele practici internaționale care va contribui la eficientizarea exercitării atribuțiilor funcționale ale autorităților și instituțiilor responsabile de urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infracționale.

Nu în ultimul rând este important că, instituirea unei măsuri asigurătorii obligă organul care-l aplică să stabilească un raport rezonabil de proporționalitate între scopul pentru care măsura a fost dispusă (de exemplu, în vederea confiscării bunurilor), ca modalitate de asigurare a interesului general și protecția dreptului persoanei acuzate de a se folosi de bunurile sale, pentru a evita să se impună o sarcină individuală excesivă. Prin urmare, careva propuneri legate de conținutul proiectului vizat nu sunt.

Președinte interimar
al Curții de Apel Comrat

Andrei MIRONOV

I.M. Orange Moldova S.A.
IDNO 1003600106115
Str. Alba Iulia 75, MD-2071 Chisinau
Republica Moldova
Capital social 179499609 lei
Administrator Olga Surugiu
www.orange.md

OMD nr. 323/24 din 21.06.2024

Dnei Veronica Mihailov-Moraru
Ministru al Justiției

Prin e-mail la secretariat@justice.gov.md și
victor.stratu@justice.gov.md

Subiect: Avizarea repetată a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)

Stimată Doamnă Ministru,

Orange Moldova a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale), înregistrat la Cancelaria de Stat cu numărul unic 228/MJ/2024.

Observăm că art. 9² alin. (2) și (3) al proiectului de lege obligă furnizorii de servicii de comunicații electronice să prezinte Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale (ARBI):

- a) datele de identificare (numele, prenumele, IDNP, adresa) ale abonatului sau ale utilizatorului unei rețele de comunicații electronice (identificatorul internațional al abonatului mobil (IMSI), numărul de telefon, numărul de serie al modulului de identificare a abonatului (al cartelei SIM), adresa de internet protocol (IP), adresele fizice de prestare a serviciului fix); și
- b) numerele de telefon și/sau a adreselor de internet protocol (IP) înregistrate pe numele unei persoane.

Remarcăm că, potrivit art. 28 din Constituție, statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată. Articolul 54 alin. (2) și (4) din Constituție stabilește că exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

În acest context, nu este clar în ce măsură informațiile privind identitatea unui abonat sau numerele de telefon folosite de o persoană ar putea servi la atingerea scopurilor de urmărire și identificare a bunurilor care nu au proveniență legală ori care sunt sau pot fi obiect al măsurilor asigurătorii, măsurilor de indisponibilizare și/sau al confiscării, indicate la art. 9² al proiectului de lege.

Din acest motive, se propune excluderea obligației respective a furnizorilor de servicii de comunicații electronice din proiectul de lege nominalizat.

Cu deosebit respect,

Sergiu POSTICA
Director Strategie, Dezvoltare și Afaceri Regulatorii

Semnat cu semnătură electronică calificată.
Pentru verificarea semnăturii accesați: <https://msign.gov.md>

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr.31/02-69-6743

Chișinău

18 iunie 2024

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 03/5584 din 13 iunie 2024 /număr unic 228/MJ/2024

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale), promovat în scopul realizării pct. 210 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023, comunică următoarele.

Ca urmare a expertizei de compatibilitate a versiunii inițiale a proiectului (Aviz de compatibilitate nr. 31/02-69-3533 din 29 martie 2024), Centrul de armonizare a legislației a constatat, că proiectul național asigură o **transpunere selectivă a dispozițiilor** Regulamentului (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare. De asemenea, au fost identificate o serie de prevederi naționale preluate din proiectul de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea averii {SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final} - {SWD(2022) 246 final. Astfel, au fost formulate obiecții privind instrumentele procesului de armonizare (clauza de armonizare, elaborarea tabelului de concordanță, nota informativă), care au fost luate în considerare de autorul proiectului în procesul de definitivare.

Comunicăm că, între timp, la nivelul UE, a fost adoptată Directiva (UE) 2024/1260 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind recuperarea și confiscarea activelor, care are drept obiectiv instituirea măsurilor necesare privind urmărirea și identificarea, indisponibilizarea, confiscarea și gestionarea bunurilor în cadrul procedurilor în materie penală.

În partea ce ține de versiunea actuală a proiectului național prin prisma modificărilor și completărilor aduse Codului de procedură penală a Republicii Moldova nr. 122/2003 și Legii 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, menționăm că, aceasta este

una îmbunătățită, fiind preluate și transpuse dispoziții din Directiva (UE) 2024/1260, după cum urmează:

- Completarea Codului de procedură penală a Republicii Moldova nr. 122/2003 cu un art. nou – art. 206¹, care prevede o modalitate de planificare premergătoare aplicării sechestrelor, prin care se stabilește oportunitatea aplicării unui sechestrului, printr-o analiză cost-beneficiu a bunurilor urmărite, precum și costul de administrare a lor este similară cu reglementările art. 22 (2) a) și art. 20 (4) din Directiva (UE) 2024/1260;
- Intervențiile de la art. 197, alin. (1) pct. 7), art. 227, alin. (2) pct. 2¹) și art. 229, alin. (1) din Codul de procedură penală, prin care se dispune încasarea cheltuielilor judiciare de la persoana în privința căreia se instituie o cauză de urmărire penală este în corespundere cu art. 20 (5) din Directivă, care statuează că: „Statele membre pot solicita ca beneficiarul real să suporte, cel puțin parțial, costurile de gestionare aferente bunurilor indisponibilizate.”;
- Modificările propuse la art. 205 din Codul de procedură penală, care instituie scopul aplicării sechestrului, se aliniază noțiunii de „indisponibilizare” din art. 3 (5) a actului UE, și anume: „indisponibilizare” înseamnă interzicerea temporară a transferului, a distrugerii, a transformării, a înstrăinării ori a deplasării bunurilor sau asumarea temporară a custodiei ori a controlului asupra bunurilor;
- Prin intervențiile de la art. 206² din Codul de procedură penală se reglementează modalitatea de informare a persoanelor despre punerea bunurilor sub sechestr și drepturile sale, ceea ce este în concordanță cu art. 23 și art. 24 (8) din Directivă;
- La art. 207¹ pct. 1¹) și art. 207², alin. (2) și (2¹) din Codul de procedură penală se ajustează procedura de valorificare anticipată a bunurilor puse sub sechestr în acord cu art. 21 (1) c), (2) și (3) din actul UE;
- Completarea art. 274 cu alin. (3²) și ajustarea noțiunii de „investigații financiare paralele” de la art. 6 pct. 20¹) din Codul de procedură penală, asigură urmărirea și identificarea bunurilor la momentul inițierii urmăririi penale, așa cum reclamă norma art. 4 (3) din Directivă;
- Completarea art. 6 la pct. 4⁵) din Codul de procedură penală cu noțiunea de „beneficiar efectiv” este în corespundere cu cea definită de art. 3 (9) din actul UE;
- Modificările inserate la art. 229⁴, alin. (3) prin care se menționează despre faptul că confiscarea bunurilor nu afectează drepturile victimei, părții vătămate și părții civile de a obține repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune corespunde art. 18 (5) din Directivă;
- Intervențiile de la art. 229⁵, alin. (5) prin care se menționează că bunurile confiscate pot fi utilizate în scopuri sociale sau în interes public sunt în corespundere cu art. 19 (1) din Directiva (UE) 2024/1260;
- Dispozițiile art. 285, alin. (6¹), art. 332, alin. (6), art. 350, alin. (2), art. 499, alin. (3) și Capitolul VIII din Codul de procedură penală și art. 106, alin. (4) și art. 106¹, alin. (8) din Codul penal, ce reglementează confiscarea bunurilor care nu se bazează pe o hotărâre de condamnare, în cazul încetării urmăririi penale când intervine termenul de prescripție, amnistia sau decesul făptuitorului se aliniază cu art. 15 (1) a), c) și d) din actul UE;
- Completarea Codului de procedură penală, la art. 469, alin. (1) cu pct. 17³) și cu art. 471², care instituie modul de soluționare a chestiunilor apărute în procesul de executare a hotărârilor de confiscare este în acord cu prevederile art. 13 din Directiva (UE) 2024/1260;

- Intervențiile de la art. 293¹ din Codul de executare al Republicii Moldova acordă posibilitatea Serviciului Fiscal de Stat de a antrena ARBI-ul la etapa de executare a hotărârilor de confiscare, dacă bunurile se află peste hotarele țării. Respectiv, ARBI-ul ar putea utiliza aceleași mecanisme de investigații pentru urmărire și identificarea bunurilor, în corespundere cu art. 17 (2) din Directivă;
- În partea ce ține de completarea Legii nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale cu art. 9¹, ce instituie noțiunea de „investigații financiare”, aceasta este în corespundere cu definiția de „urmărire și identificare” din art. 3 (4) și art. 4 (1) din actul UE;
- Prin introducerea art. 9² în Legea nr. 48/2017 se instituie posibilitatea ARBI-ului de a acumula informații de la anumiți furnizori de informații, ceea ce este în acord cu art. 6 (1), (3) (i) și (4) din Directivă;
- Modificările de la art. 10 din Legea nr. 48/2017 asigură o coerență a noțiunii de măsuri imediate reflectate în art. 11 (2) din Directivă;
- Art. 5 lit. c¹) și art. 12, alin. (3) din Legea nr. 48/2017, prin care se menționează informațiile care trebuie să se regăsească în baza de date pentru evidența bunurilor infracționale indisponibilizate și confiscate corespunde dispozițiilor art. 27 (2) i și (3) din Directivă;
- Completarea literei e) de la art. 5 din Legea nr. 48/2017 determină obligația cooperării ARBI-ului cu organismele și agențiile de specialitate ale Uniunii Europene, ceea ce asigură transpunerea art. 30 din Directivă.

În context, comunicăm lipsa unor propuneri și observații suplimentare pe marginea proiectului examinat.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

/semnat electronic/

Natalia SUCEVEANU

Șef Centru

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2024.06.21 13:06:18 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Centrului de armonizare a legislației:
Anton CEBOTARI, consultant principal
Tel: 022-250-369
Email: anton.cebotari@gov.md

E. CEBOTARI

**Ministerul Afacerilor Interne
al Republicii Moldova**

Nr. 38/2686 din 24 iunie 2024
La nr. 03/5584 din 13 iunie 2024

Ministerul Justiției

Ministerul Afacerilor Interne a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (*perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale*), număr unic - 228/MJ/2024, expediat repetat spre avizare și consultare publică și comunică despre lipsa de obiecții și propuneri.

Secretar de stat

Digitally signed by Misail-Nichitin Daniella
Date: 2024.06.24 18:38:32 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Daniella MISAIL-NICHITIN

Executor: Petru Jalbă
Telefon: 022 255-750
E-mail: petru.jalba@mai.gov.md

bd. Ștefan cel Mare, 75, mun. Chișinău, MD-2012, tel. +373 255 830
E-mail: secretariat@mai.gov.md Pagina web: www.mai.gov.md

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA ANTICORUPȚIE

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 198, MD-2004, Tel.: /373 22/ 257-401

www.procuratura.md / e-mail: proc-ant@procuratura.md

24.06.2024 nr.6005

La nr.03/5584 din 13.06.2024

Domnului Stanislav COPETCHI
Secretar de stat

AVIZ

asupra Proiectului de lege privind perfecționarea mecanismului de confiscare

Procuratura Anticorupție a recepționat și studiat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (**număr unic 228/MJ/2024**), ca rezultat formulând următoarele obiecții și propuneri de îmbunătățire.

Aspecte conceptuale:

În corespundere cu angajamentele asumate pe plan internațional și care au fost reflectate în documentele de politici naționale, pct.14, 23-26 din Planul Național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pa anii 2024-2027, precum și pct.4.2 din Planul măsurilor pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare)- Consolidarea mecanismului de gestionare și valorificare a bunurilor sechestrate, mecanismului de confiscare și executare a confiscării bunurilor pe cauze penale, calcularea și recuperarea prejudiciului cauzat statului prin infracțiuni), lupta cu corupția, trebuie făcută prin instrumente procesuale adecvate care să asigure impact asupra fenomenului infracțional corupțional.

O măsură eficientă în diminuarea fenomenului corupției, prevenirii și combaterii acestui tip de infracționalitate, este pe bună dreptate confiscarea bunurilor autorilor acestor fapte ilicite, care au provenit din activitatea ilegală desfășurată sau folosite la săvârșirea infracțiunilor, acțiuni care pot fi realizate de către agenții statului care sunt chemați să lupte cu acest flagel doar prin instrumente juridice eficiente ce ar genera astfel de rezultate, cum ar fi mecanismele de indisponibilizare, aplicarea confiscărilor și respectiv trecerea în proprietatea statului a bunurilor confiscate, în vederea reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune precum și cu mijloacele dobândite să fie sporite capacităților instituțiilor de forță pentru a combate mult mai eficient fenomenul infracțional.

În prezent, actele normative naționale prevăd reglementări cadru în materia indisponibilizării bunurilor și ulterioara confiscare a acestora. Dacă la etapa dispunerii măsurilor asiguratorii, instrumentul juridic procesual este lucrativ, atunci la faza executorie a hotărârilor prin care se dispune confiscarea extinsă/specială este unul neproductiv și necesită îmbunătățiri fundamentale pentru a fi unul eficient.

Din studiul proiectului de lege de modificarea unor acte normative, intervențiile legislative programate se referă în mare parte la realizarea unor ajustări pentru procedurile de indisponibilizare la faza de urmărire penală iar consolidarea instituției confiscării în faza postcondamnatorie și cea mai importantă, nu sunt reflectate careva propuneri esențiale de îmbunătățire care ar consolida acest instrument și ar schimba situație nesatisfăcătoare existentă la zi în materia confiscărilor.

Potrivit Registrului proiectelor de acte normative deținut de către Ministerul Justiției, mai sunt discutate alte două proiecte nr.765- Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind confiscarea civilă, nr.817 elaborarea proiectului de Lege pentru modificarea Codului de procedură penală (recuperarea cheltuielilor judiciare în cauzele penale) precum și alte inițiative discutate ce se referă la reutilizarea bunurilor confiscate.

Inițiativele de modificare a cadrului legislativ în materia sechestrelor, cheltuielilor judiciare, confiscărilor precum și reutilizarea bunurilor confiscate, se impun a fi comasate în vederea elaborării unui cadru normativ adecvat cu o viziune de ansamblu asupra problemelor ce se impun a fi rezolvate iar abordările fragmentate de ordin legislativ nu sunt productive.

În materia consolidării instituției confiscării bunurilor în faza executorie a procesului penal, opinăm asupra faptului că această activitate necesită o reglementare juridică detaliată, printr-o lege cadru, care să descrie minuțios toate acțiunile subiecților statului care sunt implicați în acest proces de trecere a bunurilor confiscate în posesia statului.

Considerăm că se impune crearea unei autorități responsabile sau de fortificat capacitățile Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale, cu atribuții exacte după pronunțarea hotărârii judecătorești executorii, când s-a dispus confiscarea bunurilor.

Legea specială ar trebui să reglementeze toate situațiile specifice care se referă la activitățile aferente confiscării, cum ar fi: atribuțiile instituției responsabile, activitățile care se impun a fi desfășurate, termenii și sancțiunile rezultate urmare a nerealizării lor, modul de ducere a evidenței sechestrelor, confiscărilor dispuse, în curs de realizare și executate, cuantumul mijloacelor trecute în gestiunea statului, procesul de reutilizare etc.

La punerea în executarea a hotărârii executorii de confiscare sau de reparare a prejudiciului cauzat precum și încasarea cheltuielilor judiciare etc, există două situații distincte, când aceste acțiuni sunt acoperite prin măsurile asiguratorii dispuse la faza de urmărire penală și o altă situație mult mai anevoioasă, când bunurile făptuitorului urmează a fi identificate și executate în scopul urmărit. Mai cu seamă pentru cea de-a doua situație menționată, se impun a fi elaborate

reglementări juridice explicite care să descrie în mod detaliat toate acțiunile care urmează să le întreprindă autoritatea responsabilă, investită prin lege să pună în aplicare aceste proceduri.

Nu poate fi înțeles, care a fost inspirația autorului proiectului, prin care propune instituirea unor mecanisme juridice de a desemna procurorul în calitate de subiect procesual responsabil de faza de executare a hotărârilor definitive prin care s-a dispus confiscarea, fără o analiză din perspectiva dreptului comparat cu prezentarea exemplelor de bune practici din țări cu o jurisprudență avansată, unde acest mecanism este lucrativ și productiv. Mai mult, propunerile de modificare a cadrului legal care se referă la situațiile în care dispunerea confiscării este anevoioasă iar procurorul trebuie să se adreseze cu demers în instanța de judecată pentru ca aceasta din urmă să explice cum urmează să se realizeze punerea în executare a actului executoriu, considerăm a fi propuneri de *legeferenda* total neinspirate.

Prin prezentul proiect de modificare a unor acte normative, în mare parte nu se soluționează nicidecum problemele existente la zi în materia procedurii confiscării bunurilor și trecerea lor în posesia statului, evidența acestor măsuri de siguranță, gestiunea bunurilor indisponibilizate precum și reutilizarea acestora după trecerea lor în posesia statului. Respectiv, Proiectul de lege urmează a fi revăzut în totalitate, conceptual de regândit mecanismele juridice care se propun a fi modificate sau eventual instituite altele noi, pentru a soluționa la modul adecvat problema perpetuată de ani buni, în materia confiscărilor, gestionarea necorespunzătoare a cărora sunt defectuoase pentru stat iar pe de altă parte constituie un impediment de a avansa în procesul de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.

Art. I. -Codul penal nr.985/2001

Articolul 106.

Propunem păstrarea redacției actuale, în varianta textului de la alin.(4) „*făptuitorului nu i se stabilește o pedeapsă penală*”.

Este necesar a fi menținută prezenta reglementare, în redacția existentă la zi, fără a fi înlocuită cu textul „*făptuitorul este liberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală*” așa cum propune autorul, din considerentul diminuării posibilităților legale și cazurilor aplicării mecanismului juridic al instituției confiscării. Or, temeiurile liberării persoanei de răspundere penală sunt prevăzute doar la art.53 din Codul penal, adică clauzele de impunitate care se încadrează în dispoziția art.275 pct.9 din Codul de procedură penală. Însă, este imperios ca instituția confiscării să fie posibil a fi aplicată și în cazurile operării temeiurilor de încetare a urmăririi penale/procesului penal, situații prevăzute la art.275 pct.4-8 din Codul de procedură penală, când bănuitul, învinuitul sau inculpatul manifestă acord cu aplicarea instituției încetării (în cazul prescripției sau reprezentantului

legal în cazul decesului), precum și în cazurile în care instanța constată vinovăția prin sentință de condamnare dar prin operarea dispoziției de reglementare discutată, se liberează de la executarea pedepsei penale, care este distinctă de noțiunea liberării de răspundere penală.

Articolul 106¹.

Considerăm că nu este necesar a fi completat art.106¹ din Codul penal cu un nou alineat (8) cu textul „*Confiscarea extinsă se dispune și în cazul când urmărirea penală în privința persoanei se încetează dacă a intervenit termenul de prescripție, decesul făptuitorului sau aplicată amnistia.*”, or, dispoziția art.285 alin.(6) pct.3 din Codul de procedură penală, reglementează inclusiv acest aspect, și anume, în cazul dispunerii soluției de încetare a urmăririi penale, procurorul se expune referitor la oportunitatea aplicării măsurilor de siguranță prevăzute la art.98 alin.(2) lit. a)-e) din Codul penal- măsurile de constrângere cu caracter medical, măsurile de constrângere cu caracter educativ, expulzarea, confiscarea specială și respectiv confiscarea extinsă.

Art. II. -Codul de procedură penală nr.122/2003

Articolul 53.

Propunem renunțarea de completare a dispoziției alin.(8) cu textul „*precum și asupra confiscării bunurilor sechestrare, dacă există bunuri puse sub sechestru*” din considerentul dublării reglementărilor. Or, acuzatorul de stat la etapă dezbaterilor judiciare se expune asupra tuturor chestiunilor care urmează a fi soluționate odată cu pronunțarea hotărârii judecătorești așa cum sunt indicate în dispoziția art.385 alin.(1) din Codul de procedură penală, inclusiv și aspectele referitoare la existența temeiurilor aplicării măsurilor de siguranță. Astfel propunem, fie completarea dispoziției cu de la alin.(8) art.53 din Codul de procedură penală, cu toate chestiunile indicate la alin.(1) pct.1)-16) sau renunțarea la propunerea discutată aici, pentru a redă o logică clară de reglementare juridică a unui act normativ.

Articolul 197 alin.(1), 202 alin.(1), 203 alin.(2), 227 alin(2), art.229 alin.(1).

Cu referire la noile reglementări propuse aferente mecanismului de recuperare a cheltuielilor judiciare, se impune comasarea prezentului proiect cu inițiativă Ministerului Justiției prezentată în Anunțul nr.817 din 29.01.2024¹ prin care s-a solicitat de la autorități, propuneri de îmbunătățire a mecanismului de recuperare a cheltuielilor judiciare, iar Procuratura Anticorupție a prezentat la 26.03.2024

¹ <https://justice.gov.md/ro/content/anunt-privind-reluarea-procesului-de-elaborare-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-codului>

propuneri ample de consolidare a mecanismului de recuperare a cheltuielilor judiciare suportate de către stat în procesul penal.

Articolul 203.

Propunerea de completare a normei cu alin.(3) cu textul *„Actele procedurale definitive de punere, de scoatere și de ridicare a sechestrului, în termen de 10 zile de la emitere, se transmit pentru evidență Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale de către procuror.”* considerăm a fi una de prisos și nu își găsește locul în legea procesual penală, or chestiunile referitoare la procedurile tehnice și care nu se referă la buna desfășurare a procesului penal, urmează să fie reglementate prin acte normative subordonate legii.

Articolul 205.

Pentru alin.(1) se propune următoarea redacție *„Punerea sub sechestrul a bunurilor poate fi aplicată de către procuror sau de către instanță pentru a evita tăinuirea, deteriorarea sau înstrăinarea bunurilor prevăzute la art.204.”*.

Pentru alin.(2) se propune următoarea redacție *„Procurorul din oficiu sau la cererea unui participant la proces autorizează punerea bunurilor sub sechestrul, iar instanța de judecată decide asupra cererilor motivate ale părții civile ori ale altei părți, în cazurile prevăzute la alin. (1).”*.

La alin.(3) se propune înlocuirea textului *„organului de urmărire penală”* cu textul *„procurorului”*.

La alin.(4) se propune înlocuirea sintagmei *„judecătorul de instrucție”* cu sintagma *„procurorul”*.

Alin.(5) se propune a fi abrogat.

Propunerile formulate pentru prezenta normă, urmăresc înlocuirea practicii existente la zi, de autorizare la faza de urmărire penală a măsurii de siguranță punerea sub sechestrul de către judecătorul de instrucție, prin aplicarea nemijlocită a sechestrului de către procuror. Este necesar a fi aliniată prevederile naționale în materia indisponibilizării bunurilor la practica europeană, pentru a spori operativitatea acestor măsuri și eficientizarea lor în vederea neadmiterii situațiilor când făptuitorii reușesc să ascundă bunurile care pot fi supuse sechestrului de vreme ce reglementările naționale impun respectarea procedurilor birocratice în materie, favorabile persoanelor bunurile cărora se urmăresc, or, un exemplu de bune practici în materia dreptului comparat, prezintă practica României.

Considerăm că prin autorizarea aplicării sechestrului de către procuror, sunt respectate garanțiile procesuale și standardele CEDO, odată ce această hotărâre

poate fi contestată și discutată în fața judecătorului de instrucție iar ulterior în caz de dezacord, contestată cu recurs la Curtea de Apel.

Articolul 206.

Considerăm inoportun completarea normei cu alin.(4) cu textul „*Bunurilor infracționale prevăzute la art.229² alin.(2) sânt evaluate de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale în condițiile Legii nr.48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale și ale regulamentului aprobat de Guvern.*” ca fiind o reglementare de repetare, odată ce acest exercițiu este reglementat deja printr-o dispoziție dintr-o lege specială.

Articolul 206².

Se propune următoarea redacție pentru alin.(3):

„(3) Pentru motive care justifică existența riscului de împiedicare a desfășurării normale a urmăririi penale sau dacă există necesitatea prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni sau a protejării victimelor infracțiunilor, aducerea la cunoștință a hotărârii de punere a bunurilor sub sechestru poate fi amânată pentru un termen de până la 60 de zile prin ordonanța procurorului, cu posibilitatea prelungirii motivate a termenului respectiv, însă nu mai târziu de terminarea urmăririi penale. Fiecare prelungire a termenului de amânare a aducerii la cunoștință a hotărârii de punere a bunurilor sub sechestru nu poate depăși 60 de zile.”

Formula de reglementare propusă de autorul proiectului pentru dispoziția alin.(3) o considerăm rațională ca mecanism de protecție a confidențialității urmăririi penale și neafectării bunei desfășurări a procedurilor la această fază, însă mecanismul de aplicare și respectiv prelungire a termenului de amânare a aducerii la cunoștință subiectului despre actul de dispoziție prin care a fost aplicată măsura de siguranță, prin implicarea judecătorului de instrucție, îl considerăm unul rudimentar și lipsit de raționament, care nu duce decât la sporirea procedurilor birocratice și creșterea în mod artificial a volumului de lucru excesiv atât pentru procuror cât și judecătorul de instrucție, în situația în care CtEDO cu impune astfel de garanții pentru astfel de exercițiu procesual. Or, un astfel de mecanism ineficient există în prezent pentru instituția amânării aducerii la cunoștință a calității procesuale de bănuț, prevăzut la art.63 alin.(1¹) din Codul de procedură penală, care s-a dovedit a fi o practică în sine anevoioasă și necesită a fi revăzută, or atribuirea calității procesuale, menținerea ei precum și amânarea aducerii la cunoștință despre aceasta, sun chestiuni procesuale doar de competența soluționare a procurorului iar apelarea la controlului judecătoresc cu implicarea judecătorului de instrucție, este de prisos, inclusiv și din perspectiva CtEDO care nu impune astfel de garanții.

Articolul 207.

Alin.(1¹) se propune în următoarea redacție de reglementare „*Hotărârea de aplicare a sechestrului asupra bunurilor, se expediază imediat către deținătorul registrului sau gestionarului acestora, iar acesta de îndată, dar nu mai târziu de 3 ore de la recepționarea actului, consemnează în evidențele de date din registrele proprii, despre indisponibilizarea bunurilor și expediază în adresa ordonatorului confirmarea despre acțiunea respectivă.*”.

Prin prezenta propunere de reglementare legislativă, se urmărește responsabilizarea autorităților sau alte persoane juridice de drept privat, care gestionează cu bunurile, activele sau drepturile subiecților care fac obiectul cercetărilor penale, în vederea acționării eficiente și în termen proximi, de a nu se permite operarea cu aceste bunuri odată ce există o hotărâre de indisponibilizare.

Autorul proiectului, la formularea reglementării discutate aici, a omis sau nu a luat în considerare situațiile de indisponibilizare a bunurilor care nu sunt neapărat supuse înregistrării într-un registru public, exemplu ar constitui mijloacele financiare aflate pe conturile de depozit la instituțiile bancare, care trebuie să aibă parte de un tratament procesual corespunzător sub aspectul garantării aplicării în timp rezonabil a instituției indisponibilizării.

Articolul 207¹.

Pentru prima parte a textului de la art.207¹, se propune următoarea variantă de reglementare „*La cererea proprietarului bunurilor sau cu acordul acestuia ori, după caz, procurorul sau instanța de judecată care a aplicat sechestrul, până la adoptarea unei hotărâri asupra cauzei examinate, poate dispune valorificarea bunurilor sechestrate.*”.

Articolul 207².

Alin.(1) se propune în următoarea redacție „*În condițiile prevăzute de art.207¹, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale solicită procurorului sau după caz instanței de judecată, valorificarea bunurilor sechestrate și scoaterea de sub sechestrul a acestora.*”.

Pentru prima frază din textul alin.(2) se propune în următoarea redacție „*Procurorul sau după caz instanța de judecată, în termen de 72 ore, dispune motivat asupra solicitării cu privire la valorificarea bunurilor sechestrate și scoaterea de sub sechestrul a acestora.*”.

La alin.(3) sintagma „*Încheierea*” se propune a fi înlocuită cu „*Hotărârea*”.

La alin.(4) sintagma „*încheierii*” se propune a fi înlocuită cu „*hotărârii*”.

În accepțiunea propunerilor formulate pentru dispoziția art.205 din Codul de procedură penală, ca măsura asiguratorie să fie dispusă inclusiv prin actul de

dispoziție a procurorului din oficiu sau la propunerea organului de urmărire penală, își găsesc locul și propunerile formulate supra. În raport cu reglementările prin care se propune implicarea judecătorului de instrucție în vederea inițierii procesului de valorificare a bunurilor indisponibilizate, consideram a fi un mecanism de prisos și are menirea doar de a îngreuna procedurile, a se vedea explicațiile făcute cu ocazia celor menționate pentru art.206² din Codul de procedură penală.

Articolul 229⁴.

La alin.(1) se propune înlocuirea textului „*hotărârea instanței de judecată*” cu sintagma „*hotărâre*”.

La alin.(2) după textul „*În cazul în care bunurile sechestrate nu sunt confiscate,*” a se completa cu sintagma „*procurorul sau*”.

Propunerile formulate pentru normele din dispoziția prezentului articol, vin să reglementeze situațiile în care procurorul se expune în raport cu aplicarea măsurii de siguranță (alin.(2)) și respectiv când procurorul se expune odată cu adoptarea deciziei asupra măsurii asiguratorii (situația de la alin.(2)).

Articolul 229⁵.

La alin.(2) se propune înlocuirea „*confiscate de instanțele naționale*” cu textul „*dispuse a fi confiscate de către autoritățile naționale*”.

Se rețin explicațiile făcute pentru art.229⁴.

Articolul 285.

Propunem renunțarea la reglementarea prevăzută la alin.(6¹).

Conform standardelor impuse de CEDO, măsura de siguranță sub forma confiscării extinse sau speciale, poate fi dispusă și de procuror, mai ales în raport cu bunurile care provin din activitatea infracțională și nu operează dreptul de proprietate, condiția de bază fiind ca persoana bunurile căreia s-au dispus a fi confiscate, să aibă acces la o instanță de judecată pentru a contesta decizia respectivă, or ordonanțele procurorului privind încetarea urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare pot fi supuse contestării, în trei grade de jurisdicție (controlul ierarhic, la judecătorul de instrucție precum și prin recurs la Curtea de Apel).

Încetarea urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare prevăzute la art.275 pct.4-9, impune în toate cazurile exprimarea acordului făptuitorului de a fi aplicată instituția procesuală respectivă, fiind conștient și asumându-și toate repercusiunile pe care le implică temeuri de nereabilitare inclusiv dreptul procurorului de a aplica măsurile de siguranță.

Articolul 332.

Se propune următoarea redacție pentru alin.(6):

„(6) Concomitent cu încetarea urmăririi penale pe temeiurile prevăzute la alin.(1), instanța examinează chestiunile privind confiscarea specială sau extinsă a bunurilor, în ședință de judecată, cu participarea obligatorie a procurorului și cu citarea proprietarului bunului sau a persoanelor ale căror drepturi sau interese pot fi afectate și cărora li se solicită să depună o referință. Neprezentarea părților legal citate nu împiedică examinarea chestiunilor privind confiscarea specială sau extinsă.”

Se rețin explicațiile făcute pentru propunerile de la art.106¹ din Codul penal.

Articolul 468 alin.(2), 469, 470, 471².

Propunerile de reglementare pentru normele indicate, le considerăm ineficiente și nu înlătură provocările cu care se confruntă în prezent autoritățile specializate în materia respectivă, respectiv propunem renunțarea la aceste propuneri (se rețin explicațiile și propunerile formulate referitoare la conceptul proiectului).

Capitolul VIII¹ Procedura de confiscare în cazul încetării urmăririi penale.

Propunerea de completare a legii procesuale cu un nou capitol în materia aplicării măsurilor de siguranță (confiscarea specială și confiscarea extinsă) în situația în care s-a dispus de procuror încetarea urmăririi penale și prin care se urmărește implicarea judecătorului de instrucție, considerăm reglementările iraționale.

Legea procesual penală, în redacția existentă la zi reglementează modalitatea permisivă de aplicare a măsurilor de siguranță aplicate de procuror odată cu dispunerea încetării urmăririi penale, așa cum este indicat la art.285 alin.(6) pct.3) din Codul de procedură penală.

Jurisprudența CtEDO:

În cauza G.I.E.M. SRL și alții împotriva Italiei (fond), Marea Cameră a CtEDO a precizat că art. 7 din CEDO se opune impunerii unei sancțiuni de natură penală unei persoane, fără angajarea și declararea în prealabil a răspunderii sale penale [14, § 251]. Totuși, nu este necesar ca declararea răspunderii penale să fie enunțată într-o hotărâre penală de condamnare formală a inculpatului [14, § 252]. În sensul dat, aplicabilitatea acestei dispoziții nu are ca efect impunerea „incriminării” de către state a procedurilor care, în exercitarea puterii lor discreționare, nu intră în cadrul dreptului penal în sens strict [14, § 253].

Eliminând astfel necesitatea unei proceduri penale *stricto sensu* în G.I.E.M. SRL și alții împotriva Italiei, CtEDO a examinat dacă există cel puțin o declarație

formală de angajare a răspunderii penale anterior impunerii sancțiunii penale (în speță, aplicarea confiscării speciale). Unul dintre reclamânți a fost trimis în judecată pentru lotizare ilegală, dar nu a fost condamnat ca urmare a intervenției prescripției. Totuși, s-au confiscat integral terenurile lotizate ilegal.

Deoarece instanțele naționale au constatat că au fost întrunite toate elementele constitutive ale infracțiunii de lotizare ilegală și au constatat că procesul penal a încetat doar ca urmare a intervenției prescripției, CtEDO a concluzionat că a existat o „condamnare” în sensul art.7 din CEDO, astfel încât nu a fost încălcată această prevedere în cazul reclamantului [14, § 258-261].

Raportând cele menționate supra la problema de drept pusă în discuție, reținem că se poate întâmpla ca, pe parcursul procesului penal, bănuitul sau învinuitul să solicite încetarea urmăririi penale pe temeiurile prevăzute la art.275 pct.4-9 din Codul de procedură penală, fără a pretinde la examinarea probelor, audierea martorilor etc. În astfel de situații, procurorii trebuie să pronunțe o decizie de încetare a procedurii inițiate, act prin care nemijlocit se soluționează fondul unei cauze, care de fapt se echivalează cu o hotărâre de condamnare iar aplicarea măsurilor de siguranță care nu constituie pedeapsa penală din prisma mecanismului punitiv, pot fi aplicate direct de procuror, condiția determinantă în tot acest exercițiu este ca persoana în privința căruia s-au dispus măsurile de siguranță să dispună de dreptul de a contesta decizia în instanța de judecată pentru a fi supusă dezbaterilor în fața unui tribunal legal constituit.

Art. III – Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004.

Articolul 172.

La alin.(4¹) se propune excluderea sintagmei „*judecătorești*”.

Articolul 293².

Pentru dispoziția de la lit. c) alin.(2), propunem autorului ca pentru temeiurile specificate la această normă, să nu opereze instituția încetării procedurii de executare ci a suspendării executării. Or, ar putea exista cazuri când persoana bunurile căruia sunt urmărite, cunoscând despre o soluție de încetare a executării, să opereze în continuare cu proprietăți, în situația în care legiuitorul nu prevede posibilitatea reluării executării după încetare. Respectiv, considerăm imperios ca pentru temeiurile menționate în această normă să opereze instituția suspendării executării iar odată ce aceste temeiuri de drept au dispărut, procedura de executare a bunurilor confiscate să fie realizată corespunzător.

Art. III – Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.

Considerăm că în prezenta lege urmează a fi introdus în calitate de subiect și Procuratura Anticorupție. Modificările sunt necesare în vederea transpunerii în dispozițiile prezentului regulament a prevederilor cu caracter imperativ ce rezultă din Legea nr.159 din 07.07.2016 cu privire la procuraturile specializate.

Respectiv, art.2 al Legii, prevede despre următoarele: (1) Procuratura specializată este o entitate independentă în cadrul Procuraturii, care își desfășoară activitatea în baza principiilor de organizare și de activitate a Procuraturii și a procurorului, prevăzute de Legea cu privire la Procuratură. (2) Activitatea procuraturii specializate este organizată și coordonată de către procurorul-șef al procuraturii specializate.

Totodată, Capitolul IV al legii citate, prevede modalitatea de cooperare națională și internațională cu diferite organizații sau instituții. Astfel, procuratură specializată poate coopera direct cu diferite entități, inclusiv și pe domeniul asistenței juridice internaționale în materie penală.

Un aspect la fel de important ce urmează a fi implementat, este prevăzut în Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobată prin Legea nr.211 din 06.12.2021, al cărui obiectiv general este edificarea unui sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție. Atingerea acestui obiectiv este imposibilă fără implementarea acțiunilor prevăzute în direcția strategică I obiectivul 1.1. „*Consolidarea independenței sistemului judecătoresc și a Procuraturii*”.

Prevederile normative a Legii nr.159 din 07.07.2016 cu privire la procuraturile specializate, în mare parte nu au fost puse în executare până în prezent, ceea ce vine în contradicție cu alte documente de politici prin care Republica Moldova și-a asumat reforma procuraturilor specializate. Documentele de politici au constatat și propun efectuarea unor intervenții care au ca scop- crearea unei Procuraturi funcționale, independente, autonome și transparente- ca element indispensabil unui sistem de justiție echitabil, efectiv și eficient.

Cu respect,

**Procuror-șef al
Procuraturii Anticorupție**

Digitally signed by Dragalin Veronica
Date: 2024.06.24 17:27:27 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Veronica DRAGALIN

Ex. R.Porubin
Tel:069999585

mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr.70,
Republica Moldova, MD-2009, tel. (+ 373 22) 22
15 47, tel./fax:(+ 373 22) 22 52 27,
e-mail: info@csj.md

Chișinău, M. Kogalniceanu 70 street,
Republic of Moldova, MD-2009, tel. (+373
22) 22 15 47, tel./ fax: (+373 22) 22 52 27,
e-mail: info@csj.md

Nr. 308 din 20 iunie 2024

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
secretariat@justice.gov.md

Cu referire la solicitarea Dvs nr. 03/5584 din 14 iunie 2024 privind avizarea repetată a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) înregistrat cu numărul unic **228/MJ/2024**, Curtea Supremă de Justiție Vă comunică următoarele:

În urma examinării proiectului remis spre avizare cât și a notei informative, s-a constatat că obiecțiile Curții înserate în avizul nr. 210 din 1 aprilie 2024 nu au fost acceptate, iar argumentele autorului în acest sens sunt vagi.

Art. II, pct. 10 – Cu referire la art. 205 alin.1 și anume: Temeiurile de punere sub sechestru. Curtea menționează că din alin. (1) a art. 205 în redacția propusă de legiuitor, reiese că organul de urmărire penală sau instanța de judecată pune sub sechestru bunurile și fără a avea bănuiala rezonabilă că acestea vor fi distruse, transformate, cheltuite, transferate, deplasate sau înstrăinate. Curtea a analizat sinteza obiecțiilor și propunerilor la acest aspect. Redactarea normei în esență, nu a înlăturat problema. Potrivit sintezei obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative: „Intervențiile de la art. 205 alin. (1) aduc o clarificare cu privire la scopul urmărit pentru punerea sub sechestru a bunurilor. Având aceste deziderate și urmând scopul de aliniere a dreptului național la cel european, este necesar a se accentua punerea sub sechestru a bunurilor urmărind aceleași scop de „evitare a „distrugerii, transformării, cheltuirii, transferării, deplasării sau înstrăinării” acestora”. Curtea remarcă că nu este împotriva scopului urmărit în ceea ce privește punerea sub sechestru a bunurilor și anume evitarea distrugerii, transformării, cheltuirii, transferării, deplasării sau înstrăinării acestora, ci asupra modului de aplicare a acestui sechestru. Prin urmare, Curtea susține că organul de urmărire penală sau instanța de judecată în calitate de observator obiectiv și imparțial la aplicarea sechestrului asupra bunurilor trebuie să-și motiveze suspiciunile

că bunurile urmează fi *distruse, transformate, cheltuite, transferate, deplasate sau înstrăinate*. Mai mult, Curtea consideră că, această suspiciune trebuie să rezulte din existența unor fapte și/sau informații bazate pe date reale și concluzii raționale, confirmate prin date factice, ce rezultă din surse și mijloace procesuale, bazată pe respectarea principiului general al securității raporturilor juridice și protecției persoanei împotriva oricăror atingeri arbitrare a drepturilor și libertăților.

Art. II, Pct. 20 – Cu referire la art. 229. Plata cheltuielilor de judecată. Potrivit raționamentelor expuse în avizul anterior, Curtea Supremă de Justiție a semnalat autorului că norma prevăzută la art. 229 alin. (2) din Codul de procedură penală lasă loc de interpretare, odată ce operând cu termenul „poate” legiuitorul a lăsat la discreția instanței adoptarea soluției de recuperare a cheltuielilor judiciare din contul condamnatului. Astfel, Curtea a considerat oportun ca norma de la art. 229 din Codul de procedură penală să fie îndreptată spre obligarea condamnaților la achitarea cheltuielilor judiciare suportate într-o cauză penală, iar scutirea condamnaților de la plata acestor sume, să prezinte o excepție, dar nu regulă.

Criticile Curții invocate mai sus, au fost semnalate și de alte autorități (Procuratura Generală). În sinteza propunerilor și obiecțiilor, autorul în susținerea poziției sale privind neacceptarea argumentelor menționate, invocă următoarele: *„Intervențiile de la alin. (1) din art. 229 a fost impusă de necesitatea de a alinia ipoteza cu alin. (2) din art. 229, și anume: suportarea cheltuielilor judiciare de către persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeuri de nereabilitare. Intervenția se datorează faptului că în cadrul procesului penal statul suportă cheltuieli judiciare, care de altfel ar putea fi puse în seama condamnatului dacă s-ar aplica măsuri asiguratorii în acest sens, însă în marea majoritate a cazurilor cheltuielile respective sunt trecute în contul statului ”*. Curtea consideră că argumentul autorului susținut în acest sens este unul simplist. În acest sens, este de accentuat că claritatea și previzibilitatea legii sunt cerințe constituționale față de lege, care vin să excludă arbitrariul în aplicare.

Digitally signed by Procopciuc Stela
Date: 2024.06.25 09:49:57 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Stela Procopciuc
Președinte interimar

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA PENTRU COMBATAREA
CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE ȘI CAUZE SPECIALE

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: 022277723

www.procuratura.md / e-mail: proc-ccocs@procuratura.md

25.06.2023 nr. 3d/24- 6505

La nr. 03/5584 din 13.06.2024

Domnului Stanislav COPETCHI
Secretar de stat
Ministerul Justiției
al Republicii Moldova

Stimate domnule secretar de stat,

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Speciale (în continuare PCCOCS) a luat act de solicitarea de avizare repetată a *proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale)*, **număr unic 228/MJ/2024**.

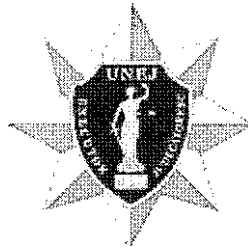
Apreciind importanța proiectului menționat, exprimăm pe această cale susținerea proiectului în cauză per ansamblu.

Totodată, în temeiul art. 3 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, reiterăm propunerile și obiecțiile expuse anterior de către instituție în avizul nr. 3d/24-3755 din 11.04.2023.

Cu respect,

Procuror-șef interimar al
Procuraturii pentru Combaterea
Criminalității Organizate și Cauze Speciale

Victor FURTUNA

www.unej.md
e-mail: uneimoldova@gmail.com
Republica Moldova, MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev 3a, et.3
mob.: (+373) 68 401 242

25.06.2024 nr. 522
La nr. 03/5584 din 13.06.2024

Ministerul Justiției al RM
secretariat@justice.gov.md

În rezultatul examinării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) număr unic 228/MJ/2024, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Republica Moldova comunică următoarele propuneri:

1. În textul art. 204 al Codului de procedură penală considerăm oportun a indica faptul că doar bunurile **personale** ale învinutului sau ale inculpatului urmează a fi puse sub sechestrul pentru a restrânge nu doar subiecții vizați, dar și obiectul pasibil de a fi sechestrat, prin atare precizare se urmărește limitarea aplicării sechestrului asupra bunurilor proprietate comună, care generează dificultăți în procedura de valorificare (de ex: bunurile imobile).
2. La art. 206¹, alin. (2) Codului de procedură penală se impune a fi specificat cărei instituții poate fi delegată/solicitată sarcina efectuării unei evaluări, iar la alin. (3) este necesar de revăzut formularea ultimei propoziții.
3. În pofida faptului că la pct. 47 și în art. 23 din Directiva nr. 1260/2024, este menționat că statul trebuie să aibă posibilitatea de a amâna comunicarea măsurilor asigurătorii către bănuț/învinut/inculpat, atestăm că temeiurile indicate în art 206², alin. (3) par a fi nejustificate (amânarea în scopul prevenirii unei infracțiuni, protejării victimei), iar termenul de 30 de zile este unul excesiv, în special cu oferirea posibilității de prelungire a acestuia pe tot parcursul urmăririi penale.
4. În scopul neadmiterii încălcării drepturilor altor creditori care pot pretinde la bunurile ce fac obiectul confiscării speciale sau confiscării extinse propunem completarea articolului 207¹ din Codul de procedură penală, cu un nou temei de valorificare anticipată la pct.7), al cărui cuprins să prevadă: „*Valoarea bunului depășește esențial valoarea măsurilor asigurătorii prevăzute în art. 202, alin. (1) și prin menținerea sechestrului este lezat dreptul de proprietate a coproprietarilor sau a creditorilor garanțați care și-ar putea satisface creanța din suma ce excede valoarea sechestrului.*” În acest caz sunt luate în considerare și

efectiv respectate, atât interesele statului, cât și a celorlalți subiecți, (de ex: bănuitului, învinuitului, inculpatului și terților care pretind sau pot pretinde un drept de proprietate or un drept real, inclusiv gajul și ipoteca.)

5. Cu titlu de precizare, menționăm că la punerea bunurilor sub sechestru conform art. 207, alin. (2) Cod de procedură penală, de fiecare dată organul de urmărire penală întocmește un proces-verbal de sechestru care conține, inclusiv, lista de inventariere întocmită de executorul judecătoresc. Astfel, propunem ca copia ambelor documente să fie expediată în adresa ARBI de către un singur subiect: fie de organul de urmărire penală, fie de executorul judecătoresc. În mod alternativ de indicat în locul cuvântului „sau”, cuvântul „și”, or, ar fi rațional ca ARBI să recepționeze ambele acte emise.
6. La art. 210, alin. (1¹) Cod de procedură penală, din raționamentele indicate la pct. 4, considerăm oportună oferirea posibilității de contestare și creditorilor garantați, după cum urmează „Bănuitul, învinuitul, inculpatul, **deținătorii unui drept reale de garanție sau alte persoane care consideră că menținerea sechestrului asupra bunurilor lor este nejustificată sunt în drept să solicite scoaterea bunurilor de sub sechestru...**”.
7. În art. 468 Cod de procedură penală, de completat cu alin. (3) sau în mod alternativ la art. 293 Cod de executare, cu un nou alineat care să prevadă: *„în cazul concurenței urmăririlor, vânzarea bunurilor are loc prin alăturare la urmărire conform procedurii prevăzute la art. 92, 101-102 din Codul de executare”*. Or, analizând proiectul de lege constatăm că modificările propuse nu identifică și o soluție pentru cazurile de urmărire asupra aceluiași bun de către mai mulți creditor/organe abilitate. **Astfel, precizarea respectivă ar permite ca procedura de urmărire să se efectueze pe o cale previzibilă și să se evite cazurile de tergiversare/imposibilitate a urmăririi din cauza lipsei de certitudine asupra organului abilitat să efectueze urmărirea și asupra modalității acesteia.**
8. În scopul existenței mandatului legal prin prisma căruia executorul judecătoresc să poată oferi suport Serviciului Fiscal de Stat în procedura de executare al hotărârilor de confiscare specială și confiscare extinsă, la art. 293¹ este necesar a fi indicat la alin. (2) o propoziție distinctă precum că *„Executorul judecătoresc aplică ansamblul de măsuri/ toate măsurile prevăzut/e de prezentul cod, simultan sau succesiv, până la executarea integrală a hotărârii de confiscare specială sau confiscare extinsă.”*

Cu respect,

Președinte

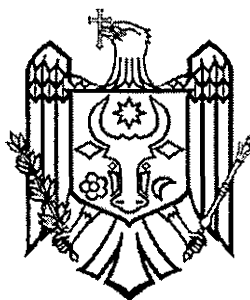
Digitally signed by Talmaci Roman
Date: 2024.06.25 12:26:40 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Roman TALMACI

REPUBLICA MOLDOVA
Curtea de Apel Bălți

MD-3100, mun. Bălți,
str. Ștefan cel Mare 54,
tel.: +373(231)22053/20392
fax: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
Апелляционная

Палата Бэлць
MD- 3100, мун. Бэлць,
ул.Штефан чел Маре,54
тел.: +373(231) 22053/20392
факс: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

nr.11812 din 24.06.2024

Ministerul Justiției al RM

Email: secretariat@justice.gov.md
victor.stratu@justice.gov.md

La 14.06.2024 cu nr. de înregistrare 333 privind avizarea repetată a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) număr unic 228/MJ/2024.

Judecătorii Curții de Apel Bălți, la ședința operativă, studiind propunerile de modificare a proiectului de Lege sus indicat, însoțită de nota informativă la proiectul legii, remarcă faptul că utilizarea noilor prevederi spre modificare sunt susținute de către instanță, le considerăm oportune și necesare, or modificările articolelor din Codul Penal și Codul de procedură penală propuse ar armoniza legislația națională cu practicile internaționale, precum și va îmbunătăți mecanismul de recuperare a bunurilor infracționale.

Încercările legiuitorului de a ajusta norma națională la prevederile actelor internaționale ar minimiza ambiguitatea produsă în urma compilării unor norme din legislația altor state.

Prin urmare, modificările propuse vor face claritate la aplicarea articolelor vizate, v-a stabili etapele de executare efectivă a hotărârilor privind recuperarea bunurilor infracționale, cât și clarificarea modalităților în care bunurile infracționale sau contravaloarea lor, confiscate de instanțele naționale, bunuri care se află peste hotarele țării, să fie repatriate în cadrul asistenței juridice internaționale.

Prezenta propunere de modificare a legislației o considerăm eficientă, alte propuneri suplimentare vis a vis de avizarea Proiectului de lege nominalizat supra nu avem.

Cu respect,
Președintele Curții de Apel Bălți

Digitally signed by Talpa Ion
Date: 2024.06.25 11:28:55 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ion Talpa

Executat: Șef serviciu penal și contravențional
I. Eremciuc

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

24.06.2024 nr. 04-06/422

La nr. _____

Ministerul Justiției
e-mail: secretariat@justice.gov.md

La adresarea Ministerului Justiției nr.03/5584 din 13 iunie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024) și comunică următoarele.

Art.I. – Codul penal al Republicii Moldova:

- La art.106¹ alin.(8) se propune substituirea sintagmei "se dispune" cu textul "poate fi dispusă".

În acest sens, menționăm că, potrivit art.14 alin.(1) din Codul penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, *săvârșită cu vinovăție* și pasibilă de pedeapsă penală.

La rândul său, art.275 pct.4-5) din Codul de procedură penală stabilește că urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție sau amnistia sau a intervenit decesul făptuitorului.

Art.391 alin.(1) pct.2) din același Cod prevede că sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă a intervenit decesul inculpatului.

Art.8 alin.(1) din Codul de procedură penală prevede că persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i va fi dovedită, în modul prevăzut de prezentul cod, într-un proces judiciar public, în cadrul căruia îi vor fi asigurate toate garanțiile necesare apărării sale, și nu va fi constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.

Astfel, pot exista situații când vinovăția făptuitorului nu a fost stabilită printr-o sentință de condamnare definitivă (de exemplu, în cazul decesul făptuitorului la faza de urmărire penală), existând astfel, în opinia noastră, impedimente în confiscarea extinsă a bunurilor.

Astfel, se propune de stabilit că confiscarea extinsă *poate fi dispusă* în situațiile enumerate în art.106¹ alin.(8), acest lucru urmând să se producă în dependență de circumstanțele fiecărui caz în parte, precum și a probelor acumulate.

Art. II. - Codul de procedură penală al Republicii Moldova:

- La modificarea art. 206¹ la alin. (2) considerăm necesar să fie specificat subiectul de la care organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată este în drept să solicite o evaluare a cheltuielilor care pot fi suportate pentru o eventuală

administrare și, după caz, valorificare a bunurilor infraționale asupra cărora se planifică aplicarea sechestrului.

- La art. 208 alin. (1) textul ”cu excepția imobilului și a obiectelor cu dimensiuni mari” de substituit cu textul ” cu excepția imobilului, obiectelor cu dimensiuni mari și valorilor mobiliare, inclusiv valorilor mobiliare de stat”.

- La art. 208 alin.(4), enunțul al doilea de exclus.

- La art. 208 considerăm necesară modificarea alineatului (6) care va avea următorul conținut: „Bunurile imobile, obiectele cu dimensiuni mari și valorile mobiliare, inclusiv valorile mobiliare de stat, pentru care există riscul sporit de deteriorare/devalorizare și asupra cărora a fost dispusă interdicția de folosire, sunt transmise pentru administrarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale, la demersul procurorului.”. Întru susținerea modificărilor propuse, comunicăm că atât valorile mobiliare (acțiunile, obligațiunile), cât și valorile mobiliare de stat (bonuri de trezorerie și obligațiuni de stat) nu sunt bunuri corporale și, respectiv, față de acestea urmează a fi aplicate interdicții de înstrăinare, precum se aplică și în cazul bunurilor imobile și participațiunilor în societăți comerciale.

- La modificarea art. 229⁴ ce se referă la completarea cu alineatul (2), considerăm necesară completarea după sintagma ”proprietatea statului” cu sintagma ”cu statut de bunuri fără stăpân”.

- La art.285 alin.(6¹) și art.530¹ se recomandă ca cuvântul ”înaintează” să fie substituit cu textul ”poate înainta”, deoarece nu în toate cazurile încetarea urmăririi penale pe temeiuri de nereabilitare atrage după sine constatarea vinovăției persoanei (de exemplu, în caz de deces a persoanei).

- La modificarea art. 468, în partea completării cu alin.(1¹) considerăm necesară completarea și cu alin.(1²) cu următorul cuprins: ”(1²) Hotărârea definitivă privind repararea prejudiciului cauzat statului prin infrațiune se execută de Serviciul Fiscal de Stat conform modului stabilit pentru executarea obligațiilor fiscale”. Iar în partea completării cu alineatul (3¹) considerăm necesară substituirea sintagmei ”se asigură” cu cuvântul ”supraveghează”, precum și specificarea care anume procuror va supraveghea executarea efectivă a hotărârilor prin care a fost dispusă confiscarea bunurilor și repararea prejudiciului cauzat prin infrațiune statutului, or acesta poate fi procurorul care a condus și/sau exercitat urmărirea penală, procurorul care a reprezentat învinuirea în fața instanței de judecată sau procurorul special desemnat pentru soluționarea chestiunilor respective. Aceeași obiecție este valabilă și pentru modificarea prin completarea cu art.471² ce se referă la alineatele (1) și (2).

Art. III. - Codul de executare al Republicii Moldova:

- La modificarea art.172 propunem completarea redacției alin.(4¹) cu următorul enunț: ”Hotărârea definitivă privind repararea prejudiciului cauzat statului prin

infracțiune se execută de Serviciul Fiscal de Stat conform modului stabilit pentru executarea obligațiilor fiscale”.

- La modificarea art. 293 la alineatul (2) considerăm oportună expunerea dispoziției în următoarea redacție: ”(2) Hotărârea de confiscare a substanțelor stupefiante, psihotrope și/sau a altor substanțe cu efecte similare; drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor și analogilor acestora; substanțelor toxice; armamentelor, munițiilor, și echipamentelor militare, tehnologiilor și serviciilor aferente; produselor, tehnologiilor și serviciilor care au utilizare militară; armelor și munițiilor cu destinație civilă; substanțelor explozive ori a dispozitivelor ce le imită; substanțelor nocive și radioactive; se execută de către Ministerul Afacerilor Interne.”, deoarece redacția propusă prin proiect nu acoperă situația tuturor bunurilor specificate.

- La completarea cu art. 293¹ ce se referă la alineatul (1), considerăm oportună completarea după textul “în modul prevăzut de lege” cu textul „în modul prevăzut de Guvern.”, deoarece procedura de executare (administrare, valorificare a bunurilor confiscate) este reglementată de Guvern (actual Hotărârea Guvernului nr.972/2001).

- La completarea cu art. 293¹ ce se referă la alineatul (2), considerăm oportună excluderea sintagmei ”bunurile sunt identificate, însă”, întrucât în redacția propusă se limitează neîntemeiat posibilitatea Serviciului Fiscal de Stat de a antrena executorul judecătoresc la executarea hotărârilor de confiscare specială și confiscare extinsă, or acesta are posibilități legale inclusiv ce se referă la identificarea bunurilor pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, considerăm necesară reglementarea noțiunilor de ”dificultăți” și ”impedimente” din conținutul normei pentru a evita posibilitatea efectuării unei interpretări arbitrare.

Ministru

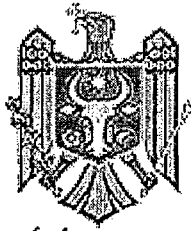
Digitally signed by Rotaru Petru
Date: 2024.06.26 07:57:42 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Petru ROTARU

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

mun. Chișinău, str. Teilor 4, MD - 2043
www.instante.justice.md
Tel. (022) 409-209, e-mail: cac@justice.md

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str. Chișinău, 2043
www.instante.justice.md
Tel. (022) 409-209, e-mail: cac@justice.md

№ 4-35/ 11-1497 din 19.06.2024

Ministerul Justiției
victor.stratu@justice.gov.md

Cu referire la scrisoarea nr. 03/5584 din 13 iunie 2024, Curtea de Apel Chișinău
Vă informează despre lipsa sugestiilor și/sau obiecțiilor la *proiectul legii pentru
modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a
bunurilor infracționale)*, nr. unic 228/MJ/2024.

Cu stimă,

**Vicepreședinte interimar
al Curții de Apel Chișinău**

Alexandru SPOIALĂ

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Union of Advocates of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152
email: uniunea.avocatiilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Nr. UA/429/2024 din 26.06.2024
La nr. 03/5584 din 13.06.2024

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
secretariat@justice.gov.md
victor.stratu@justice.gov.md

Cu referire la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale), număr unic 228/MJ/2024, remis spre avizare repetată, expunem următoarele.

La art. I pct. 2, ce vizează modificarea art. 106¹ Cod penal, propunem completarea după cuvintele „decesul făptuitorului” cu cuvintele „și nu a fost depusă o cerere de reabilitare a persoanei decedate”.

Raționamentul acestei propuneri rezidă în dreptul succesorilor persoanei decedate, rudelor sau altor persoane de a solicita reabilitarea persoanei decedate în privința căreia urmărirea penală a încetat pe acest temei, or depunerea unei astfel de cerere de reabilitare lipsește ordonanța procurorului de caracterul ei definitiv. Astfel, conform alin. (7) art. 285 CPP, „(7) Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală nu pot avea loc contrar voinței acesteia ori a reprezentantului legal, inclusiv în cazul cererii de reabilitare a persoanei decedate. În acest caz, urmărirea penală continuă.”.

În același context, în mod similar propunem revizuirea și a dispozițiilor alin. (1) art. 229 CPP, propuse spre amendare conform proiectului.

La art. II pct. 15, ce vizează amendarea alin. (6) articolului 207² CPP, propunem substituirea cuvântului „Numerarul” cu cuvintele „Mijloacele financiare”, or numerarul se atribuie doar mijloacelor financiare sub formă de numerar (bancnote și monede), în timp ce valorificarea bunurilor sechestrate, inclusiv prin licitație, presupune încheierea unei tranzacții cu participarea unei persoane juridice, caz în

care legea interzice folosirea numerarului în acest scop și obligă la efectuarea plăților prin transfer la contul bancar al vânzătorului.

La art. II pct. 31, ce vizează completarea art. 332 CPP cu alin. (6) , propunem substituirea cuvintelor „urmăririi penale” cu cuvintele „procesului penal”, or acest articol se referă la faza judecării cauzei penale.

Cu referire la dispozițiile articolului 471² CPP, semnificația noțiunii „persoane aflate în **legătură strânsă**” este una imprecisă și care oferă posibilități extinse de abuzuri și generează riscuri de corupție. Din acest motiv, propunem revizuirea textului cu utilizarea elementelor care caracterizează afilierea persoanelor cu beneficiarii efectivi.

La art. VII, propunem revizuirea sintagmei „în termen de 3 luni de la data publicării”, or aceasta este imprecisă și nu indică exact momentul în care actul normativ urmează să intre în vigoare, ci stabilește o perioadă de timp rezervată acestui fapt. Prin urmare, propunem utilizarea în acest scop a sintagmei „la momentul expirării” urmat de termenul considerat optim de autor.

Digitally signed by Popescu Dorin
Date: 2024.07.01 08:55:15 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorin POPESCU
Președinte al Uniunii Avocaților din Republica Moldova

Ex. Vladislav Cîrlan
Tel. 022 221910

Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova
Inspectoratul General al Poliției

MD-2001, mun. Chișinău, Tiraspol 11/1, tel. (373-22) 868-155, fax. (373-22) 868-155, email: jurist@igp.gov.md,
pagina web: www.politia.md, c/f 1013601000495, Ministerul Finanțelor, Trezoreria de Stat

nr. 34/2 – 1225 din 27 martie 2024
la nr.18-69-3009 din 18 martie 2024

Ministerul Justiției
copie: **Cancelaria de Stat**

Inspectoratul General al Poliției a examinat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic – 228/MJ/2024) și comunică în ordinea raționamentelor ce succed.

- 1) La art.I, se propune revizuirea pct.1, întrucât acesta completează sarcinile ofițerului de urmărire penală cu atribuția de a întreprinde măsuri pentru urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infracționale, precum și administrarea și valorificarea bunurilor sechestrate, fapt ce nu-și găsește justificare din punct de vedere procedural. Se vor lua în considerare exigențele art.229¹-229³, art. 229⁶ și art. 229⁷ din Codul de procedură penală, din care se desprinde dezideratul potrivit căruia organul de urmărire penală are dreptul să întreprindă anumite acțiuni doar în partea ce ține de urmărirea bunurilor infracționale și acumularea probelor. Or, conform art.229³ din Codul de procedură penală, bunurile infracționale identificate se indisponibilizează, după caz, prin încheierea instanței de judecată de punere sub sechestru sau prin ordinul de înghețare emis în condițiile Legii nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale.
- 2) Concomitent, din conținutul art.229⁶ din Codul de procedură penală, rezultă că evaluarea și administrarea bunurilor infracționale sunt asigurate de către Ministerul Finanțelor în baza încheierii instanței de judecată de punere sub sechestru și a regulamentului aprobat de Guvern sau, după caz, de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, în condițiile Legii nr.48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale și ale regulamentului aprobat de Guvern. La fel, în temeiul art.229⁷ din Codul de procedură penală, valorificarea bunurilor infracționale sechestrate se asigură de către Ministerul Finanțelor sau, după caz, de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale în condițiile legii și ale regulamentului aprobat de către Guvern.
- 3) La art. I pct. 4, în partea referitoare la completarea art. 197 alin. (1) din Codul de procedură penală cu subpct.7), se menționează despre necesitatea includerii în

conținutul Capitolului III din Titlul V al codului prenotat a unor prevederi care să reglementeze nemijlocit modalitatea de aplicare a măsurii asigurătorii pentru încasarea cheltuielilor judiciare. Or, în lipsa unei astfel de prevederi, măsura procesuală de constrângere poate deveni inaplicabilă. Mai mult, se punctează că toate celelalte măsuri procesuale de constrângere sunt descrise atât la nivel teoretic, cât și la nivel de aplicabilitate.

- 4) Inspectoratul General al Poliției recomandă revizuirea amendamentului propus la art.I pct.7 întrucât se constată că, prin punerea sub sechestru a bunurilor bănuितului, învinuitului, inculpatului sau ale părții civilmente responsabile, inclusiv pe care le deține în calitate de beneficiar efectiv este afectat direct dreptul de proprietate a unui terț. Cu toate că legislația civilă sau procesual-penală nu explică noțiunea de beneficiar efectiv, sensul acesteia se deduce din prevederile altor acte normative incidente. De exemplu, potrivit art. 5² alin.(1) din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o activitate sau o tranzacție. La fel, art.2 din Legea nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale reglementează că *beneficiar efectiv este* persoana fizică care controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau care deține ori controlează în ultimă instanță o persoană juridică sau beneficiarul unei societăți de investiții sau administratorul unei societăți de investiții ori persoana în al cărei nume se realizează o tranzacție sau se desfășoară o activitate și/sau care deține, direct sau indirect, dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 25% din acțiuni ori din dreptul de vot al persoanei juridice sau din bunurile aflate în administrare fiduciară. În context, se remarcă că este indubitabilă ingerința în elementele dreptului de proprietate a unei terțe persoane, alta decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau partea civilmente responsabilă. Ca alternativă, pentru excluderea oricăror ipoteze eronate, se recomandă, completarea art.6 din Codul de procedură penală, cu noțiunea de beneficiar efectiv.
- 5) La art.I pct.5 se propune revizuirea textului din alin.(1) al art.202 și anume „Instanța de judecată dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor asigurătorii respective” din raționamentele la care s-a făcut referire la pct.1 din prezentul aviz. Mai mult, din conținutul modificărilor propuse rezultă doar prerogativa exclusivă a instanței de judecată de a dispune aplicarea sau neaplicarea măsurilor asigurătorii, pe când redacția actuală a legii conferă și organului de urmărire penală dreptul de a acționa din oficiu pentru realizarea dezideratului propus.
- 6) La pct.10 din art.I se propune excluderea sintagmei „organul de urmărire penală” având în vedere raționamentele propuse la pct.1. din aviz.

- 7) Suplimentar, se propune revizuirea textului propus la pct.14 art.I din proiect și anume alin.(2) indică asupra sigilării și păstrării bunurilor sechestrate de către organul în baza cărui demers au fost puse bunurile sub sechestru or, acesta contravine pct.19 din art.I care statuează la alin.(3) că administrarea bunurilor sechestrate, și anume depozitarea, întreținerea și gestionarea bunurilor sechestrate, sunt asigurate de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale în baza regulamentului aprobat de Guvern.
- 8) Amendamentul propus la pct.15 din art.I este unul incert deoarece administrarea bunurilor sechestrate constituie una dintre etapele procesului de recuperare a bunurilor infraționale care, potrivit proiectului, se efectuează în comun cu indisponibilizarea acestora. Astfel, apare o inadvertență în legătură cu necesitatea stabilirii exclusive doar a cheltuielilor legate de administrarea bunurilor sechestrate, în eventualitatea faptului că procesul de recuperare a bunurilor infraționale implică mai multe etape, iar realizarea fiecăreia dintre acestea implică cheltuieli specifice.
- 9) Modificările propuse la art.I, pct.16 și pct.24 urmează a fi revizuite, din considerentul că încetarea urmăririi penale în cazurile de nereabilitare a persoanei poate fi realizată în ordinea stabilită la art.285 alin.(2) din Codul de procedură penală. Prin urmare, se atestă imprecizii și probabilitatea admiterii unor situații arbitrare cu privire la modul de implementare a amendamentelor propuse. De exemplu, unul dintre temeiurile de încetare a urmăririi penale în cazurile de nereabilitare a persoanei este decesul făptuitorului, însă în proiect lipsește explicarea modalității recuperării cheltuielilor judiciare, prin prisma respectării principiului individualizării răspunderii și pedepsei penale. Un alt exemplu în acest sens, se referă la aplicabilitatea dezideratelor propuse, în cazul încetării urmăririi penale în legătură cu faptul că acțiunea/inacțiunea ilicită constituie contravenție or, drepturile făptuitorului nu trebuie să fie afectate de erorile de calificare a faptei comise de către organul de urmărire penală.
- 10) Pct. 18 din art. I, în partea ce ține de modificarea art. 229² alin. (2) din Codul de procedură penală nr. 122/2003, și pct. 1 din art. IV, în partea ce se referă la modificarea art. 2 alin. (2) din Legea nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, după textul „181²,” se propune de a fi completate cu textul „186 alin.(4) și (5),”.

Raționamentul amendamentului se motivează prin faptul că, potrivit datelor statistice ale Poliției pentru anul 2023, rata infraționilor contra patrimoniului predomină esențial în raport cu celelalte genuri de infraționi.

Astfel, din numărul total al acestora, 9826 sau 46% sunt infraționi patrimoniale, alte 4233 sau 20% se atribuie celor în domeniul transporturilor, 1223 sau 6% reprezintă infraționi contra securității și ordinii publice, 1099 sau 5% revin celor

contra familiei și minorilor și 1024 sau 5% constituie infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale.¹

În aceeași ordine de idei, potrivit Raportului de activitate al Procuraturii pentru anul 2023² se relatează că:

[...ponderea infracțiunilor înregistrate în anul 2023, ca și în anii precedenți, a continuat să aparțină infracțiunilor contra patrimoniului – 10008 cazuri, dintre care: furturi - 5692, escrocherii - 2650 și pungășii – 694 etc. Totodată, se menționează și faptul că creșterea incidenței indisponibilizării și confiscării bunurilor infracționale, alăturat recuperării cheltuielilor judiciare în cauzele penale, ar asigura repararea echitabilă a drepturilor și intereselor prejudiciate.].

Mai mult, operarea modificării menționate supra, în cazul urmăririi penale cu privire la infracțiunile prevăzute la art. 186 alin. (4) și (5) din Codul penal nr. 985/2002, ar permite organului de urmărire penală să dispună, prin delegație, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale urmărirea bunurilor infracționale, acumularea probelor cu privire la acestea, în condițiile art. 258 din Codul de procedură penală nr. 122/2003.

Întrucât sancțiunea acestor prevederi se aplică dacă valoarea bunurilor depășește 40 și, respectiv, 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, această atribuție este necesar de a fi prevăzută în competența Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, astfel încât, urmărirea bunurilor infracționale cu valoare mare să fie concentrată în responsabilitatea unei singure instituții publice.

De asemenea, acest deziderat va contribui esențial la consolidarea mecanismului de gestionare și valorificare a bunurilor sechestrate, mecanismului de confiscare și executare a confiscării bunurilor pe cauze penale, precum și recuperarea prejudiciului cauzat statului prin infracțiuni care au o pondere mare în societate prin valoarea prejudiciului cauzat.

- 11) La pct. 4 din art. II, în partea ce ține de modificarea art. 239 alin. (2) din Codul de executare nr. 443/2004, se propune de a fi expus în următoarea redacție:

„(2) Hotărârea de confiscare a armelor și munițiilor se execută de către Comisia de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor, iar hotărârea de confiscare a substanțelor stupefiante, psihotrope sau a precursorilor se execută de către Ministerul Afacerilor Interne prin intermediul subdiviziunilor sale.”.

Această propunere reiese din faptul că potrivit pct.8 din Regulamentul Comisiei de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1447/2016, de competența Comisiei țin evaluarea, bonificarea și

¹ [https://politia.md/sites/default/files/raportul de activitate 12 luni.pdf](https://politia.md/sites/default/files/raportul%20de%20activitate%2012%20luni.pdf) accesat 21.03.2024

² [https://www.procuratura.md/sites/default/files/2024-](https://www.procuratura.md/sites/default/files/2024-03/RAPORTUL%20de%20activitate%20al%20Procuraturii%20pentru%20anul%202023%20final.pdf)

[03/RAPORTUL%20de%20activitate%20al%20Procuraturii%20pentru%20anul%202023%20final.pdf](https://www.procuratura.md/sites/default/files/2024-03/RAPORTUL%20de%20activitate%20al%20Procuraturii%20pentru%20anul%202023%20final.pdf) accesat 21.03.2024

rebutarea armelor predate benevol pentru nimicire sau ridicate cu titlu oneros sau gratuit, precum și a armelor trecute în proprietatea statului (deținute ilegal fără documente de proveniență, confiscate, fără stăpân, neacceptate în termenul succesiunii).

- 12) Se recomandă revizuirea pct. 3 din art. IV, întrucât acesta specifică expres măsurile de urmărire a bunurilor și anume: 1) culegerea informației despre persoane și bunuri; 2) identificarea persoanei. Astfel, se constată că amendamentul nominalizat contravine art.134 alin.(1) subpct.2) din Codul de procedură penală or, culegerea informației se regăsește în calitate de măsură specială de investigație. În acest sens, este necesară clarificarea modalității de efectuare a măsurii respective, ținând cont de faptul că, în cadrul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale nu activează ofițeri de investigații și per general, aceasta nu are atribuții în domeniul operativ. Adicional, se comunică că măsura ce se referă la identificarea persoanei este vagă, întrucât această acțiune se poate răsfrânge în spectrul mai multor domenii. De exemplu, identificarea abonatului sau a utilizatorului unei rețele de comunicații electronice este o măsură specială de investigații, identificarea persoanei poate fi privită inclusiv sub egida normelor civile (numele, domiciliul, starea civilă etc.).
- 13) La pct. 4 din art. IV, în conținutul completării cu alin. (3) a art. 12 din Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, se operează cu sintagma „beneficiar real”, fapt ce contravine modificărilor propuse la art. I pct. 7 din proiect. Or, doctrina și legislația Republicii Moldova nu reglementează asemenea noțiuni, iar doctrina română susține faptul că sensul noțiunii de beneficiar real este similar cu cel al noțiunii de beneficiar efectiv.
- 14) În final, se recomandă revizuirea Notei informative la proiect, întrucât formatul acesteia nu corespunde structurii reglementate în conținutul anexei nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

**Șef,
chestor**

Digitally signed by Cernăuțeanu Viorel
Date: 2024.03.27 14:04:37 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Viorel CERNĂUȚEANU

Uniunea Avocaților din Republica Moldova
Союз Адвокатов Республики Молдова
Union of Advocates of the Republic of Moldova

MD-2012, mun. Chișinău, str. București, 46, tel.: 022226152, fax: 022226152
email: uniunea.avocatilor.rm@gmail.com, www.uam.md

Nr. UA/228/2024 din 27.03.2024
La nr. 03/2579 din 20.03.2024

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
secretariat@justice.gov.md
victor.stratu@justice.gov.md

copie pentru informare:

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale (număr unic 228/MJ/2024), remis spre avizare, expunem următoarele.

La art. I, în conținutul art. 57 alin. (2) pct. 12¹) CPP nu specifică în mod clar „măsurile” pe care ofițerul de urmărire penală le va exercita în vederea urmăririi și indisponibilizării bunurilor infracționale, precum și pentru administrarea și valorificarea bunurilor sechestrate. Atribuțiile cu care este împuternicit ofițerul de urmărire penală trebuie să fie specificate în mod concret și nu prin noțiuni/expresii cu caracter general. În măsura în care prevederile codului de procedură penală nu pot fi interpretate extensiv, atribuțiile ofițerului de urmărire penală trebuie să fie reglementate în mod precis.

Alin. (5) art. 159 CPP, ultimul enunț propus prin proiect, prin care se propune ca numerarul în monedă națională sau în valută străină care nu conține semne individuale ale infracțiunii, se depune pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, propunem de specificat expres că acesta nu trebuie să fie recunoscut drept corp delict, or în caz contrar, ultimul enunț din alin. (5) art. 159 propus prin proiect va contravini alineatului (4) art. 159 CPP, coroborat cu alin. (1) art. 158 CPP, care stabilește că numerarul recunoscut drept corp delict se transmite spre păstrare Serviciului Fiscal de Stat conform procedurii stabilite.

În același context se va revedea și alin. (4) art. 208 CPP propus prin proiect.

La art. 206¹ alin. (1) și (4) propunem utilizarea verbelor la timpul prezent („urmează să țină cont”, „va urmări”, „va garanta”), or în acest fel se poate evita imprevizibilitatea normelor juridice.

La art. 207¹ recomandăm evitarea noțiunilor imprecise precum „bunul este prea greu de administrat” sau „cunoștințe de specialitate care nu sunt ușor accesibile”. Formulări de asemenea fel oferă un drept discreționar nelimitat autorităților publice.

Cu referire la alin. (4) art. 258 CPP, atribuirea ARBI a competențelor organului de urmărire penală nu corespunde scopului limitat al delegației oferite de organul de urmărire penală, care se rezumă doar la efectuarea actelor și acțiunilor ce țin de investigația financiară paralelă. Propunem reformularea textului prin reflectarea faptului că atribuțiile oferite se exercită în limitele delegației oferite.

Cu referire la art. 285 alineatul (6¹) CPP, care prevede că:

„(6¹) În cazul încetării urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare procurorul se adresează în instanța de judecată privind dispunerea confiscării speciale sau extinse a bunurilor infracționale.”,

propunem reformularea textului în privința confiscării extinse, or aceasta nu se poate dispune în toate cazurile, ci doar în cele menționate în art. 106¹ Cod penal.

Cu privire la alin. (3) art. 471² CPP, după textul „cu indicarea bunurilor ce urmează a fi confiscate,” propunem să se completeze cu cuvintele „sau a contravalorii acestora”.

La art. II din proiect, art. 293¹ nu este clar conținutul și semnificația juridică a noțiunii „antrena”, or în acest caz „antrenarea” executorului judecătoresc la executarea hotărârilor de confiscare specială și confiscare extinsă a bunurilor nu oferă o perspectivă clară cu privire la statutul juridic al executorului judecătoresc în această procedură, drepturile și obligațiile acestuia. Mai mult decât atât, nu este reglementat clar ce se are în vedere prin cazurile în care se „întâmpină dificultăți sau impedimente la executare”.

La art. III, referitor la art. 113 din Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, propunem utilizarea corectă a noțiunii „abrogare” și nu excludere.

La art. V, propunem revizuirea sintagmei „după 3 luni din data publicării”, or
aceasta este imprecisă.

Digitally signed by Popescu Dorin
Date: 2024.04.01 10:15:34 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dorin POPESCU
Președinte al Uniunii Avocaților din Republica Moldova

Ex. Vladislav Cîrlan
Tel. 022 221910

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA GENERALĂ

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: /373 22/ 828 373

www.procuratura.md / e-mail: proc-gen@procuratura.md

01.04.2024 nr.4- 1d/24- 184

Ministerul Justiției

Copie: Cancelaria de Stat
(la nr.18-69-3009 din 18.03.2024)

Procuratura Generală a examinat *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024)*. expediat spre avizare.

Apreciind conținutul proiectului prin prisma principiilor activității de legiferare prevăzute de art.3 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în limita domeniului de competență al Procuraturii Generale, expunem obiecțiile și propunerile indicate *infra*:

I. La Art.I – cu privire la modificările propuse pentru Codul de procedură penală nr. 122/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 263-269, art.855), cu modificările ulterioare:

1. La pct.6 din proiect, cu privire la art.203 alin.(2) textul „*la fel pentru compensarea cheltuielilor judiciare*” propunem a fi înlocuit cu textul „*la fel pentru asigurarea încasării cheltuielilor judiciare.*”.

Propunerea în cauză are drept scop uniformizarea textului alin.(2) cu formulările utilizate și pentru alte articole propuse spre modificare de prezentul proiect.

2. La pct.8 din proiect, cu privire la art.205 alin.(1), după cuvântul „*deteriorarea*” propunem completarea cu cuvântul „*cheltuirea*” sau „*consumarea*”. Nu este clară rațiunea excluderii sintagmei „*cheltuite*” din redacția actuală a art.205 alin.(1), or acesta reprezintă o modalitate de consumare a bunurilor. *A simili*, raționamente aplicabile și prevederilor art.559³ alin.(2) din proiect.

3. La pct.9 din proiect, pentru art.206 alin.(4) propunem următoarea redacție:

„(4) *În cazul urmării penale cu privire la una sau mai multe infracțiuni prevăzute la art.229² alin. (2), bunurile infracționale sunt evaluate de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale în condițiile Legii nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale și ale regulamentului aprobat de Guvern.*”.

Drept motivare, menționăm că redacția prezentată în proiect face trimitere la bunurile infracționale prevăzute la art. 229² alin.(2), deși la acest articol nu sunt indicate bunuri infracționale ci o listă de infracțiuni la investigarea cărora organul de urmărire penală dispune, prin delegație, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale urmărirea bunurilor infracționale.

4. La pct.13 din proiect, cu privire la art.207² alin.(5), propunem completarea la final cu textul „*în corespundere cu regulamentul aprobat de Guvern.*”.

Procedura detaliată de valorificare a bunurilor prin licitație publică necesită a fi efectuată potrivit unor proceduri clare și bine definite (ordinea și marja de reducere a prețului, etc.). Totodată, pentru asigurarea clarității textului de lege, articolul va conține trimitere la regulamentul aprobat de Guvern în acest sens. Or, prevederi similare sunt prevăzute și în art.229⁷ alin.(2) din Codul de procedură penală, potrivit cărora: „În baza regulamentului aprobat de Guvern, Ministerul Finanțelor înstrăinează bunurile infracționale sechestrate în cadrul licitației publice, vânzându-le la preț egal sau mai mare decât cel evaluat. Dacă bunurile sechestrate nu au fost vândute după organizarea a două licitații publice, vânzarea lor are loc în cadrul licitațiilor publice cu diminuarea treptată a prețului sau, în cazul unui singur cumpărător, prin negocieri directe.

5. La art.208 alin.(2), cuvântul „*obiecte*”, urmează a fi înlocuit cu cuvântul „*obiectele*”; sintagma „*de regulă*” urmează a fi exclusă; iar sintagma „*de către organul la al cărui demers bunurile au fost puse sub sechestru*” urmează a fi înlocuită cu sintagma „*de către organul care a dispus punerea bunurilor sub sechestru*”; sintagma „*sunt necesare*” urmează a fi înlocuită cu sintagma „*este necesară*”.

6. La pct.16 din proiect, propunem formularea art. 229 în următoarea redacție:
„*Articolul 229. Plata cheltuielilor judiciare*

(1) *În cazul emiterii unei sentințe de condamnare, inculpatul este obligat la plata cheltuielilor judiciare. Partea civilmente responsabilă, în măsura în care este obligată solidar cu inculpatul la repararea pagubei, este obligată în mod solidar cu acesta și la plata cheltuielilor judiciare.*

(2) *În caz de refuz în pornirea urmăririi penale, de încetare a urmăririi penale sau a procesului penal pe motive de nereabilitare, prevăzute la art.275 pct.4)-9) precum și în cazurile prevăzute la art.53 din Codul penal, făptuitorului, bănuțului, învinuitului, inculpatului sau părții civilmente responsabile li se aplică în mod corespunzător prevederile alineatului (1).*

(3) *În caz de încetare a urmăririi penale sau a procesului penal din motivul retragerii plângerii prealabile la plata cheltuielilor judiciare este obligată partea vătămată.*

(4) *În caz de încetare a urmăririi penale sau a procesului penal din motivul încheierii tranzacției de împăcare sau mediere, la plata cheltuielilor judiciare sunt obligate ambele părți solidar sau partea prevăzută în tranzacția de împăcare sau mediere.*

(5) *În caz de achitare, de scoatere de sub urmărire penală a persoanei sau de clasare a procesului penal, cheltuielile judiciare sunt suportate de către partea vătămată în măsura în care au fost determinate cu rea-credință de aceasta. Persoana în privința căreia a fost emisă o sentință de achitare este obligată la plata cheltuielilor judiciare pe care le-a determinat prin auto incriminare sau prin neexecutarea intenționată a obligațiilor procesuale.*

(6) *În caz de deces a persoanei care urma să suporte cheltuielile judiciare până la adoptarea unei hotărâri definitive pe caz, cheltuielile judiciare nu pot fi puse în sarcina succesorilor lor.*

(7) În cazul când mai mulți învinuiți, inculpați sau persoane vătămate sunt obligate la suportarea cheltuielilor judiciare, procurorul sau, după caz, instanța hotărăște partea din cheltuielile judiciare datorate de fiecare. La stabilirea acestei părți se ține seama, pentru fiecare dintre învinuiți, inculpați sau, după caz, părți vătămate de măsura în care a provocat cheltuielile judiciare.

(8) În cazul în care plata cheltuielilor judiciare urmează a fi suportată de către o persoană minoră, pot fi obligați la achitarea cheltuielilor judiciare, total sau parțial, părinții, înfietorii, tutorii sau, după caz, curatorii acestora.

(9) În alte cazuri, precum și cheltuielile pentru asistența juridică garantată de stat, interpreți și traducătorii desemnați de organul de urmărire penală, procuror sau instanța de judecată potrivit legii, rămân în sarcina statului.

(10) Persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare, poate fi eliberată de plata cheltuielilor judiciare parțial, având în vedere situația materială a acesteia sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea ei."

Argumentare:

Este de menționat că în condițiile actuale ale evoluției tehnologiilor și a dinamicii în creștere a relațiilor transfrontaliere, acțiunile efectuate în cadrul urmăririi penale se caracterizează printr-o complexitate sporită, fiind concomitent însoțite de o majorare a cheltuielilor suportate de către organele de drept.

În context, potrivit Raportului de activitate a Procuraturii pentru anul 2023¹ în perioada anului 2023 este prezentată situația expusă *infra*:

- *suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost recuperate benevol în timpul urmăririi penale de către participanții corespunzători la proces a constituit 500.791 lei (comparativ cu 1.104.854 lei în anul 2022), dintre care: 246.612 lei au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor; 540 lei au constituit cheltuieli pentru efectuarea traducerilor/interpretărilor și 253.639 lei - alte cheltuieli;*

- *suma totală a cheltuielilor judiciare dispuse pentru încasare de către procurori pe cauze cu soluții de netrimitere în judecată a constituit 969.077 lei (comparativ cu 1.277.128 lei în anul 2022), dintre care: 930.688 lei au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor; 12.157 lei au constituit cheltuieli pentru traduceri/interpretări și 26.232 lei - alte cheltuieli;*

- *suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost achitate în baza deciziilor procurorilor a constituit 643.882 lei (comparativ cu 494.375 lei în anul 2022). În 26 cazuri s-a decis punerea în executare în ordinea prevăzută de Codul de executare a ordonanțelor, în legătură cu lipsa executării benevole;*

- *suma totală a cheltuielilor judiciare care au fost recuperate pe cauzele penale pe care au fost adoptate în anii precedenți soluții de netrimitere în judecată a constituit 26.029 lei;*

- *suma totală a cheltuielilor judiciare specificate în perioada anului 2023 în modul stabilit în informația anexă la rechizitoriu, conform art.296 alin.(4) din Codul de procedură penală, pe cauzele în care au fost dispuse soluții de trimitere în judecată a constituit 13.908.071 lei (comparativ cu 12.867.690 lei în anul 2022).*

¹ <https://www.procuratura.md/sites/default/files/2024-03/RAPORTUL%20de%20activitate%20al%20Procuraturii%20pentru%20anu1%20%202023%20final.pdf>

dintre care: 13.265.904 lei au constituit cheltuieli pentru efectuarea expertizelor/constatărilor, 163.937 lei - cheltuieli pentru efectuarea traducerilor, 260.455 lei - pentru realizarea extrădărilor și 217.775 lei - alte cheltuieli.

Astfel, subiectul recuperării cheltuielilor judiciare a rămas a fi prioritar în activitatea Procuraturii, sarcinile trasate pentru procurori și organele de urmărire penală fiind neadmiterea situațiilor când cheltuielile esențiale pe care le suportă nemijlocit statul în legătură cu desfășurarea proceselor penale rămâneau a fi neevaluate și, respectiv, nerecuperate, ceea ce aduce atingere bugetelor alocate organelor de drept și altor instituții implicate în procesul de combatere a criminalității.

Prin urmare, modificările propuse au menirea de a înlătura deficiențele actualului mecanism de recuperare a cheltuielilor judiciare ceea ce va permite evitarea suportării de către stat a majorității cheltuielilor judiciare, devenind funcțional și mult mai eficient mecanismul de recuperare a acestora, în mare parte, de la persoanele care au săvârșit infracțiuni. Or, săvârșirea unei infracțiuni atrage inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării.

Totuși, este necesar a reglementa și obligația subsidiară și limitată a părții vătămate de a suporta cheltuielile. Obligația fiind subsidiară - întrucât intervine numai când cheltuielile respective nu este suportată de inculpat - și limitată numai la cheltuielile provocate din culpa părții/persoanei vătămate.

Astfel, se propune ca cheltuielile judiciare să fie suportate de către partea vătămată în următoarele cazuri:

- cheltuielile judiciare au fost determinate cu rea-credință de către partea vătămată în cazurile în care bănuitul, învinuitul, inculpatul a fost scos de sub urmărire penală sau a fost achitat.
- a fost retrasă plângerea prealabilă;
- în cazul în care partea vătămată a acceptat încheierea tranzacției de împăcare/mediere, fapt prin care a împiedicat statul să finalizeze acțiunea penală pornită iar autorul infracțiunii neputând fi tras la răspundere penală și nici obligat la plata integrală a cheltuielilor de judecată.

În concluzie, considerăm că propunerile menționate vor permite implementarea adecvată și calitativă a prevederilor legii procesual penale cu privire la recuperarea cheltuielilor judiciare, fapt care, în consecință va contribui la excluderea suportării nejustificate de către stat a majorității cheltuielilor în legătură cu desfășurarea proceselor penale. Mai mult, legea va avea și un impact de prevenire a comiterii infracțiunilor, deoarece costul unui proces penal va fi previzibil, iar taxele, care îl vor însoți, vor constitui factori descurajatori pentru cei ce ar intenționa să comită infracțiuni.

7. La pct.24 din proiect, cu privire la art.285 alin.(6¹) sintagma „se adresează în instanța de judecată privind dispunerea”, urmează a fi înlocuită cu sintagma „înaintează în instanța de judecată un demers privind dispunerea”. Cum procedăm cu procesele penale???

8. În acord cu pct. 34 din proiect, se propune completarea Codului de procedură penală cu art. 559³ - recunoașterea și punerea în executare a hotărârii judecătorești străine privind confiscarea bunurilor infracționale. Astfel, alin.(2) al articolului menționat prevede că instanța poate aplica la cererea statului solicitant și demersul

Ministerului Justiției, măsuri asigurătorii în cazul în care există riscul tănuirii, deteriorării sau înstrăinării bunurilor obiect al confiscării. Aplicarea măsurilor asigurătorii la demersul Ministerului Justiției nu este în concordanță cu prevederile art. 202, 203-210 din Codul de procedură penală, care reglementează procedura aplicării măsurilor asigurătorii, de către instanța de judecată, din oficiu sau la cererea părților. Ministerul Justiției nu este parte în procesul penal și nici nu a fost propusă modificarea art. 202 din Codul de procedură penală astfel încât să fie posibilă, în condițiile art. 559³, înaintarea demersului de aplicare a măsurilor asigurătorii de către Ministerul Justiției. Pe cale de consecință, se propune reglementarea procedurii conform căreia Ministerul Justiției va putea înainta demers de aplicare a măsurilor asigurătorii, în conformitate cu art. 202-210 din Codul de procedură penală.

II. La Art.III - cu privire la modificările propuse pentru Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 14-17, art.42) cu modificările ulterioare:

1. La pct.5 din proiect, cu privire la art.31 alin.(1), este de menționat că motivele pentru indisponibilizarea bunurilor nu sunt redată uniform în raport cu prevederile art.205 alin.(1) și art. 559³ alin.(2) din Codul de procedură penală, în redacția propusă în proiect.

Or, art.205 alin.(1) din Codul de procedură penală, în redacția propusă în proiect, „punerea sub sechestru a bunurilor poate fi aplicată motivat de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată pentru a evita tănuirea, deteriorarea sau înstrăinarea bunurilor prevăzute la art. 204.”

În același context, potrivit art.559³ alin.(2) din Codul de procedură penală, în redacția propusă în proiect, „Până la recunoașterea hotărârii judecătorești străine de confiscare, instanța poate aplica, la cererea statului solicitant și demersul Ministerului Justiției, măsuri asigurătorii în cazul în care există riscul tănuirii, deteriorării sau înstrăinării bunurilor obiect al confiscării.”

În contradicție, potrivit art.31 alin.(1) din Legea nr.371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, „Măsură de indisponibilizare a bunurilor se înțelege orice măsură luată în cadrul procesului penal de o autoritate competentă care constă în indisponibilizarea a unui bun pentru a preveni distrugerea, transformarea, îndepărtarea, transferul sau înstrăinarea unui bun în vederea confiscării.”

În acest sens, luând în considerare că în corespundere cu art.229³ în redacția propusă în proiect, „Bunurile infracționale identificate se indisponibilizează, după caz, prin încheierea instanței de judecată de punere sub sechestru sau prin ordinul de înghețare emis în condițiile Legii nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, considerăm necesară armonizarea prevederilor art.31 alin.(1) din Legea nr.371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, raportate la prevederile art.205 alin.(1) și art.559³ alin.(2), în redacția propusă în proiect.

2. La pct.10, cu privire la art.113¹ este de menționat că potrivit alin.(1) „Bunurile confiscate în temeiul unei hotărâri judecătorești străine se returnează statului solicitant, în baza acordului negociat, în conformitate cu prevederile tratatele internaționale sau în condiții de reciprocitate.”

Totodată, este de menționat că potrivit art.113 alin.(4) din Legea nr.371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, care conform proiectului de lege se exclude, „Obiectele confiscate în temeiul unei hotărâri străine revin Republicii Moldova, dar la cererea statului de condamnare ele pot fi predate dacă prezintă un interes deosebit pentru acel stat și există garanția reciprocității.”

În acest sens, nu este clară necesitatea și oportunitatea instituirii unei prevederi precum cea prevăzută la art.113¹ alin.(1), care să prevadă drept regulă generală faptul că „Bunurile confiscate în temeiul unei hotărâri judecătorești străine se returnează statului solicitant.”. Totodată, nu este clară care va fi discreția și marja de apreciere la negocierea unui acord între state sau a stabilirii unor condiții de reciprocitate, în condițiile în care norma este una imperativă, iar obiect al negocierii nu va putea fi soarta bunurilor confiscate în temeiul unei hotărâri judecătorești străine, or, potrivit normei dezbătute, acestea se vor returna obligatoriu statului solicitant.

3. La pct.12 din proiect, potrivit art.115²,

„(1) *Bunurile confiscate în baza unei hotărâri a instanței judecătorești din Republica Moldova recunoscută în străinătate, se repatriază Republicii Moldova din statul solicitat, în cadrul asistenței juridice internaționale.*

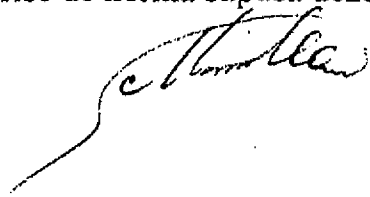
(2) *Ministerul Justiției împreună cu Ministerul Finanțelor vor negocia cu statul de executare semnarea unui acord privind restituirea bunurilor infracționale confiscate sau valoarea acestora.*”

[..]

Deși alineatul (1) prescrie faptul că „*Bunurile confiscate în baza unei hotărâri a instanței judecătorești din Republica Moldova recunoscută în străinătate, se repatriază Republicii Moldova din statul solicitat, în cadrul asistenței juridice internaționale*” normele statului respectiv ar putea reglementa altfel (de exemplu: jumătate din valoarea bunurilor să rămână statului solicitant).

Totodată, indicăm asupra faptului că legea nu poate conține norme imperative care să prevadă conduita și voința statelor solicitante/de executare asupra reglementărilor viitoare a acordurilor privind restituirea bunurilor infracționale confiscate. Or, la negocierea acordului, părțile de comun acord ar putea ajunge la alte reglementări decât cele prescrise de norma supusă dezbaterii.

Procurorul General interimar

Ion MUNTEANU

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA ANTICORUPȚIE

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, 198, MD-2004, Tel.: /373 22/ 257-401
www.procuratura.md / e-mail: proc-ant@procuratura.md

01.04.2024 nr.2989

La nr.18-69-3009 din 18.03.2024

Domnului Roman CAZAN
Secretar general adjunct

AVIZ

asupra Proiectului de lege privind perfecționarea mecanismului de confiscare

Procuratura Anticorupție a recepționat și studiat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (**număr unic 228/MJ/2024**), ca rezultat formulând următoarele obiecții și propuneri de îmbunătățire.

Aspecte conceptuale:

În corespundere cu angajamentele asumate pe plan internațional și care au fost reflectate în documentele de politici naționale, pct.14, 23-26 din Planul Național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pa anii 2024-2027, precum și pct.4.2 din Planul măsurilor pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare)- Consolidarea mecanismului de gestionare și valorificare a bunurilor sechestrate, mecanismului de confiscare și executare a confiscării bunurilor pe cauze penale, calcularea și recuperarea prejudiciului cauzat statului prin infracțiuni), lupta cu corupția, trebuie făcută prin instrumente procesuale adecvate care să asigure impact asupra fenomenului infracțional corupțional.

O măsură eficientă în diminuarea fenomenului corupției, prevenirii și combaterii acestui tip de infracționalitate, este pe bună dreptate confiscarea bunurilor autorilor acestor fapte ilicite, care au provenit din activitatea ilegală desfășurată sau folosite la săvârșirea infracțiunilor, acțiuni care pot fi realizate de către agenții statului care sunt chemați să lupte cu acest flagel doar prin instrumente juridice eficiente ce ar genera astfel de rezultate, cum ar fi mecanismele de indisponibilizare, aplicarea confiscărilor și respectiv trecerea în proprietatea statului a bunurilor confiscate, în vederea reparării prejudiciului cauzat prin infracțiune precum și cu mijloacele dobândite să fie sporite capacităților instituțiilor de forță pentru a combate mult mai eficient fenomenul infracțional.

În prezent, actele normative naționale prevăd reglementări cadru în materia indisponibilizării bunurilor și ulterioara confiscare a acestora. Dacă la etapa dispunerii măsurilor asigurătorii, instrumentul juridic procesual este lucrativ, atunci la faza executorie a hotărârilor prin care se dispune confiscarea extinsă/specială este unul neproductiv și necesită îmbunătățiri fundamentale pentru a fi unul eficient.

Din studiul proiectului de lege de modificarea unor acte normative, intervențiile legislative programate se referă în mare parte la realizarea unor ajustări pentru procedurile de indisponibilizare la faza de urmărire penală iar consolidarea instituției confiscării în faza postcondamnatorie și cea mai importantă, nu sunt reflectate careva propuneri esențiale de îmbunătățire care ar consolida acest instrument și ar schimba situație nesatisfăcătoare existentă la zi în materia confiscărilor.

Potrivit Registrului proiectelor de acte normative deținut de către Ministerul Justiției, mai sunt discutate alte două proiecte nr.765- Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind confiscarea civilă, nr.817 elaborarea proiectului de Lege pentru modificarea Codului de procedură penală (recuperarea cheltuielilor judiciare în cauzele penale) precum și alte inițiative discutate ce se referă la reutilizarea bunurilor confiscate.

Inițiativele de modificare a cadrului legislativ în materia sechestrelor, cheltuielilor judiciare, confiscărilor precum și reutilizarea bunurilor confiscate, se impun a fi comasate în vederea elaborării unui cadru normativ adecvat cu o viziune de ansamblu asupra problemelor ce se impun a fi rezolvate iar abordările fragmentate de ordin legislativ nu sunt productive.

În materia consolidării instituției confiscării bunurilor în faza executorie a procesului penal, opinăm asupra faptului că această activitate necesită o reglementare juridică detaliată, printr-o lege cadru, care să descrie minuțios toate acțiunile subiecților statului care sunt implicați în acest proces de trecere a bunurilor confiscate în posesia statului.

Considerăm că se impune crearea unei autorități responsabile sau de fortificat capacitățile Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale, cu atribuții exacte după pronunțarea hotărârii judecătorești executorii, când s-a dispus confiscarea bunurilor.

Legea specială ar trebui să reglementeze toate situațiile specifice care se referă la activitățile aferente confiscării, cum ar fi: atribuțiile instituției responsabile, activitățile care se impun a fi desfășurate, termenii și sancțiunile rezultate urmare a nerealizării lor, modul de ducere a evidenței sechestrelor, confiscărilor dispuse, în curs de realizare și executate, quantumul mijloacelor trecute în gestiunea statului, procesul de reutilizare etc.

La punerea în executarea a hotărârii executorii de confiscare sau de reparare a prejudiciului cauzat precum și încasarea cheltuielilor judiciare etc, există două situații distincte, când aceste acțiuni sunt acoperite prin măsurile asigurătorii dispuse la faza de urmărire penală și o altă situație mult mai anevoioasă, când bunurile făptuitorului urmează a fi identificate și executate în scopul urmărit. Mai cu seamă pentru cea dea două situație menționată, se impun a fi elaborate

reglementări juridice explicite care să descrie în mod detaliat toate acțiunile care urmează să le întreprindă autoritatea responsabilă, investită prin lege să pună în aplicare aceste proceduri.

Nu poate fi înțeles, care a fost inspirația autorului proiectului, prin care propune instituirea unor mecanisme juridice de a desemna procurorul în calitate de subiect procesual responsabil de faza de executare a hotărârilor definitive prin care s-a dispus confiscarea, fără o analiză din perspectiva dreptului comparat cu prezentarea exemplelor de bune practici din țări cu o jurisprudență avansată, unde acest mecanism este lucrativ și productiv. Mai mult, propunerile de modificare a cadrului legal care se referă la situațiile în care dispunerea confiscării este anevoioasă iar procurorul trebuie să se adreseze cu demers în instanța de judecată pentru ca aceasta din urmă să explice cum urmează să se realizeze punerea în executare a actului executoriu, considerăm a fi propuneri de *legeferenda* total neinspirate.

Prin prezentul proiect de modificare a unor acte normative, în mare parte nu se soluționează nicidecum problemele existente la zi în materia procedurii confiscării bunurilor și trecerea lor în posesia statului, evidența acestor măsuri de siguranță, gestiunea bunurilor indisponibilizate precum și reutilizarea acestora după trecerea lor în posesia statului. Respectiv, Proiectul de lege urmează a fi revăzut în totalitate, conceptual de regândit mecanismele juridice care se propun a fi modificate sau eventual instituite altele noi, pentru a soluționa la modul adecvat problema perpetuată de ani buni, în materia confiscărilor, gestionarea necorespunzătoare a cărora sunt defectuoase pentru stat iar pe de altă parte constituie un impediment de a avansa în procesul de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană.

Art. I. -Codul de procedură penală nr.122/2003

Articolul 197 alin.(1), 202 alin.(1), 203 alin.(2), 227 alin(2), art.229 alin.(1).

Cu referire la noile reglementări propuse aferente mecanismului de recuperare a cheltuielilor judiciare, se impune comasarea prezentului proiect cu inițiativă Ministerului Justiției prezentată în Anunțul nr.817 din 29.01.2024¹ prin care s-a solicitat de la autorități, propuneri de îmbunătățire a mecanismului de recuperare a cheltuielilor judiciare, iar Procuratura Anticorupție a prezentat la 26.03.2024 propuneri ample de consolidare a mecanismului de recuperare a cheltuielilor judiciare suportate de către stat în procesul penal.

Articolul 203.

¹ <https://justice.gov.md/ro/content/anunt-pri-vind-reluarea-procesului-de-elaborare-proiectui-de-lege-pentru-modificarea-codului>

Propunerea de completare a normei cu alin.(3) cu textul „*Actele procedurale definitive de punere, de scoatere și de ridicare a sechestrului, în termen de 10 zile de la emitere, se transmit pentru evidență Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale de către procuror.*” considerăm a fi una de prisos și nu își găsește locul în legea procesual penală, or chestiunile referitoare la procedurile tehnice și care nu se referă la buna desfășurare a procesului penal, urmează să fie reglementate prin acte normative subordonate legii.

Articolul 205.

Pentru alin.(1) se propune următoarea redacție „*Punerea sub sechestru a bunurilor poate fi aplicată de către procuror sau de către instanță pentru a evita tăinuirea, deteriorarea sau înstrăinarea bunurilor prevăzute la art.204.*”.

Pentru alin.(2) se propune următoarea redacție „*Procurorul din oficiu sau la cererea unui participant la proces autorizează punerea bunurilor sub sechestru, iar instanța de judecată decide asupra cererilor motivate ale părții civile ori ale altei părți, în cazurile prevăzute la alin. (1).*”.

La alin.(3) se propune înlocuirea textului „*organului de urmărire penală*” cu textul „*procurorului*”.

La alin.(4) se propune înlocuirea sintagmei „*judcătorul de instrucție*” cu sintagma „*procurorul*”.

Alin.(5) se propune a fi abrogat.

Propunerile formulate pentru prezenta normă, urmăresc înlocuirea practicii existente la zi, de autorizare la faza de urmărire penală a măsurii de siguranță punerea sub sechestru de către judecătorul de instrucție, prin aplicarea nemijlocită a sechestrului de către procuror. Este necesar a fi aliniate prevederile naționale în materia indisponibilizării bunurilor la practica europeană, pentru a spori operativitatea acestor măsuri și eficientizarea lor în vederea neadmiterii situațiilor când făptuitorii reușesc să ascundă bunurile care pot fi supuse sechestrului de vreme ce reglementările naționale impun respectarea procedurilor birocratice în materie, favorabile persoanelor bunurile cărora se urmăresc, or, un exemplu de bune practici în materia dreptului comparat, prezintă practica României.

Considerăm că prin autorizarea aplicării sechestrului de către procuror, sunt respectate garanțiile procesuale și standardele CEDO, odată ce această hotărâre poate fi contestată și discutată în fața judecătorului de instrucție iar ulterior în caz de dezacord, contestată cu recurs la Curtea de Apel.

Articolul 206.

Considerăm inoportun completarea normei cu alin.(4) cu textul *„Bunurilor infraționale prevăzute la art.229² alin.(2) sânt evaluate de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale în condițiile Legii nr.48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale și ale regulamentului aprobat de Guvern.”* ca fiind o reglementare de repetare, odată ce acest exercițiu este reglementat deja printr-o dispoziție dintr-o lege specială.

Articolul 207.

Alin.(1¹) se propune în următoarea redacție de reglementare *„Hotărârea de aplicare a sechestrului asupra bunurilor, se expediază imediat către deținătorul registrului sau gestionarului acestora, iar acesta de îndată, dar nu mai târziu de 3 ore de la recepționarea actului, consemnează în evidențele de date din registrele proprii, despre indisponibilizarea bunurilor și expediază în adresa ordonatorului confirmarea despre acțiunea respectivă.”*.

Prin prezenta propunere de reglementare legislativă, se urmărește responsabilizarea autorităților sau alte persoane juridice de drept privat, care gestionează cu bunurile, activele sau drepturile subiecților care fac obiectul cercetărilor penale, în vederea acționării eficiente și în termen proximi, de a nu se permite operarea cu aceste bunuri odată ce există o hotărâre de indisponibilizare.

Articolul 207¹.

Pentru prima parte a textului de la art.207¹, se propune următoarea variantă de reglementare *„La cererea proprietarului bunurilor sau cu acordul acestuia ori, după caz, procurorul sau instanța de judecată care a aplicat sechestrul, până la adoptarea unei hotărâri asupra cauzei examinate, poate dispune valorificarea bunurilor sechestrate.”*.

Articolul 207².

Alin.(1) se propune în următoarea redacție *„În condițiile prevăzute de art.207¹, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale solicită procurorului sau după caz instanței de judecată, valorificarea bunurilor sechestrate și scoaterea de sub sechestrul a acestora.”*.

Pentru prima frază din textul alin.(2) se propune în următoarea redacție *„Procurorul sau după caz instanța de judecată, în termen de 72 ore, dispune motivat asupra solicitării cu privire la valorificarea bunurilor sechestrate și scoaterea de sub sechestrul a acestora.”*.

La alin.(3) sintagma *„Încheierea”* se propune a fi înlocuită cu *„Hotărârea”*.

La alin.(4) sintagma *„încheierii”* se propune a fi înlocuită cu *„hotărârii”*.

Articolul 229⁴.

La alin.(1) se propune înlocuirea textului „*hotărârea instanței de judecată*” cu sintagma „*hotărâre*”.

La alin.(2) după textul „*În cazul în care bunurile sechestrate nu sunt confiscate,*” a se completa cu sintagma „*procurorul sau*”.

Propunerile formulate pentru normele din dispoziția prezentului articol, vin să reglementeze situațiile în care procurorul se expune în raport cu aplicarea măsurii de siguranță (alin.(2)) și respectiv când procurorul se expune odată cu adoptarea deciziei asupra măsurii asiguratorii (situația de la alin.(2)).

Articolul 229⁵.

La alin.(2) se propune înlocuirea „*confiscate de instanțele naționale*” cu textul „*dispuse a fi confiscate de către autoritățile naționale*”.

Se rețin explicațiile făcute pentru art.229⁴.

Articolul 285.

Propunem renunțarea la reglementarea prevăzută la alin.(6¹).

Conform standardelor impuse de CEDO, măsura de siguranță sub forma confiscării extinse sau speciale, poate fi dispusă și de procuror, mai ales în raport cu bunurile care provin din activitatea infracțională și nu operează dreptul de proprietate, condiția de bază fiind ca persoana bunurile căreia s-au dispus a fi confiscate, să aibă acces la o instanță de judecată pentru a contesta decizia respectivă, or ordonanțele procurorului privind încetarea urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare pot fi supuse contestării, în trei grade de jurisdicție (controlul ierarhic, la judecătorul de instrucție precum și prin recurs la Curtea de Apel). Cu atât mai mult

Încetarea urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare prevăzute la art.275 pct.4-9, impune în toate cazurile exprimarea acordului făptuitorului de a fi aplicată instituția procesuală respectivă, fiind conștient și asumându-și toate repercusiunile pe care le implică temeuri de nereabilitare.

Articolul 469, 470, 471².

Propunerile de reglementare pentru normele indicate, le considerăm ineficiente și nu înlătură provocările cu care se confruntă în prezent autoritățile specializate în materia respectivă, respectiv propunem renunțarea la aceste

propuneri (se rețin explicațiile și propunerile formulate referitoare la conceptul proiectului).

**Art. II – Codul de executare al Republicii Moldova nr.443/2004.
Articolul 172.**

La alin.(4¹) se propune excluderea sintagmei „*judecătorești*”.

Articolul 293².

Pentru dispoziția de la lit. c) alin.(2), propunem autorului ca pentru temeiurile specificate la această normă, să nu opereze instituția încetării procedurii de executare ci a suspendării executării. Or, ar putea exista cazuri când persoana bunurile căruia sunt urmărite, cunoscând despre o soluție de încetare a executării, să opereze în continuare cu proprietăți, în situația în care legiuitorul nu prevede posibilitatea reluării executării după încetare. Respectiv, considerăm imperios ca pentru temeiurile menționate în această normă să opereze instituția suspendării executării iar odată ce aceste temeiuri de drept au dispărut, procedura de executare a bunurilor confiscate să fie realizată corespunzător.

Art. III – Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.

Considerăm că în prezenta lege urmează a fi introdus în calitate de subiect și Procuratura Anticorupție. Modificările sunt necesare în vederea transpunerii în dispozițiile prezentului regulament a prevederilor cu caracter imperativ ce rezultă din Legea nr.159 din 07.07.2016 cu privire la procuraturile specializate.

Respectiv, art.2 al Legii, prevede despre următoarele: (1) Procuratura specializată este o entitate independentă în cadrul Procuraturii, care își desfășoară activitatea în baza principiilor de organizare și de activitate a Procuraturii și a procurorului, prevăzute de Legea cu privire la Procuratură. (2) Activitatea procuraturii specializate este organizată și coordonată de către procurorul-șef al procuraturii specializate.

Totodată, Capitolul IV al legii citate, prevede modalitatea de cooperare națională și internațională cu diferite organizații sau instituții. Astfel, procuratură specializată poate coopera direct cu diferite entități, inclusiv și pe domeniul asistenței juridice internaționale în materie penală.

Un aspect la fel de important ce urmează a fi implementat, este prevăzut în Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022–2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia, aprobată prin Legea nr.211 din 06.12.2021, al cărui obiectiv general este edificarea unui sector al justiției accesibil, eficient, independent, transparent, profesionist și responsabil față de societate, care să corespundă standardelor europene, să asigure supremația legii și respectarea drepturilor omului și să contribuie la asigurarea încrederii societății în actul de justiție. Atingerea acestui obiectiv este imposibilă

fără implementarea acțiunilor prevăzute în direcția strategică I obiectivul 1.1. „*Consolidarea independenței sistemului judecătoresc și a Procuraturii*”.

Prevederile normative a Legii nr.159 din 07.07.2016 cu privire la procuraturile specializate, în mare parte nu au fost puse în executare până în prezent, ceea ce vine în contradicție cu alte documente de politici prin care Republica Moldova și-a asumat reforma procuraturilor specializate. Documentele de politici au constatat și propun efectuarea unor intervenții care au ca scop- crearea unei Procuraturi funcționale, independente, autonome și transparente- ca element indispensabil unui sistem de justiție echitabil, efectiv și eficient.

Cu respect,

**Procuror-șef al
Procuraturii Anticorupție**

Digitally signed by Dragalin Veronica
Date: 2024.04.01 15:25:55 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Veronica DRAGALIN

Consiliul Superior al Magistraturii

Judecătoria Chișinău

Ministerului Justiției Republicii Moldova,
MD-2012, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 82

secretariat@justice.gov.md

În atenția dlui Victor Stratu e-mail: victor.stratu@justice.gov.md

Copie Cancelariei de Stat

cancelaria@gov.md

Aviz,

la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 228/MJ/2024)
”perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale”

A) Aspecte generale.

1. Proiectul de lege nr. 228/MJ/2024 are drept scop punerea în aplicare a dezideratelor specificate în: Programul național de recuperare a bunurilor infracționale pentru anii 2023–2027, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 342/20221 (pct. 1.2.5, 1.2.7 și 1.4.3); Planul de măsuri pentru limitarea influenței excesive a intereselor private asupra vieții economice, politice și publice (deoligarhizare), aprobat de către Comisia Națională pentru Integritate Europeană la data de 26 mai 2023 (pct. 4.2).

2. Deși măsura de siguranță ”confiscarea extinsă” a fost introdusă în CP prin legea RM nr.326 din 23.12.2013, în vigoare din 25.02.2014, studierea practicii judiciare dar și a cauzelor penale parvenite în instanță, atestă că acestea conțin investigații orientate spre elucidarea provenienței averii bănușilor, învinușilor și inculpașilor, în foarte rare cazuri. Această stare a lucrurilor explică motivul din care mecanismul prevăzut de această instituție (confiscarea extinsă a bunurilor infracționale) este foarte rar solicitat spre aplicare și implicit aplicat în practică.

3. Unul din principalele motive din care există criminalitatea organizată, este câștigul financiar semnificativ presupus de aceasta. Pericolul presupus de lăsarea acestor câștiguri la dispoziția infractorilor este unul deosebit. Ori, pe lângă faptul că ultimii, cu ajutorul activelor provenite din infracțiuni își pot relua ușor activitatea curmată de organele de drept, aceste resurse pot fi folosite ulterior chiar contra autoritășilor care au menirea de a asigura ordinea de drept și implicit a statului în sine.

4. Mecanismul reglementat de legiuitor în legislația penală care presupune măsura ”confiscării extinse” a bunurilor provenite din activități infracționale, a fost supus controlului de constituționalitate și s-a conchis că acesta nu constituie o încălcare a normelor constituționale¹.

¹ Hotărârea Curții Constituționale nr. 6/2015 privind controlul constituționalității unor prevederi din Codul penal și Codul de procedură penală (confiscarea extinsă și îmbogățirea ilicită (Sesizarea nr. 60a/2014).

5. În aceste condiții, implementarea conceptului presupus de respectivul proiect de lege este imperios necesară, acesta avînd menirea de a consolida și a impulsiona capacitatea autorităților competente de a identifica, a indisponibiliza, a gestiona și a confisca activele infracționale. Sarcina respectivă revine statelor membre a UE, ca urmare a obligațiilor ce derivă din Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului, din Decizia 2007/845/JAI a Consiliului, Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului, Directiva 2014/42/UE și Decizia 2007/845/JAI a Consiliului.

6. Mai mult, respectivul proiect de lege are menirea de a implementa în legislația RM (în particular legislația penală și procesual penală) unele mecanisme ce se conțin în propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea activelor (2022/0167).

B) Propuneri de îmbunătățire a mecanismului învederat de proiectul de lege.

Nr/o	Propunerea existentă în proiect	Propunerea de îmbunătățire	Justificare
1	Pct. 7. La articolul 204 alineatul (1) după cuvîntul „părții civilmente responsabile” se introduce textul „inclusiv pe care le deține în calitate de beneficiar efectiv”.	<p>1) Sitagma ce urmează a fi introdusă în textul art. 204 alin. (1) CPP, după cuvîntul „părții civilmente responsabile” ar fi „inclusiv pe care, cei enumerați anterior le dețin în calitate de beneficiari efectivi”.</p> <p>2) Este necesar ca în art. 6 din CPP să se definească expres și previzibil, ce presupune sintagma legală de ”beneficiar efectiv” care se regăsește tot mai mult în cod. Acest deziderat poate fi făcut prin trimiterea la art. 5/2 din legea RM nr. 308 din 22.12.2017, sau prin preluarea definiției date în Pct. 6 din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului.</p>	<p>1) Sintagma conținută în proiect creează impresia că doar bunurile deținute în calitate de beneficiar efectiv de către partea civilmente responsabilă, pot fi puse sub sechestrul. În mod evident că și bănuitul, învinuitul sau inculpatul pot deține bunuri în calitate de beneficiari efectivi, ceea ce necesită stabilirea posibilității de indisponibilizare și a bunurilor respective.</p> <p>2) La moment, instanțele sunt puse în situația de a interpreta sintagma ”bunurile învinuitului, inculpatului” stabilite de art. 204 alin. (1) CPP, urmează în lumina prevederilor art. 6 pct. 20/1 CPP, 93 alin. (2) pct. 9) CPP și art. 229/2 CPP dar și legii nr. 48 din 30-03-2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale și a legii RM nr. 308 din 22.12.2017. Totuși, urmează să se observe că art. 6 pct. 20/1 CPP nu definește noțiunea de beneficiar efectiv ci</p>

			noțiunea de investigații financiare paralele.
2	<p>24. Articolul 285 se completează cu alineatul (6/1) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6/1) În cazul încetării urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare procurorul se adresează în instanța de judecată privind dispunerea confiscării speciale sau extinse a bunurilor infracționale.”</p>	<p>Mecanismul de adresare a procurorului în instanță cu demers de confiscare specială sau extinsă urmează a fi concretizat în lege (prin stabilirea instanței competente, procedurii în care se examinează, actelor care se prezintă în susținerea demersului).</p> <p>Considerăm oportun să se intervină și la:</p> <p>1) Art. 106 alin. (4) CP, în sensul înlocuirii în acest alineat a sintagmei ”făptuitorului nu i se stabilește o pedeapsă penală” cu sintagma ”făptuitorul este eliberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală”</p> <p>2) Completarea art. 106/1 CP cu un nou alineat (8) cu următorul conținut. Confiscarea extinsă se poate aplica chiar dacă făptuitorul este eliberat de răspundere penală sau de pedeapsă penală.</p>	<p>Intervenția propusă la art. 285 alin. (6/1) se aliniază cerințelor din propunerea de directivă (2022/0167). Totuși, mecanismul de adresare a procurorului în instanță, cu demers de confiscare specială sau extinsă urmează a fi concretizat în lege, în caz contrar acesta riscă să rămână o normă sterilă.</p> <p>Modificările propuse la art. 106 și 106/1 CP (pct. 1 și 2) au menirea de a face previzibilă aplicarea confiscării speciale și confiscării extinse în lipsa condamnării, în special pentru cazurile în care persoanei nu-i poate fi angajată răspunderea penală pe diverse temeuri de nereabilitare. Acest mecanism se justifică pe dezideratele specificate la pct. 15 din propunerea de directivă (2022/0167) (prin care se obligă statele să reglementeze posibilitatea de confiscare a produselor infracționale chiar și atunci când procedurile penale nu pot continua din motive de boală, sustragere, deces, imunitate, amnistie,</p>

		<p>3) Modificarea prevederilor art. 332 CPP și art. 391 CPP, în sensul evitării încetării cauzelor în care se solicită confiscarea specială sau extinsă fără verificarea/constatarea faptelor și analiza provenienței bunurilor infracționale.</p> <p>Acest fapt ar putea fi realizat prin:</p> <p>a) introducerea la alin. (1) al art. 332 CPP, după sintagma "în cauza respectivă" a sintagmei "cu excepția cazurilor în care în cauză nu se solicită confiscarea specială sau confiscarea extinsă.</p> <p>Precum și prin introducerea în același articol a alin. (1/1) cu următorul conținut "În cazul în care, inculpatul sau succesorul acestuia, recunosc că bunurile indisponibilizate în cauza respectivă, provin din fapta specificată în rechizitoriu, sau după caz din alte activități infracționale și sunt de acord ca instanța, la formarea concluziei aferente acestor aspecte faptice, să se folosească de probele administrate la faza de urmărire penală, prin derogare de la prevederile alin. (1), instanța de judecată după ce se convinge de persistența la speță a tuturor elementelor</p>	<p>prescripție).</p> <p>Notă: Prevederi similare celor propuse, se regăsesc la art. 439/7 alin. (8) din CC.</p> <p>În instanțele de judecată există o practică abundentă de încetare a cauzelor penale la faza ședinței preliminare (dar și pe parcursul cercetării judecătorești) pe temeuri de nereabilitare, fără indicarea în sentință, a faptelor constatate.</p> <p>La fel, există o practică răspândită, care presupune liberarea de pedeapsă penală în detrimentul liberării de răspundere penală (în pofida faptului că logica juridică și prevederile art. 385 CPP denotă clar că mai întâi instanța raționează asupra posibilității angajării răspunderii penale și abia ulterior se examinează chestiunile aferente pedepsei penale și liberării de pedeapsă).</p> <p>În mod evident, o asemenea stare a lucrurilor constituie un impediment în calea punerii în aplicare a mecanismului de confiscare în lipsa condamnării, precum și de punere în valoare a prevederilor art. 106 și 106/1 CP.</p> <p>Astfel, luând în calcul dezideratele specificate la pct. 15 din propunerea de directivă (2022/0167) (prin care se obligă statele să reglementeze</p>
--	--	---	--

		<p>componentei de infrațiune poate, înceta procesul penal în cauza respectivă, prin sentință motivată, în care, va indica faptele constatate, și se va expune motivat pe marginea cererilor de confiscare specială sau extinsă.</p> <p>b) Introducerea la art. 391 CPP, a alin. (3) cu următorul conținut, "Cauzele penale în care se solicită confiscarea specială sau confiscarea extinsă, pot fi încetate în temeiul prezentului articol, doar atunci când, constatările cu privire la fapte, expuse în sentință, exclud persistența situațiilor stabilite de art. 390 alin. (1) CP. În astfel de condiții, instanța, pe lângă încetarea procesului, se va expune motivat și pe marginea cererilor de confiscare specială sau extinsă.</p>	<p>posibilitatea de confiscare a produselor infracționale chiar și atunci când procedurile penale nu pot continua apreciem că intervențiile specificate la pct. 3.a și 3.b pot contribui la excluderea practicilor enunțate și la fortificarea mecanismului de confiscare în lipsa condamnării.</p> <p>Notă:</p> <p>În procesul de modelare a normelor legale orientate spre crearea posibilității de confiscare a produselor infracționale în lipsa unei condamnări, urmează să se țină cont în mod suplimentar de rigorile instituite de CtEDO în cauza Gradinar vs Moldova.</p> <p>În cauza respectivă CtEDO a indicat că (hotărârea din 08.04.2008 în cauza Grădinar vs R.Moldova (pct. 109, cererea nr. 7170/02, hotărâre din 8 aprilie 2008), „deși Grădinar a decedat înainte de reexaminarea cauzei pornite împotriva sa de către instanța de apel, el a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii de care a fost acuzat. Curtea are rezerve serioase față de un sistem de drept care permite judecarea și condamnarea persoanelor decedate, având în vedere imposibilitatea evidentă a unor astfel de persoane de a se apăra”.</p>
--	--	---	--

		<p>De asemenea, la acest capitol, instanța reține și hotărârea Nölkenbockhoff vs Germania din 25.08.1987, în care Curtea a relevat că „principiul prezumției nevinovăției are scopul de a proteja „orice persoană acuzată de o infracțiune” de un verdict de vinovăție pronunțat împotriva sa până ce vinovăția sa va fi legal stabilită”.</p> <p>Jurisprudența enunțată demonstrează că urmează a se evita situațiile (și prezența normelor care ar putea să le genereze) în care procedurile penale care continuă după ce au intervenit incidente procesuale care împiedică angajarea răspunderii penale, să presupună condamnarea persoanei (în sensul dat acestei noțiuni de art. 50 CP).</p> <p>În cazul unor proceduri care implică astfel de chestiuni, raționamentul judiciar urmează să se oprească mereu la întrunirea sau neîntrunirea elementelor infracțiunii și la punerea în valoare a incidentului procesual care împiedică angajarea răspunderii penale.</p> <p>Anume pe o asemenea platformă, instanțele au posibilitatea de a opera cu fapte fără a condamna inculpatul și implicit vor fi în măsură să dea apreciere provenienței bunurilor indisponibilizate în cauză, inclusiv să dispună confiscarea acestora în</p>
--	--	---

			cazul în care proveniența acestora cade sub incidența art. 106 sau 106/1 CP.
--	--	--	--

C) Poziția judecătorei Chișinău aferent proiectului de lege propus.

În lumina celor specificate la alineatele precedente, Judecătoria Chișinău consideră că proiectul de lege enunțat (nr. 228/MJ/2024 perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) este unul necesar, însă necesită îmbunătățirea unora din mecanismele pe care le presupune.

Judecător (desemnat prin rezoluția președintelui interimar al Judecătorei Chișinău din 20.03.2024 cu sarcina de examinare a proiectului de lege și emiterea avizului)

Negru Alexandru

Digitally signed by Negru Alexandru
Date: 2024.04.01 16:28:12 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

**Ministerul Afacerilor Interne
al Republicii Moldova**

Nr. 38/1439 din 1 aprilie 2024

La nr. 18-69-3009 din 13 martie 2024

Ministerul Justiției

copie: **Cancelaria de Stat**

Ministerul Afacerilor interne a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale*), număr unic - 228/MJ/2024 și comunică în ordinea argumentelor, ce succed.

La art. I pct. 1, se propune modificarea textului după cum urmează „12¹) *întreprinde măsuri pentru urmărirea și indisponibilizarea bunurilor infracționale;*”. Varianta propusă va respecta intenția legiuitorului, exprimată în Nota informativă, de responsabilizare a ofițerilor de urmărire penală pe segmentul recuperării bunurilor infracționale și, în același timp, va asigura neadmiterea însărcinării ofițerilor de urmărire penală cu sarcini improprie exprimate în administrarea sau valorificarea bunurilor infracționale. Nu este corect ca ofițerii de urmărire penală să administreze bunurile puse sub sechestru, asemenea sarcini excedă competența ofițerului de urmărire penală. Pe de altă parte, nici valorificarea bunurilor infracționale nu este o sarcină proprie ofițerilor de urmărire penală, or valorificarea bunurilor puse sub sechestru se realizează în exclusivitate de judecătorul de instrucție sau instanța de judecată care judecă cauza, fie în cazurile speciale de valorificare a bunurilor sechestrate, fie după examinarea cauzei în fond, odată cu emiterea sentinței.

La art. I pct. 4, se menționează că autorul proiectului propune completarea art. 197 alin. (1) din Codul de procedură penală cu punctele 6) și 7) în calitate de temeuri legale în baza cărora se vor dispune măsuri procesuale de constrângere. Astfel, se atrage atenția asupra faptului că art. 197 din Codul de procedură penală nu conține temeiurile legale de aplicare a altor măsuri procesuale de constrângere, dar enumeră exhaustiv alte măsuri procesuale de constrânge ce pot fi aplicate în cadrul unui dosar penal. Literalmente, temeiurile legale de aplicare a altor măsuri procesuale de constrângere pot fi identificate în articolele 198 – 203 din Codul de procedură penală, nicidecum în art. 197 din același cod, acesta din urmă se limitează, așa cum s-a menționat, doar la enumerarea altor măsuri procesuale de constrângere.

La art. I pct. 5, se propune ca denumirea art. 202 din Codul de procedură penală să fie modificată după cum urmează *„Măsuri asiguratorii pentru repararea prejudiciului, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, pentru garantarea executării pedepsei amenzii și pentru încasarea cheltuielilor judiciare”*.

În vederea simplificării și lizibilității textului de lege, se propune ca alin. (1) să aibă următorul cuprins *„(1) Organul de urmărire penală din oficiu sau instanța de judecată, la cererea motivată a părților, poate lua în cursul procesului penal măsuri asiguratorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, pentru garantarea executării pedepsei amenzii, precum și pentru încasarea cheltuielilor judiciare. Instanța de judecată dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor asiguratorii respective.”* Respectând aceleași raționamente de lizibilitate, se propune ca alin. (2) să aibă următorul cuprins *„(2) Măsurile asiguratorii pentru repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, pentru eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor, pentru garantarea executării pedepsei amenzii, precum și pentru încasarea cheltuielilor judiciare, constau în sechestrarea bunurilor mobile și imobile în conformitate cu art. 203-210.”*

La art. I pct. 6, se propune ca alin. (2) să aibă următorul cuprins *„Punerea sub sechestrul a bunurilor se aplică pentru a asigura repararea prejudiciului cauzat de infracțiune, acțiunea civilă, eventuala confiscare specială sau confiscare extinsă a bunurilor prevăzute la art. 106 alin. (2) și art. 106¹ din Codul penal sau contravalorii acestora, precum și compensarea cheltuielilor judiciare.”* Această formulă de exprimare va permite organelor competente de aplicare a legii să distingă cu ușurință faptul că măsura procesuală de constrângere „sechestrul” se aplică în patru situații distincte și anume: 1) pentru asigurarea reparării prejudiciului cauzat de infracțiune; 2) pentru asigurarea reparării acțiunii civile; 3) pentru asigurarea eventualei confiscări speciale sau confiscări extinse a bunurilor prevăzute la art. 106 alin. (2) și art. 106¹ din Codul penal sau contravalorii acestora; 4) pentru asigurarea compensării cheltuielilor judiciare. În acest mod, se păstrează intenția autorului de creare a posibilităților de aplicare a sechestrului pe bunurile mobile și imobile în vederea asigurării compensării cheltuielilor de judecată și, totodată, ușurează textul de lege redându-i o formă comprehensibilă.

În continuare, Ministerul Afacerilor Interne recomandă revizuirea amendamentului propus la art. I pct. 7 întrucât se constată că, prin punerea sub sechestrul a bunurilor bănuitului, învinuitului, inculpatului sau ale părții civilmente responsabile, *inclusiv pe care le deține în calitate de beneficiar efectiv*, este afectat direct dreptul de proprietate a unui terț. Cu toate că legislația civilă sau procesual-penală nu explică noțiunea de beneficiar efectiv, sensul acesteia se deduce din

prevederile altor acte normative incidente. De exemplu, potrivit art. 52 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, beneficiarul efectiv este orice persoană fizică ce deține sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o activitate sau o tranzacție. La fel, art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale reglementează că beneficiar efectiv este persoana fizică care controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau care deține ori controlează în ultimă instanță o persoană juridică sau beneficiarul unei societăți de investiții sau administratorul unei societăți de investiții ori persoana în al cărei nume se realizează o tranzacție sau se desfășoară o activitate și/sau care deține, direct sau indirect, dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 25% din acțiuni ori din dreptul de vot al persoanei juridice sau din bunurile aflate în administrare fiduciară. În acest context, se remarcă indubitabilitatea ingerinței în elementele dreptului de proprietate a unei terțe persoane, alta decât bănuitul, învinuitul, inculpatul sau partea civilmente responsabilă. Ca alternativă, pentru excluderea oricăror ipoteze eronate, se recomandă, completarea art. 6 din Codul de procedură penală, cu noțiunea de beneficiar efectiv.

La art. I pct. 9, se propune renunțarea la amendare art. 206 din Codul de procedură penală cu un aliniat nou, or, potrivit art. 229⁶ alin. (2) din Codul de procedură penală, evaluarea și administrarea bunurilor infracționale prevăzute la art. 229² alin. (2) din prezentul cod sunt asigurate de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, în condițiile Legii nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale și ale regulamentului aprobat de Guvern.

La art. I pct. 12, se propune renunțarea la amendamentul propus sub pct. 1¹), deoarece condiția „*bunul este prea greu de administrat sau administrarea sa necesită condiții speciale și cunoștințe de specialitate care nu sunt ușor accesibile*” este una interpretabilă și susceptibilă să trezească o serie de interpretări eronate, în consecință să ofere o practică abuzivă de valorificare a bunurilor puse sub sechestru. În plus, trebuie de recunoscut că aproape orice bun pus sub sechestru ar putea să intre în categoria bunurilor greu de administrat sau administrarea acestora să necesite condiții speciale și cunoștințe de specialitate care nu sunt ușor accesibile. Ca soluție, se propune ca această condiție „*bunul este prea greu de administrat sau administrarea sa necesită condiții speciale și cunoștințe de specialitate care nu sunt ușor accesibile*” să fie posibilă de aplicat în exclusivitate la cererea proprietarului bunurilor sau cu acordul acestuia.

La art. I pct. 15, se propune ca textul „*2¹) cheltuite pentru administrarea bunurilor sechestrate;*” să fie substituit cu textul „*2¹) cheltuite pentru realizarea procesului de recuperare a bunurilor infracționale;*”. În acest mod, vor putea fi

urmărite cheltuielile suportate pentru desfășurarea întregului proces de recuperare a bunurilor infracționale, nu numai pentru o etapă al acestuia, ce constă în administrarea bunurilor sechestrate.

La art. I pct. 18, în partea ce ține de modificarea art. 229² alin. (2) din Codul de procedură penală și art. IV pct. 1, în partea ce se referă la modificarea art. 2 alin. (2) din Legea nr. 48/2017, se propune ca lista articolelor enumerate să fie completate cu textul „186 alin. (4) și (5)”. Raționamentul amendamentului se motivează prin faptul că, potrivit datelor statistice ale Poliției pentru anul 2023, rata infracțiunilor contra patrimoniului predomină esențial în raport cu celelalte genuri de infracțiuni. Astfel, din numărul total al acestora, 9826 sau 46% sunt infracțiuni patrimoniale, alte 4233 sau 20% se atribuie celor în domeniul transporturilor, 1223 sau 6% reprezintă infracțiuni contra securității și ordinii publice, 1099 sau 5% revin celor contra familiei și minorilor și 1024 sau 5% constituie infracțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale. În aceeași ordine de idei, potrivit Raportului de activitate al Procuraturii pentru anul 2023 se relatează că: [...ponderea infracțiunilor înregistrate în anul 2023, ca și în anii precedenți, a continuat să aparțină infracțiunilor contra patrimoniului – 10008 cazuri, dintre care: furturi - 5692, escrocherii - 2650 și pungășii – 694 etc. Totodată, se menționează și faptul că creșterea incidenței indisponibilizării și confiscării bunurilor infracționale, alături de recuperării cheltuielilor judiciare în cauzele penale, ar asigura repararea echitabilă a drepturilor și intereselor prejudiciate.]. Mai mult, operarea modificării menționate supra, în cazul urmăririi penale cu privire la infracțiunile prevăzute la art. 186 alin. (4) și (5) din Codul penal, ar permite organului de urmărire penală să dispună, prin delegație, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale urmărirea bunurilor infracționale, acumularea probelor cu privire la acestea, în condițiile art. 258 din Codul de procedură penală. Întrucât sancțiunea acestor prevederi se aplică dacă valoarea bunurilor depășește 40 și, respectiv, 100 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, această atribuție este necesar de a fi prevăzută în competența Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, astfel încât, urmărirea bunurilor infracționale cu valoare mare să fie concentrată în responsabilitatea unei singure instituții publice. De asemenea, acest deziderat va contribui esențial la consolidarea mecanismului de gestionare și valorificare a bunurilor sechestrate, mecanismului de confiscare și executare a confiscării bunurilor pe cauze penale, precum și recuperarea prejudiciului cauzat statului prin infracțiuni care au o pondere mare în societate prin valoarea prejudiciului cauzat.

La art. II pct. 4 din, în partea ce ține de modificarea art. 239 alin. (2) din Codul de executare, se propune redarea amendamentului în următoarea redacție: „(2) *Hotărârea de confiscare a armelor și munițiilor se execută de către Comisia de stat*

*pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor, iar hotărârea de confiscare a substanțelor stupefiante, psihotrope sau a precursorilor se execută de către Ministerul Afacerilor Interne prin intermediul subdiviziunilor sale.”. Această propunere reiese din faptul că potrivit pct. 8 din Regulamentul Comisiei de stat pentru evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1447/2016, de competența Comisiei în evaluarea, bonificarea și rebutarea armelor predate benevol pentru nimicire sau ridicate cu titlu oneros sau gratuit, precum și a armelor trecute în proprietatea statului (*deținute ilegal fără documente de proveniență, confiscate, fără stăpân, neacceptate în termenul succesiunii*).*

La art. IV pct. 4, se operează cu sintagma „*beneficiar real*”, fapt ce contravine modificărilor propuse la art. I pct. 7 din proiect. Doctrina și legislația Republicii Moldova nu reglementează asemenea noțiune, iar doctrina română susține faptul că sensul noțiunii de *beneficiar real* este similar cu cel al noțiunii de *beneficiar efectiv*.

În final, se recomandă revizuirea Notei informative la proiect, întrucât formatul acesteia nu corespunde structurii reglementate în conținutul anexei nr.1 la Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Ministru

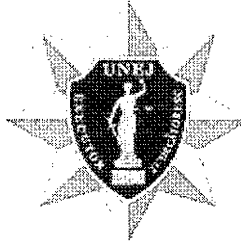
Digitally signed by Efros Adrian
Date: 2024.04.01 17:07:25 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Adrian EFROS

Executor: Petru Jalbă
Telefon: 022 255-750
E-mail: petru.jalba@mai.gov.md

bd. Ștefan cel Mare, 75, mun. Chișinău, MD-2012, tel. +373 255 830
E-mail: secretariat@mai.gov.md Pagina web: www.mai.gov.md

02.04.2024 nr. 241
La nr. 03/2579 din 20.03.2024

Ministerul Justiției al RM
secretariat@justice.gov.md

În rezultatul examinării proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) **număr unic 228/MJ/2024**, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din Republica Moldova comunică următoarele propuneri:

1. În textul art. 207 după textul „executorul judecătoresc” de completat cu următorul cuprins „, , în a cărei competență teritorială, stabilită de camera teritorială a executorilor judecătorești, se află bunurile” în scopul de a crea o certitudine cărui dintre executorii judecătorești urmează a fi expediată ordonanța sau hotărârea cu privire la punerea bunurilor sub sechestru.
2. La fel, considerăm necesară reglementare soluției pentru concurența urmăririlor de către diverse organe abilitate asupra aceluiași bun aparținând bănuțului, învinuitului, inculpatului care figurează în calitate de debitor într-o procedură de executare intentată anterior aplicării sechestrului. În acest sens propunem completarea articolului 207¹: cu pct.7) al cărui cuprins să prevadă:
7) Bunurile sunt urmărite în cadrul unei proceduri de executare intentată anterior aplicării sechestrului penal, în limita sumei prejudiciului material, până la emiterea unei hotărâri judecătorești irevocabile.
3. În *Proiect* la art. 203, alin.(3) Cod de procedură penală al RM urmează a fi apreciată necesitatea menționării a termenilor „de scoatere” și „de ridicare”, or, aparent au aceeași semnificație, iar cuvântul ridicare pare a fi unul mai potrivit în contextul măsurilor asiguratorii/ a sechestrului.
4. Din interpretarea art. 204, alin. (1) Cod de procedură penală al RM rezultă că calitatea de beneficiar efectiv se referă exclusiv la partea civilmente responsabilă fără a fi aplicabil celorlalți subiecți – bănuțului, învinuitului și inculpatului. În cazul

în care intenția era de a indica asupra calității de beneficiar efectiv și în privința acestora textul urmează a fi reformulat corespunzător.

5. În *Proiect* la art. 205, alin.(1) Cod de procedură penală al RM, se impune a fi menționat că **aplicarea** reprezintă o acțiune mai mult tehnică ce nu necesită a fi motivată, în schimb organul de urmărire penală sau instanța de judecată **dispune** motivat asupra aplicării măsurii asigurătorii. Eventual, formularea ar putea fi următoarea „*Punerea sub sechestru a bunurilor poate fi dispusă motivat de către...*”
6. În scopul de a nu lăsa loc de interpretări la art. 206¹, alin.(2) în Codul de procedură penală al RM, referitor la cine poate fi delegat/contractat să îndeplinească evaluarea costurilor (spre ex: persoană desemnată din cadrul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale, evaluator, expert etc) considerăm că este necesară indicarea expresă a unui subiect.
7. La fel, în textul art. 206¹, alin. (4) scopul valorificării anticipate nu este de a garanta recuperarea valorii **bunului**, ci de a satisface creanța statului/ părții vătămate.
8. Pentru celeritatea procedurii de aplicare a interdicțiilor asupra bunurilor supuse înregistrării într-un registru de stat și întru evitarea înstrăinării bunurilor *ex-ante*, urmează a institui un termen, înăuntru căruia organul de urmărire penală, procurorul sau instanța de judecată expediază spre executare actul de aplicare a interdicțiilor.
9. În scopul redării mai exacte a procedurii de valorificare, propoziția a doua din art. 207², alin. (5) urmează a fi reformulată „*Dacă după organizarea a două licitații publice, bunurile sechestrate nu au fost vândute la preț egal sau mai mare decât cel evaluat, atunci vânzarea lor are loc în cadrul licitațiilor publice cu reducerea treptată a prețului sau, în cazul unui singur cumpărător, prin negocieri directe.*”
10. În contextul art.229¹ din Codul de procedură penală al RM, rămâne a fi neclară situația în care învinuitul/inculpatul este achitat, dat fiind faptul că respectivul articol prevede la pct. 4) exclusiv **executarea efectivă a hotărârii privind recuperarea bunurilor infraționale**, nefiind reglementată posibilitatea restituirii bunului sau contravalorii acestuia. Articolul 229⁵ din *Proiect* înlocuiește complet articolul care anterior reglementa restituirea (întoarcerea) bunurilor infraționale, care însă poate fi una din soluțiile adoptate de către instanța de judecată.
11. Considerăm oportun indicarea în art. 471² care este organul abilitat să constate transmiterea fictivă a bunurilor către o terță persoană și prin ce act este constatat faptul respectiv.
12. Ulterior, ar fi o reglementare dublă și inutilă completarea art. 15 Cod de executare al RM cu alin. (3¹), care să prevadă exact aceleași acțiuni ca și în art. 172 și art. 174 din *Proiect*, fiind amplasate în capitolul XVII denumit -

TRIMITEREA HOTĂRÎRILOR CU CARACTER PENAL SPRE EXECUTARE ȘI ASIGURAREA EXECUTĂRII LOR și este improprie introducerea acestei norme în Cartea I a Codului de executare al RM, care se referă la activitatea executorului judecătoresc.

13. În cadrul art. 293, alin. (3) Cod de executare al RM se impune a fi specificat despre ce urmează să înștiințeze organele abilitate prin lege? (Spre exemplu despre intentarea procedurii de confiscare/ executarea efectivă/ imposibilitatea executării etc.)
14. La art. 293¹, alin. (1) Cod de executare al RM este imperios necesar indicarea faptului că procedura de executare începe doar după ce hotărârea devine **definitivă**, prin urmare textul de lege poate fi expus cu următorul cuprins „*În baza hotărârii definitive de confiscare specială și confiscare extinsă ...*”.
15. **Cu referire la alin (2) din art. 293¹ Cod de executare al RM, menționăm că executorul judecătoresc după intrarea în vigoare a modificărilor din prezentul *Proiect* nu va avea un mandat legal în temeiul căruia să acționeze în cadrul unei procedurii de executare de confiscare specială sau extinsă. De aceea, propunem detalierea alineatului respectiv după sintagma „*Republica Moldova*” cu textul „*pentru prestarea anumitor servicii în bază contractuală,*”, pentru a specifica temeiul intervenției în această situație a executorului judecătoresc.**
16. Pe lângă faptul că în art. 293² nu este reglementată o procedură sau acțiunile efectuate de către diferiți subiecți după încetarea executării hotărârii judecătorești de confiscare, semnalăm faptul că în practică pot exista și alte temeiuri de încetare a executării (de ex: nu mai există bunuri pasibile de a fi confiscate/sechestrare; a fost anulat documentul executoriu în baza căruia a fost dispusă confiscarea). Astfel, urmează a se reflecta asupra acestora și a consecințelor încetării.
17. La art. 112¹, alin. (1) lit. d) ar fi oportun să aibă următorul conținut „a fost **exercitată** o cale de atac”. Or, simpla invocare a unei căi de atac nu ar trebui să fie suficientă pentru a amâna executarea hotărârii judecătorești. Totodată, urmează a fi specificat dacă toate căile de atac au acest efect sau nu.
18. În cadrul art. 9¹, alin. (1) din Legea nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, nu este specificat împotriva cărei persoane pot fi inițiate măsuri de urmărire a bunurilor (de ex: proprietarul, posesorul, presupusul beneficiar efectiv etc). Or, în lumina alin. (3) din același articol ofițerului din cadrul Agenției îi sunt puse la dispoziție o serie foarte largă de acțiuni permissive, care efectiv constituie o intervenție în viața privată a persoanei. Subsecvet, pentru a nu lăsa loc

de abuzuri, urmează a fi indicat mai desfășurat limitele sau cercul de subiecți care pot fi supuși verificărilor respective. În același sens, apreciem că dășunerea acestor măsuri prin rezoluție poate ridica probleme de legitimitate – or acestea intervin în drepturile și libertățile personale.

19. Totodată, în textul *proiectului* apar mai multe formulări/ greșeli redacționale care urmează a fi înlăturate, precum cele identificate:

- a. în art.206, alin.(4) din Codul de procedură penală al RM,
- b. în art.206¹, alin.(3) din Codul de procedură penală al RM,
- c. în art.208, alin. (2) și alin. (6) din Codul de procedură penală al RM,
- d. pe tot parcursul *Proiectului* sintagma „prejudiciul cauzat de infracțiune statului” ar fi oportun de înlouit cu sintagma „prejudiciul cauzat statului prin infracțiune” la formele gramaticale corespunzătoare.
- e. la pct. 5, din art. II al Proiectului de înlouit cuvântul „alineatele” cu cuvântul „articolele”
- f. în art. 31 și art. 113¹ din Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.

Cu respect,

Vicepreședinte

Digitally signed by Bajag Vitalie
Date: 2024.04.02 12:58:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

BAJAG Vitalie

ex. Margarint Denis
tel: 069964694

mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr.70,
Republica Moldova, MD-2009, tel. (+ 373 22) 22
15 47, tel./fax:(+ 373 22) 22 52 27,
e-mail: info@csj.md

Chișinău, M. Kogalniceanu 70 street,
Republic of Moldova, MD-2009, tel. (+373
22) 22 15 47, tel./ fax: (+373 22) 22 52 27,
e-mail: info@csj.md

Nr. 210 din 1 aprilie 2024

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
secretariat@justice.gov.md

Cu referire la solicitarea Dvs nr. 03/2579 din 20 martie 2024 privind avizarea proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) înregistrat cu numărul unic **228/MJ/2024**, Curtea Supremă de Justiție Vă comunică următoarele:

În urma examinării proiectului remis spre avizare cât și a notei informative, în temeiul art. 33 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, Curtea Supremă de Justiție salută modificările propuse în proiectul Hotărârii enunțate, care va institui un cadru normativ consolidat în partea ce ține de identificarea și implementarea de mecanisme care îmbunătățesc eficiența în identificarea, sechestrarea, confiscarea și recuperarea efectivă a bunurilor infracționale și care permit reutilizarea socială a acestora.

Totodată, Curtea formulează următoarele obiecții și propuneri:

Pct. 8 – Cu referire la art. 205 alin.1 și anume: Temeiurile de punere sub sechestrul. Curtea menționează că din alin. (1) a art. 205 în redacția propusă de legiuitor, reiese că organul de urmărire penală sau instanța de judecată pune sub sechestrul bunurile și fără a avea bănuiala rezonabilă că acestea vor fi tănuite, deteriorate sau înstrăinate. Cu referire la acest aspect, autorul în nota informativă a indicat că: a fost exclus termenul „bănuială rezonabilă,, pornind de la faptul că în practică este necesar prezentarea probelor care să dovedească că aceste bunuri urmează a fi tănuite, deteriorate, sau cheltuite, iar în situația în care nu se putea administra probe, a priori bunurile nu puteau fi puse sub sechestrul. Curtea constată că afirmația de mai sus este lipsită de argumentare juridică. În acest context, Curtea notează că, mecanismul de confiscare a bunurilor infracționale este un subiect complex și sensibil, care implică echilibrarea drepturilor individuale cu necesitatea de a combate infracționalitatea și de a recupera bunurile obținute ilegal. În legătură cu acest fapt,

Curtea consideră că, organul de urmărire penală sau instanța de judecată în calitate de observator obiectiv și imparțial la aplicarea sechestrului asupra bunurilor trebuie să-și motiveze suspiciunile că bunurile urmează fi tănuite, deteriorate sau înstrăinate. Mai mult, Curtea consideră că, această suspiciune trebuie să rezulte din existența unor fapte și/sau informații bazate pe date reale și concluzii raționale, confirmate prin date factice, ce rezultă din surse și mijloace procesuale, bazată pe respectarea principiului general al securității raporturilor juridice și protecției persoanei împotriva oricăror atingeri arbitrare a drepturilor și libertăților. În viziunea Curții cuprinsul alin. (1) a art. 205 în redacția actuală, este suficient de clar, concis și nu necesită modificări.

Pct. 16 – Cu referire la art. 229. Plata cheltuielilor de judecată. Curtea notează că, în prezent, analizând legislația pertinentă și practica judiciară, Curtea Supremă de Justiție constată că norma prevăzută la art. 229 alin. (2) din Codul de procedură penală lasă loc de interpretare, odată ce legiuitorul a lăsat la discreția instanței avansarea cheltuielilor judiciare din contul condamnatului. În acest context, Curtea consideră oportun ca norma de la art. 229 din Codul de procedură penală să fie îndreptată spre obligarea condamnaților la achitarea cheltuielilor judiciare suportate într-o cauză penală, iar scutirea condamnaților de la plata acestor sume, să prezinte o excepție, dar nu regulă.

Legiuitorul național operând cu termenul „poate” în textul art. 229 alin. (2) din Codul de procedură penală, lasă la discreția instanței adoptarea soluției de recuperare a cheltuielilor judiciare din contul condamnatului:

„Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.”

În acest sens, considerăm oportun de a fi modificat și art. 229 alin. (2) și alin. (3) din Codul de procedură penală, după cum urmează:

(2) În caz de condamnare, încetare a procesului penal pe temeiuri de nereabilitare, de liberare de răspundere penală sau de pedeapsă penală, condamnatul este obligat la plata cheltuielilor judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat.

(3) Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare atunci când aceștea nu dispun de mijloace necesare sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.”

Digitally signed by Procopciuc Stela
Date: 2024.04.02 10:09:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Stela Procopciuc
Președinte interimar

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

01.04.2024 nr. 04-06/238

La nr. _____

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

La adresarea Cancelariei de Stat nr.18-69-3009 din 18 martie 2024, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024) și comunică următoarele.

Art. I - Codul de procedură penală al Republicii Moldova:

- modificarea art.207 alin.(1¹) urmează a fi consultată cu instituțiile care asigură înregistrarea bunurilor în registrele respective de publicitate (de exemplu, I.P. "Agenția Servicii Publice", I.P. "Cadastrul Bunurilor Imobile", SA "Depozitarul Central Unic");

- la modificarea art. 207², luînd în considerare că la alineatul (3) se propune excluderea textului "doar în cazul bunurilor transmise spre administrare conform art. 229⁶", norma juridică va avea următoarea redacție: "Încheierea de valorificare a bunurilor sechestrate și de scoatere de sub sechestru a acestora se pune în executare de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, care asigură procedura de valorificare a bunurilor sechestrate în condițiile regulamentului aprobat de către Guvern". Astfel, considerăm inoportună completarea art. 207² cu alineatul (5), întrucât procedura de valorificare a bunurilor sechestrate se realizează în condițiile regulamentului aprobat de către Guvern, conform dispozițiilor specificate la art. 207² alineatul (3). Totodată, considerăm necesară coroborarea modificărilor propuse prin proiectul de lege la art. 207² cu prevederile articolelor 229⁶ și 229⁷ din Codul de procedură penală în redacția actuală, or acestea sunt contradictorii;

- la modificarea art. 207² ce se referă la completarea cu alineatul (6), considerăm necesar ca ultimul enunț să fie completat cu sintagma "de către Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale", întrucât în varianta propusă prin proiect nu este clar subiectul responsabil de informarea organului de urmărire penală despre depunerea banilor pe contul administrat de Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale;

- la modificarea art. 208 considerăm necesară includerea dispozițiilor care să reglementeze situația valorilor mobiliare, obligațiilor, or prevederile actuale stipulează că aceste bunuri puse sub sechestru se transmit spre păstrare Serviciului Fiscal de Stat conform procedurii stabilite, dar prin completarea propusă prin proiect, art. 208 se expune într-o redacție nouă, care nu conține dispoziții care să reglementeze situația valorilor mobiliare și a obligațiilor puse sub sechestru;

- la modificarea art. 229⁴ ce se referă la completarea cu alineatul (2), considerăm necesară completarea după textul "proprietatea statului" cu textul "cu statut de bunuri fără stăpân";

- la modificarea art. 229⁵:

a) prin expunerea într-o redacție nouă, la alineatul (1) considerăm necesară includerea după cuvântul "Hotărârile" a cuvântului "executorii".

b) La fel, textul "Ministerul Finanțelor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat" se propune de a fi substituit cu textul "Serviciul Fiscal de Stat", deoarece potrivit art.132¹ alin.(7) din Codul Fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este *persoană juridică de drept public*. Or, Codul de procedură penală la moment operează în alte prevederi doar cu textul "Serviciul Fiscal de Stat" (de exemplu, art.56 alin.(1), art.57² alin.(2), art.138¹⁰ alin.(4), art.159 alin.(4), art.161 alin.(2) și (3), art.208 alin.(1)). La fel, potrivit art.42 alin.(1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, hotărârea judecătorească rămasă definitivă, prin care se constată caracterul nejustificat al averii, se transmite Autorității Naționale de Integritate spre informare și Serviciului Fiscal de Stat spre executare. Mai mult ca atât, menținerea textului "Ministerul Finanțelor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat" ar putea crea în unele cazuri confuzii. De exemplu, din art.II pct.2, aferent completării art.172 din Codul de executare cu alin.(4), textul "se transmite spre executare Ministerului Finanțelor, prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat" s-ar putea interpretat în sensul că hotărârea respectivă urmează a fi executată de Ministerul Finanțelor, urmând a fi prezentată acestuia spre executare prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat.

c) Obiecția respectivă referitor la substituirea textului "Ministerul Finanțelor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat" cu textul "Serviciul Fiscal de Stat" este valabilă pe tot textul proiectului, și anume la art.I pct.25, art.II pct.2, pct.3 și 4.

d) Mai mult ca atât, având în vedere că Ministerul Finanțelor nu are careva atribuții în procesul respectiv, acestea fiind exercitate exclusiv de către Serviciul Fiscal de Stat (prin prisma Hotărârii Guvernului nr.684/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evaluarea, administrarea și valorificarea bunurilor infracționale (sechestrare) și Hotărârii Guvernului nr.972/2001), propunem ca textul "Ministerul Finanțelor" din însăși Codul de procedură penală (art.229⁶ alin.(1), art.229⁷ alin.(1), (2) și (3)) să fie substituit cu textul "Serviciul Fiscal de Stat".

e) Totodată, la alineatele (3) și (4) considerăm oportun ca în conținutul normei să fie specificat care anume procuror, or acesta poate fi procurorul care a condus și/sau exercitat urmărirea penală, procurorul care a reprezentat învinuirea în fața instanței de judecată sau procurorul special desemnat pentru soluționarea chestiunilor respective.

- la modificarea art. 258 alineatul (3) considerăm oportun ca după sintagma "art. 229² alin. (2)" să fie inclusă sintagma "și la 229⁵ alin. (4)", or prin modificarea art. 229⁵ prin expunerea într-o redacție nouă, la alineatul (4) se stipulează că "procurorul dispune, prin delegație, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale efectuarea investigațiilor financiare pentru urmărirea și identificarea bunurilor în vederea executării hotărârii definitive de confiscare";

- completarea art.285 cu alineatul (6¹) urmează a fi examinată suplimentar de autor, pentru a nu admite o eventuală încălcare a dreptului de proprietate. Astfel, prin prevederea respectivă se propune ca în toate cazurile încetării urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare procurorul să se adreseze în instanța de judecată în vederea confiscării speciale sau extinse a bunurilor infracționale. Astfel, potrivit art.6 alineatul 4⁴) din Codul de procedură penală, *bun infracțional – bun care poate fi pus sub sechestrul în conformitate cu prevederile prezentului cod*, precum și bun care poate fi supus confiscării speciale sau confiscării extinse. Potrivit art.285 alin.(2) din Codul de procedură penală,

încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art.275 pct.4)-9) din prezentul cod, precum și dacă există cel puțin una din cauzele prevăzute la art.53 din Codul penal sau dacă se constată că:

1) plîngerea prealabilă a fost retrasă de către partea vătămată, a fost încheiată o tranzacție în cadrul procesului de mediere sau părțile s-au împăcat – în cazurile în care urmărirea penală poate fi pornită numai în baza plîngerii prealabile sau legea penală permite împăcarea;

2) persoana nu a atins vîrsta la care poate fi trasă la răspundere penală;

3) persoana a săvîrșit o faptă prejudiciabilă fiind în stare de iresponsabilitate și nu este necesară aplicarea măsurilor de constrîngere cu caracter medical.

Art.275 pct.4)-9) prevăd suplimentar următoarele cazuri de încetare a urmăririi penale pe temeiuri de nereabilitare: "4) a intervenit termenul de prescripție sau amnistia;

4¹) fapta constituie contravenție;

5) a intervenit decesul făptuitorului;

6) lipsește plîngerea victimei în cazurile în care urmărirea penală începe, conform art.276, numai în baza plîngerii acesteia sau plîngerea prealabilă a fost retrasă;

7) în privința unei persoane există o hotărîre judecătorească definitivă în legătură cu aceeași acuzație sau prin care s-a constatat imposibilitatea urmăririi penale pe aceleași temeiuri;

8) în privința unei persoane există o hotărîre neanulată de neîncepere a urmăririi penale, de scoatere de sub urmărire penală, de încetare a urmăririi penale sau de clasare a procesului penal pe aceleași acuzații;

9) există alte circumstanțe prevăzute de Codul penal care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală."

Astfel, opinăm că în unele cazuri poate avea loc încetarea urmăririi penale fără a constata vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii (de exemplu, în cazul decesului făptuitorului, fapta constituie contravenție etc.).

Respectiv, considerăm că autorul urmează să analizeze dacă poate avea loc confiscarea bunurilor infracționale (de exemplu, a bunurilor sechestrare) și în cazul în care vinovăția persoanei în săvârșirea unei infracțiuni nu este stabilită, urmărirea penală fiind încetată chiar și în baza unui temei de nereabilitare, prevăzut de Codul de procedură penală.

- la modificarea art. 468 ce se referă la completarea cu alineatul (1¹), considerăm necesară substituirea cuvîntului "definitivă" cu cuvîntul "executorie". Totodată, în partea completării cu alineatul (1¹) considerăm necesară adăugarea după sintagma "Serviciul Fiscal de Stat" a textului „conform modului stabilit pentru executarea obligațiilor fiscale”, iar în partea completării cu alineatul (3¹) considerăm necesară substituirea textului "se asigură" cu cuvîntul "supraveghează", precum specificarea care anume procuror va supraveghea executarea efectivă a hotărîrilor prin care a fost dispusă confiscarea bunurilor și repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune statutului, or acesta poate fi procurorul care a condus și/sau exercitat urmărirea penală, procurorul care a reprezentat învinuirea în fața instanței de judecată sau procurorul special desemnat pentru soluționarea chestiunilor respective. Aceeași obiecție este valabilă și pentru modificarea prin completarea cu art. 471² ce se referă la alineatele (1) și (2).

- considerăm oportun ca dispozițiile art. 559⁴ să fie incluse în secțiunea a 4¹, Capitolul IX, Titlul III din partea specială a Codului de procedură penală, propusă spre completare prin proiectul de lege, întrucât vizează trimiterea spre recunoaștere și executare a hotărîrii judecătorești naționale în străinătate.

Art. II - Codul de executare al Republicii Moldova:

- la modificarea art. 293 prin expunerea într-o redacție nouă, la alineatul (1), considerăm necesară includerea după cuvîntul "Hotărîrea" a cuvîntului "executorie". Totodată, la alineatul (2)

considerăm oportună expunerea dispoziției în următoarea redacție "Hotărârea de confiscare a substanțelor stupefiante, psihotrope și/sau a altor substanțe cu efecte similare; drogurilor, precursorilor, etnobotanicelor și analogilor acestora; substanțelor toxice; armamentelor, munițiilor, și echipamentelor militare, tehnologiilor și serviciilor aferente; produselor, tehnologiilor și serviciilor care au utilizare militară; armelor și munițiilor cu destinație civilă; substanțelor explozive ori a dispozitivelor ce le imită; substanțelor nocive și radioactive; se execută de către Ministerul Afacerilor Interne", or redacția propusă prin proiect nu acoperă situația tuturor bunurilor specificate;

- la completarea cu art. 293¹ ce se referă la alineatul (1), considerăm oportună substituirea sintagmei "în modul prevăzut de lege" cu sintagma "în modul prevăzut de Guvern";

- la completarea cu art. 293¹ ce se referă la alineatul (2), considerăm oportună excluderea sintagmei "bunurile sunt identificate, însă" întrucât în redacția propusă se limitează neîntemeiat posibilitatea Serviciului Fiscal de Stat de a antrena executorul judecătoresc la executarea hotărârilor de confiscare specială și confiscare extinsă, or acesta are posibilități legale inclusiv ce se referă la identificarea bunurilor pe teritoriul Republicii Moldova. Totodată, considerăm necesară reglementarea noțiunilor de "dificultăți" și "impedimente" din conținutul normei pentru a evita posibilitatea efectuării unei interpretări arbitrare;

- la completarea cu art. 293² ce se referă la alineatul (2), considerăm oportună excluderea sintagmei "executării reparării integrale a prejudiciului cauzat de infracțiune statului" întrucât am propus *supra* la modificarea art. 468 din Codul de procedură penală, ce se referă la completarea cu alineatul (1¹), ca aceasta să fie realizată conform modului stabilit pentru executarea obligațiilor fiscale.

Art. III Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală:

- la completarea cu art. 112¹ ce se referă la alineatul (1) lit. b), considerăm necesar ca dispozițiile normei să prevadă cum autoritatea competentă de executarea hotărârii judecătorești de confiscare va cunoaște de riscul specificat;

- la completarea cu art. 112¹ ce se referă la alineatul (2), considerăm necesar ca dispozițiile normei să prevadă cum autoritatea competentă de executarea hotărârii judecătorești de confiscare "va lua măsuri pentru a evita o situație în care bunul să nu mai fie disponibil în scopul executării". Totodată, evidențiem că legislația națională nu reglementează noțiunea de "ordin de confiscare";

- la completarea cu art. 113¹ ce se referă la alineatul (1), considerăm necesar ca dispozițiile normei să prevadă de cine va fi semnat acordul negociat, în conformitate cuprevederile tratatelor internaționale sau în condițiile de reciprocitate;

- la completarea cu art. 115¹ ce se referă la alineatul (2), considerăm oportună includerea lit. c) cu conținutul "bunurile supuse confiscării care se află în state de executare diferite", or dispozițiile normei nu reglementează această situație.

Digitally signed by Rotaru Petru
Date: 2024.04.11 08:23:54 EEST

Ministru

Petru Rotaru

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL
ANTICORRUPTION CENTER
OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
tel.: (+373) 22-25-72-94, e-mail: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/6133 din 10.04.2024

La nr. 18-69-3009 din 18.03.2024

Ministerul Justiției

copie: Cancelaria de Stat

Prin prezenta, cu referire la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024), reieșind din limita de competență, Vă comunicăm următoarele.

Art. I din proiect – modificarea Codului de procedură penală (în continuare în aviz: CPP) –

La punctul 1 (art. 57 din CPP) – după cuvintele „*precum și*”, de completat cu cuvântul „*pentru*”;

La punctul 5 (art. 202 din CPP) – înainte și după sintagma „*din oficiu*”, de aplicat semnul „*,*” (virgulă), iar cuvântul „*neaplicare*” de substituit cu cuvântul „*neaplicarea*”;

La punctul 9 (art. 206 din CPP) – de inclus următoarele dispoziții de modificare a alin. (1) al art. 206: „*cuvântul „Costul” se substituie cu cuvântul „Valoarea”;*”;

La punctul 10 (propunerea de completare a CPP cu art. 206¹) – cuvântul „*costurile*” la orice formă gramaticală de substituit cu cuvântul „*cheltuieli*” la forma gramaticală corespunzătoare, iar cuvintele „*se va evalua*” de substituit cu cuvintele „*se vor evalua*”. Cu referire la norma propusă pentru alin. (4) al art. 206¹, după cuvintele „*va urmări*” de completat cu cuvintele „*în mod prioritar*”;

La punctul 11 (propunerea de modificare a alin. (2) al art. 207 din CPP) menționăm următoarele dificultăți care pot apărea în vederea aplicării normei.

Alineatul 5 din art. 207 CPP prevede modul de executare a actelor procedurale prin care s-a dispus aplicarea sechestrului. Astfel, potrivit textului de lege „*Despre punerea bunurilor sub sechestrul reprezentantului organului de urmărire penală întocmește proces-verbal conform prevederilor art. 260 și 261, iar executorul judecătoresc – lista de inventariere*”.

Norma citată supra face trimitere doar la procesul-verbal care se întocmește de către reprezentantul organului de urmărire penală (adică ofițerul de urmărire penală) și executorul judecătoresc care întocmește o listă de inventariere.

Totodată, deși potrivit amendamentelor se propune ca în cazul în care sechestrul este aplicat pentru repararea prejudiciului cauzat statului, confiscare specială sau extinsă, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale din cadrul Centrului Național Anticorupție (în continuare în aviz: ARBI din cadrul CNA) să fie entitatea responsabilă de punerea sub sechestrul a bunurilor, art. 207 din CPP nu stabilește actul prin care ARBI din cadrul CNA poate pune sub sechestrul bunurile sechestrate prin hotărârea instanței de judecată la faza judecării cauzei.

Pe de altă parte, în contextul cadrului legal actual punerea în executare a hotărârii de judecată de sechestrare a bunurilor la faza judecării cauzei, excedează competențele ofițerului de urmărire penală, inclusiv ale ofițerului de urmărire penală din ARBI din cadrul CNA, deoarece întocmirea procesului-verbal de punere sub sechestrul este o acțiune de urmărire penală, care urmează a fi efectuată doar în cadrul urmăririi penale. Odată cu terminarea urmăririi penale nu se mai pot face alte acțiuni de urmărire penală.

Ținând cont de dispozițiile art. 8 alin. (1) din Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infraționale, unicii angajați ai ARBI din cadrul CNA care pot pune sub sechestrul bunurile infraționale sunt ofițerii de urmărire penală.

În acest context, se impune extinderea competențelor ofițerilor de urmărire penală din cadrul ARBI din cadrul CNA de întocmire a procesului-verbal de punere sub sechestrul la faza de judecare a cauzei penale.

În acest sens, propunem la art. 207 alin. (5) din CPP, după cuvintele „reprezentantul organului de urmărire penală” de completat cu cuvintele „sau ofițerul de urmărire penală din cadrul Agenției de Recuperare a Bunurilor Infraționale din cadrul Centrului Național Anticorupție la etapa judecării cauzei”.

La punctul 12 (art. 207¹ din CPP) – completarea cu punctul 1¹) de expus în următoarea redacție: „1¹) administrarea bunului este prea dificilă sau necesită condiții speciale și cunoștințe de specialitate care nu sunt ușor accesibile;”;

La punctul 13 (art. 207² din CPP) – cuvintele „Sumele de bani” de substituit cu cuvintele „Mijloacele bănești”, iar cuvântul „banilor” de substituit cu cuvintele „mijloacelor bănești”;

La punctul 18 (art. 229² din CPP) – dispoziția de modificare de expus în următoarea redacție: „În denumirea articolului, cuvântul „Urmărirea” de substituit cu textul „Identificarea, urmărirea”;

La fel, atragem atenția la redacția propusă în proiect a alin. (2) al art. 229² din CPP.

Art. 208² Cod penal „Recurgerea la prostituția practică de un copil” nu este o infracțiune generatoare de venituri ilicite și se impune a fi exclusă din lista respectivă.

Pentru a nu implica ARBI din cadrul CNA în cazuri minore de escrocherie (art. 190 Cod penal) și de delapidare a averii străine (art. 191 Cod penal) între persoane fizice sau persoane juridice de drept privat, în scopul optimizării și utilizării eficiente a resurselor

limitate ale ARBI din cadrul CNA, propunem stabilirea unei limite minime a prejudiciului cauzat prin infracțiunile respective persoanelor fizice sau juridice de 1 000 000 lei. În cazul cauzării prejudiciului statului, ARBI din cadrul CNA să poată efectua investigații financiare paralele indiferent de suma prejudiciului cauzat.

În acest context, propunem următoarea redacție a alin. (2) al art. 229² din CPP –

„(2) În cazul urmăririi penale cu privire la una sau mai multe infracțiuni dintre care cel puțin una este prevăzută la art. 141, 144, 158, 164, 165, 165¹, 166¹, 167, 168, 181², 206, 208-208¹, 214¹, 217¹, 217³, 218, 220, 220¹, 236, 237, 239-240, 242¹-245¹, 248-249, 250¹, 259, 260, 260²-260⁴, 260⁶, 278-279, 283, 284, 324-329, 330¹, 330², 332-335¹, 352¹ și 362¹ din Codul penal, precum și în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 190 și 191 din Codul penal dacă prejudiciul cauzat persoanelor fizice și/sau persoanelor juridice este mai mare de 1000000 lei ori indiferent de valoarea prejudiciului dacă acesta a fost cauzat statului, organul de urmărire penală dispune, prin delegație, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție urmărirea bunurilor infracționale, precum și acumularea probelor cu privire la acestea, în condițiile art. 258 din prezentul cod.”.

Suplimentar, propunem ca ultimul enunț de la alineatul (3) art. 229² din CPP să aibă următorul conținut:

„În cadrul efectuării investigațiilor financiare paralele la faza judecării cauzei, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție este în drept să efectueze acțiunile de urmărire penală și măsurile speciale de investigație prevăzute de prezentul cod, iar rezultatele executării delegației se consemnează în procesul-verbal de consemnare a rezultatelor investigațiilor financiare paralele conform art. 260 și 261 din prezentul cod.”.

Modificarea respectivă este necesară pentru a oferi claritate prevederilor introduse prin Legea nr. 245/2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului de procedură penală și a Codului contravențional).

În varianta actuală a textului de lege nu este clar dacă în cadrul investigațiilor financiare paralele desfășurate la faza de judecare a cauzei penale, ARBI din cadrul CNA poate efectua acțiuni de urmărire penală și măsuri speciale de investigații, având în vedere că aceste instrumente sunt specifice etapei de urmărire penală. Astfel, prin modificările respective se va oferi o claritate asupra competenței pe care o are ARBI din cadrul CNA la faza de judecare a cauzei penale.

La punctul 21 (redacția alin. (4) al art. 229⁵ din CPP) – Considerăm inoportună această modificare a Codului de procedură penală în varianta propusă, deoarece potrivit modificărilor propuse la art. 229⁵ alin. (1) CPP *„Hotărârile de confiscare a bunurilor infracționale se execută de către Ministerul Finanțelor prin intermediul Serviciului Fiscal de Stat în condițiile legii”.*

Așadar, avantajele ca Serviciul Fiscal de Stat să execute hotărârile de judecată privind confiscarea bunurilor sunt următoarele:

- Serviciul Fiscal de Stat este autoritatea care este împuternicită prin lege să exercite calitatea de creditor în situațiile când sumele se încasează în beneficiul statului;

- Serviciul Fiscal de Stat are competențele, instrumentele necesare (emiterea ordinelor incaso, evidența conturilor bancare deschise în băncile din Republica Moldova și a conturilor de monedă electronică etc.) și personalul calificat de a efectua urmărirea bunurilor (în cazul executării obligațiilor fiscale), care pot asigura o eficiență maximă în identificarea și urmărirea bunurilor în Republica Moldova;

- Serviciul Fiscal de Stat exercită cooperarea internațională cu administrații fiscale din alte state;

- mijloacele bănești obținute din înstrăinarea de către Serviciul Fiscal de Stat a bunurilor confiscate se transferă direct la buget.

Considerăm că intervenția ARBI din cadrul CNA la etapa post-condamnare de executare a hotărârii de confiscare poate fi realizată doar pe palierul cooperării internaționale, prin furnizarea informațiilor valoroase cu privire la bunurile aflate peste hotarele Republicii Moldova, care aparțin persoanelor de la care s-a dispus confiscarea.

În acest sens, propunem următoarea redacție a alin. (4) –

„(4) Serviciul Fiscal de Stat poate solicita Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale din cadrul Centrului Național Anticorupție inițierea cooperării internaționale în vederea schimbului de date cu autoritățile similare străine în scopul identificării și urmăririi bunurilor peste hotarele Republicii Moldova.”.

La punctul 24 (art. 285 din CPP se completează cu alin. (6¹)) menționăm că potrivit prevederilor art. 106¹ Cod penal, confiscarea extinsă poate fi aplicată doar în cazul în care persoana este condamnată. Pentru a fi aplicabile dispozițiile cu privire la confiscarea extinsă în cazul încetării urmăririi penale pe temeiuri de nereabilitare sunt necesare modificări la Codul penal. Astfel, propunem modificarea art. 106¹ din Codul penal prin introducerea unui nou alineat (7¹) cu următorul conținut:

„(7¹) Confiscarea extinsă se dispune și în cazul când urmărirea penală în privința persoanei se încetează dacă a intervenit termenul de prescripție sau amnistia ori a intervenit decesul făptuitorului.”.

La punctul 25 (art. 468 din CPP) – Ultima propoziție de la alin. (3¹) al art. 468 – cuvântul „*procurorul*” de substituit cu cuvântul „*procurorul*”.

Art. III din proiect – modificarea Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională –

La punctul 5 (art. 31 din lege) – cuvintele „*se înțelege*” de substituit cu cuvântul „*reprezintă*”, iar după cuvântul „*distrugerea*” de completat cu cuvântul „*modificarea*”.

Art. IV din proiect – modificarea Legii nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infractionale –

La punctul 1 (art. 2 din lege) – propunerea din proiect privind redacția nouă a alin. (2) – ținând cont de cele menționate anterior în aviz, propunem următoarea redacție a alin. (2) al art. 2 din lege:

„(2) În cazul urmăririi penale cu privire la una sau mai multe infracțiuni dintre care cel puțin una este prevăzută la art. 141, 144, 158, 164, 165, 165¹, 166¹, 167, 168, 181², 206, 208-208¹, 214¹, 217¹, 217³, 218, 220, 220¹, 236, 237, 239-240, 242¹-245¹, 248-249, 250¹, 259, 260, 260²-260⁴, 260⁶, 278-279, 283, 284, 324-329, 330¹, 330², 332-335¹, 352¹ și 362¹ din Codul penal, precum și în cazul infracțiunilor prevăzute la art. 190 și 191 din Codul penal dacă prejudiciul cauzat persoanelor fizice și/sau persoanelor juridice este mai mare de 1000000 lei ori indiferent de valoarea prejudiciului dacă acesta a fost cauzat statului, organul de urmărire penală dispune, prin delegație, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale urmărirea bunurilor infracționale, precum și acumularea probelor cu privire la acestea, în condițiile art. 258 din prezentul cod.”

La punctul 1 (art. 2 din lege) – completarea cu alineatul (5) de expus în următoarea redacție:

„(5) Prezenta lege se aplică în cadrul procesului de executare a hotărârilor de confiscare și de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune statului.”;

La punctul 2 (art. 5 din lege) – cu referire la dispozițiile de modificare a lit. a), de expus textul acestora în următoarea redacție: „identificarea și urmărirea bunurilor infracționale, precum și acumularea probelor cu privire la acestea prin”, în ceea ce privește dispozițiile de completare a lit. c), cuvântul „hotărârile”, în ambele cazuri, de substituit cu cuvântul „hotărârilor”, iar cu referire dispozițiile de modificare a lit. g), cuvintele „proces civile” de substituit cu cuvintele „proces penale și civile”;

La punctul 3 (propunerea de completare a legii cu art. 9¹) – de expus textul normei art. 9¹ în următoarea redacție:

„Articolul 9¹. Măsuri de urmărire a bunurilor

(1) În vederea identificării și urmăririi bunurilor infracționale, Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale poate efectua, cu autorizarea șefului Agenției sau șefului adjunct al Agenției ori persoanei desemnate în acest sens, culegerea informației despre persoane și bunuri în cadrul efectuării investigațiilor financiare paralele.

(2) Culegerea de informații despre persoane și bunuri în cadrul efectuării investigațiilor financiare paralele constă în dobândirea informațiilor cu privire la persoanele fizice și juridice, bunurile imobile și mobile, faptele, evenimentele și circumstanțele care prezintă interes, prin comunicarea nemijlocită cu alte persoane, prin studierea documentelor, materialelor, bazelor de date, sistemelor informaționale și surselor deschise, prin întocmirea de solicitări adresate persoanelor fizice și juridice care posedă sau care dispun de informația solicitată.

(3) Măsurile prevăzute la alin. (1) se dispun prin rezoluție de către șeful Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale, din oficiu, precum și la solicitarea ofițerului de investigații sau ofițerului de urmărire penală, în baza raportului motivat al acestuia.”.

Expunerea normei în redacția propusă mai sus se impune reieșind din următoarele considerente.

ARBI din cadrul CNA, entitate responsabilă de efectuarea investigațiilor financiare paralele prin prisma competenței atribuite în art. 2 a Legii nr. 48/2017, pe parcursul activității desfășurate de către aceasta a identificat de nenumărate ori necesitatea dispunerii de un instrumentariu pe măsură, prin care să se asigure „identificarea bunurilor infracționale” în circumstanțe și în termeni restrânși. Astfel, s-a stabilit că informația referitoare la bunurile infracționale poate fi obținută și prin căi simpliste, printre care se regăsesc și următoarele: formularea/primirea unui răspuns la o solicitare scrisă; recepționării unei explicații din partea persoanelor fizice/juridice posesoare de date informative; accesarea unei baze de date sau a consultării unei surse deschise de date. În final, datele obținute îmbinând în sine doar un caracter pur informativ, deci diametral opus prevederilor art. 93 din Codul de Procedură Penală.

Însă, pe moment, unicele mecanisme avute în paleta lucrativă fiind cele de efectuare a măsurilor speciale de investigații și a acțiunilor de urmărire penală, stipulate în prevederile CPP, care, în mare parte îngreunează procesul de obținere rapidă a datelor informative. Adicional este de informat și despre faptul că, prin adoptarea și intrarea în vigoare a *Legii 286/2023 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații)* aspectele ce țin dobândirea informațiilor corespunzătoare bunurilor infracționale au devenit unele extrem de birocratice, încetinind și mai simțitor procesele de obținere a informațiilor.

În care sens, a apărut necesitatea de a identifica și a introduce în legislația națională a unui nou institut, cel al „identificării bunului infracțional în cadrul investigațiilor financiare paralele prin intermediul acțiunii de **culegere a informației despre persoane de fapt**”. Așadar, acest instrument operațional va acorda posibilitatea ARBI din cadrul CNA de a:

1. obține date informative în procedură simplificată (fără a acorda acesteia un caracter probatoriu);
2. dispune de date informative în termeni restrânși;
3. verifica, confirma și a actualiza datele informative obținute pe parcursul efectuării investigațiilor financiare paralele;
4. identifica și monitoriza (inclusiv continuu) coraportul bun - persoană la fazele inițiale și finale ale investigației financiare paralele;
5. interveni, prin luarea de decizii în termeni restrânși în vederea indisponibilizării bunurilor infracționale;
6. ș.a.

La punctul 4 (art. 12 din lege) – cuvintele „*ca să fie*” de substituit cu cuvintele „*care să fie*”, iar cuvintele „*sau reală*” de substituit cu cuvintele „*sau valoarea reală*”.

Art. V din proiect –

- la alin. (1), cuvintele „*după 3 luni din data publicării*” de substituit cu cuvintele „*în termen de 3 luni de la data publicării*”;

- la alin. (2), cuvintele „*de la intrarea*” de substituit cu cuvintele „*din data intrării*”;

- la alin. (3), este necesar de specificat perioada emiterii actelor procedurale în privința cărora se solicită expedierea acestora în adresa ARBI din cadrul CNA.

Suplimentar propunem în tot cuprinsul proiectului de lege:

- cuvintele „cauzat de infracțiune” la orice formă gramaticală de substituit cu cuvintele „cauzat prin infracțiune” la forma gramaticală corespunzătoare;

- cuvintele „urmărirea și identificarea” și „urmărește și identifică”, la orice formă gramaticală, de substituit cu cuvintele „identificarea și urmărirea” și, respectiv, „identifică și urmărește”, la forma gramaticală corespunzătoare;

- cuvintele „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale” la orice formă gramaticală, cu excepția celor conținute în Art. IV din proiect, de substituit cu cuvintele „Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale din cadrul Centrului Național Anticorupție”, deoarece potrivit art. 4 din Legea nr. 48/2017 privind Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale – Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale este o subdiviziune autonomă specializată în cadrul Centrului Național Anticorupție. În același context, în conformitate cu Anexa nr. 1 la Hotărârea Parlamentului nr. 34/2016 privind aprobarea structurii și efectivului-limită ale Centrului Național Anticorupție – Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale are statut de direcție generală în cadrul Centrului Național Anticorupție.

În altă ordine de idei, menționăm că potrivit art. 25 alin. (1) al Legii integrității nr. 82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mas mediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) lit. a), art. 28 alin. (4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua asupra proiectului definitiv în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru examinare autorităților competente este remis într-o redacție nouă, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări. Urmare celor expuse, solicităm respectuos, expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitiv, pentru efectuarea expertizei anticorupție.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.04.11 09:45:58 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

PROCURATURA REPUBLICII MOLDOVA

PROCURATURA PENTRU COMBATerea
CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE ȘI CAUZE SPECIALE

mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 73, MD-2001, Tel.: 022277723

www.procuratura.md/ e-mail: proc-ccocs@procuratura.md

11.04.2023 nr. 3d/24- 3455

Cancelaria de Stat

nr. ref 18-69-3009 din 18.03.2024

Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale a examinat solicitarea de avizare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) (număr unic 228/MJ/2024) și intervine pe această cale cu următoarele recomandări și obiecții:

1. **Alin. (4) dal art.206¹** (Planificarea sechestrului) din Proiect:

"(4) autoritatea care dispune aplicarea sechestrului va urmări bunurile care generează cele mai mici cheltuieli de administrare sau bunurile a căror valorificare anticipată va garanta recuperarea valorii acestora".

Reieșind din semnificația termenului "a garanta" care implică asumarea unei răspunderi cuiva ceva, pentru a evita o confuzie în textul normei legislative și a avea un cadru legal interpretabil, propunem substituirea expresiei "va garanta" cu "va face posibilă".

La fel, pentru a evita o confuzie legislativă în situația unor bunuri precum masa lemnoasă, autovehiculele, ambarcațiunile, aeronavele, etc, care necesită cheltuieli de administrare, propunem completarea textului cu sintagma "...sau a căror valoare se diminuează accelerat..", și expunerea în următoarea redacție:

"(4) autoritatea care dispune aplicarea sechestrului va urmări bunurile care generează cele mai mici cheltuieli de administrare, sau a căror valoare se diminuează accelerat, sau bunurile a căror valorificare anticipată va face posibilă recuperarea valorii acestora".

2. **La art.207 alin.(1¹)** din proiect, după cuvântul „publicitate” urmează a fi pusă virgula.

3. **La art.208 alin.(2)** din proiect:

"(2) Obiecte ridicate se sigilează și se păstrează, de regulă, de către organul la al cărui demers bunurile au fost puse sub sechestru, cu excepțiile prevăzute de prezentul cod. În situația în care sunt necesare conservarea valorii bunurilor sechestrate, acestea se transmit pentru administrare Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale".

Propunem excluderea sintagmei „de regulă”, înlocuirea sintagmei „de către organul la al cărui demers bunurile au fost puse sub sechestru” cu sintagma „de către organul care a dispus punerea bunurilor sub sechestru” și, respectiv, a sintagmei „sunt necesare” urmează a fi înlocuită cu sintagma „este necesar” după cum urmează:

"(2) Obiecte ridicate se sigilează și se păstrează, de regulă, de către organul la al cărui demers bunurile au fost puse sub sechestru, care a dispus punerea bunurilor sub sechestru cu excepțiile prevăzute de prezentul cod. În situația în care sunt necesare este necesar conservarea valorii bunurilor sechestrate, acestea se transmit pentru administrare Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale".

4. Art. 229² alin.(2) din proiect (indisponibilizarea și administrarea bunurilor infracționale)

Optăm pentru păstrarea la componentele de infracțiune prevăzute la art.190 și art.191 din Codul penal, a aceeași formule în vigoare la moment, adică în condiția comiterii infracțiunilor din categoria respectivă cu folosirea situației de serviciu;

5. Art.229⁴ alin.(3) din proiect:

"Confiscarea bunurilor nu afectează drepturile victimei, părții vătămate și părții civile de a obține repararea prejudiciului cauzat de infracțiune".

Recomandăm reformularea acestei norme, întrucât în varianta propusă de autorul proiectului nu este clar mecanismul de partajare a venitului obținut în rezultatul valorificării bunurilor infracționale, când este necesară repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar confiscării au fost supuse toate bunurile bănuțului, învinutului, inculpatului cu trecerea acestora în proprietatea statului, alte bunuri neexistând, cine are prioritate în asemenea caz.

6. Art. 285 alin. (6¹) din proiect:

"(6¹) În cazul încetării urmăririi penale pe temeuri de nereabilitare procurorul se adresează în instanța de judecată privind dispunerea confiscării speciale sau extinse a bunurilor infracționale".

Propunem înlocuirea sintagmei „se adresează în instanța de judecată privind dispunerea” cu expresia „înaintează în instanța de judecată un demers privind dispunerea”.

**Adjunct interimar al procuror-șef al
Procuraturii pentru Combaterea
Criminalității Organizate și Cauze Speciale**

Vladislav BOBROV

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr.31/02-69-3533

Chișinău

29 martie 2022

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-69-3009 din 18 martie 2024 /număr unic 228/MJ/2024

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Avizul de compatibilitate elaborat în baza examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale), inclus în pct. 210 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin HG nr. 887/2023.

Anexă: 4 fișe.

/semnat electronic/

Șef Centru

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2024.04.03 08:15:25 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Natalia SUCEVEANU

AVIZ DE COMPATIBILITATE

În baza examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale).

Prezentul Aviz de compatibilitate a fost întocmit de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul prenotat are drept scop modificarea și completarea unor acte normative – Codul de procedură penală a Republicii Moldova nr. 122/2003, Codul de executare al Republicii Moldova, Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, precum și Legea nr. 48/20017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale, în vederea îmbunătățirii mecanismului de recuperare a bunurilor infracționale pentru reutilizarea socială a acestora. Astfel, proiectul își propune desemnarea Agenției de Recuperare a Bunurilor Infracționale în calitate de autoritate responsabilă de administrarea bunurilor sechestrate care vor fi preluate spre administrare în vederea conservării valorii bunurilor, instituirea un registru central al bunurilor indisponibilizate și confiscate, reglementarea modalității de planificare premergătoare aplicării sechestrelor, instituirea etapelor procesului de recuperare a bunurilor infracționale, asigurarea executării efective a hotărârilor penale, reglementarea procedurile de repatriere a bunurilor infracționale aflate peste hotarele țării.

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate **Capitolului 24 „Justiție, libertate și securitate”**.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, prezintă relevanță directă dispozițiile Regulamentului (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare și normele din propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea averii SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final} - {SWD(2022) 246 final}.

Regulamentul (UE) 2018/1805 are drept scopul facilitarea recuperării transfrontaliere a bunurilor infracțiunilor și de a conduce la indisponibilizarea și confiscarea mai eficientă a fondurilor provenite din proveniență ilicită în UE, care face parte din planul de acțiune elaborat de Comisia Europeană pentru a consolida lupta împotriva finanțării terorismului, prin a se asigura că infractorii sunt privați de bunurile lor.

În ceea ce privește transpunerea Regulamentului (UE) 2018/1805, menționăm cu titlu general că, proiectul național, reieșind din obiectul său specific de reglementare și scopul urmărit, asigură o transpunere selectivă a dispozițiilor actului UE, care se referă la cazurile de amânare a executării ordinelor de indisponibilizare, circumstanțele în care autoritatea de executare poate amâna recunoașterea sau executarea unui ordin de confiscare, precum și la modalitatea de transmitere a unui ordin de indisponibilizare către unul sau mai multe state de executare, în speță, prin completările cu art. 31, art. 112¹, 113¹, alin. (3) și art. 115¹ din Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală.

Astfel, analizând proiectul național prin prisma actului UE menționat *supra*, precum și a anagajamentelor RM în calitate de stat candidat la aderarea UE, expunem următoarele:

- Modificarea din Art. III al proiectului național vine să expună în redacție nouă art. 31 din Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, în vederea stabilirii cazurilor de amânare a executării ordinelor de indisponibilizare, ceea ce asigură transpunerea art. 10 (1) (a) și (b), (2), (3) din Regulamentul (UE) 2018/1805;
- Pct. 8 din Art. III al proiectului național completează Legea nr. 371/2006 cu un nou art. 112¹, care stabilește circumstanțele în care autoritatea de executare poate amâna recunoașterea sau executarea unui ordin de confiscare similar cu cele reglementate de art. 21 din actul UE;
- Prin completarea Legii nr. 371/2006 cu art. 113¹, alin. (3) se instituie cuantumul financiar care îi revine Republicii Moldova în absența unui acord cu statul solicitant în vederea executării hotărârii de confiscare, care este în concordanță cu art. 30 (7) din Regulamentul (UE) 2018/1805;
- Prevederile pct. 11 din Art. III al proiectului național completează Legea nr. 371/2006 cu un nou art. 115¹, care reglementează modalitatea de transmitere a unui ordin de indisponibilizare către unul sau mai multe state de executare, ceea ce asigură transpunerea art. 5 din Regulamentul (UE) 2018/1805.

În concluzie, în raport cu cele invocate *supra*, menționăm că proiectul național, în speță, în partea ce se referă la modificarea și completarea Legii nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, asigură transpunerea art. 5, art. 10 (1) (a) și (b), (2) (3), art. 21, precum și art. 30 (7) din Regulamentul (UE) 2018/1805.

Totodată, la nivelul UE, a fost înaintată **propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind recuperarea și confiscarea averii {SEC(2022) 245 final} - {SWD(2022) 245 final} - {SWD(2022) 246 final}**, care prevede că statele membre iau măsurile necesare pentru a permite confiscarea instrumentelor și a produselor sau a bunurilor infracționale, inclusive, a celor care au fost transferate unor părți terțe, în cazurile în care au fost inițiate proceduri penale.

În urma analizei reglementărilor propuse pentru **Codul de procedură penală a Republicii Moldova nr. 122/2003**, prin prisma propunerii de Directivă UE, au fost identificate o serie de prevederi naționale preluate din proiectul de act UE, după cum urmează:

- Completarea Codului cu un art. nou – art. 206¹, care prevede o modalitate de planificare premergătoare aplicării sechestrelor, prin care se stabilește oportunitatea aplicării unui sechestr, printr-o analiză cost-beneficiu a bunurilor urmărite, precum și costul de administrare a lor este similar cu reglementările art. 19 și 21 din propunerea de Directivă;
- Completarea art. 197, alin. (1) din Codul de procedură penală cu pct. 7, prin care se dispune încasarea cheltuielilor judiciare de la persoana în privința căreia se instituie o cauză de urmărire penală este în corespundere cu art. 20 (4) din propunerea de Directivă, care statuează că: „Statele membre **pot solicita ca beneficiarul real să suporte costurile de gestionare aferente bunurilor indisponibilizate.**”;
- Completarea Codului cu art. 471², care instituie modul de soluționare a chestiunilor apărute în procesul de executare a hotărârilor de confiscare este în acord cu prevederile art. 13 ”Confiscarea aplicată terților” din propunerea de Directivă, unde se menționează că „Statele membre **iau măsurile necesare pentru a permite confiscarea produselor sau a altor bunuri a căror valoare corespunde produselor care, în mod direct sau indirect, au fost transferate de către o persoană suspectată sau acuzată unor părți terțe sau care au fost achiziționate de către părți terțe de la o persoană suspectată sau acuzată**”.

În contextul celor enunțate mai sus, potrivit art. 31 și 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative care au ca scop armonizarea, se transmit spre avizare/expertiză de compatibilitate fiind însoțite în mod obligatoriu de un Tabel de concordanță. Tabelul de concordanță asigură documentarea și evidența procesului de armonizare și de implementare a angajamentelor de armonizare în relațiile cu UE, precum și identifică/descrie gradul de compatibilitate atins al proiectului național cu actul UE transpus. Întocmirea Tabelului de concordanță se va realiza potrivit instrucțiunilor metodologice stabilite de Anexa nr. 3 la Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, aprobat prin HG nr. 1171/2018.

De asemenea, proiectul național nu conține clauza de armonizare, care este obligatorie pentru toate actele normative care au ca scop transpunerea legislației UE, inclusiv, și pentru cele de modificare. Astfel, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene, după clauza de adoptare a proiectului național urmează a fi inserată clauza de armonizare în următoarea redacție:

”Prezenta Lege transpune art. 5, art. 10 (1) (a) și (b), (2), (3), art. 21 și art. 30 (7) din Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare, CELEX: 32018R1805, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 303 din 28 noiembrie 2018”

De asemenea, și Nota Informativă la proiect se va completa după modelul stabilit de Anexa nr. 1 la Legea nr. 100/2017, în special, în ceea ce privește completarea acesteia cu Compartimentul 3 ”Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene” și, respectiv, Compartimentul 9 ”Constatările expertizei de compatibilitate”.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Anton CEBOTARI, consultant principal

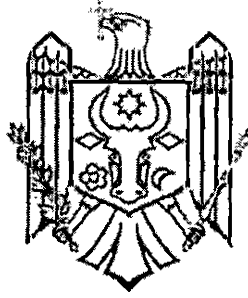
Tel: 022-250-369

Email: anton.cebotari@gov.md

REPUBLICA MOLDOVA
Curtea de Apel Bălți

MD-3100, mun. Bălți,
str. Ștefan cel Mare 54,
tel.: +373(231)22053/20392
fax: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page: instante.justice.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
Апелляционная

Палата Бэлць

MD- 3100, мун. Бэлць,
ул.Штефан чел Маре.54
тел.: +373(231) 22053/20392
факс: +373(231)23143
e-mail: cab@justice.md
web page:instante.justice.md

6548 div ot. 04 24

Ministerul Justiției al RM

Email: secretariat@justice.gov.md

Cancelarea de Stat

Email: cancelaria@gov.md

Cu referire la solicitarea Dvs., parvenită în adresa Curții de Apel Bălți la 20.03.2024, privind avizarea proiectului de hotărîre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative (perfectarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) număr unic 228/MJ/2024, instanța de apel vă aduce la cunoștință că :

Judecătorii Curții de Apel Bălți, la ședința operativă, studiind propunerile de modificare a proiectului de Lege sus indicat, însoțită de nota informativă la proiectul legii, remarcă faptul că utilizarea noilor prevederi spre modificare sunt susținute de către instanță, le considerăm oportune și necesare, or modificările articolelor din Codul de procedură penală propuse ar armoniza legislația națională cu practicile internaționale, precum și va responsabiliza ofițerii de urmărire penală să întreprindă măsuri nu doar pentru recuperarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, dar și pentru alte forme de recuperare a bunurilor.

Considerăm că respectivele încercări ale legiuitorului de a ajusta norma națională la prevederile actelor internaționale drept un element deosebit de important pentru Republica Moldova, deoarece Codul de procedură penală chiar dacă prevede posibilitatea restituirii bunurilor confiscate în Republica Moldova către alte state, nu există o procedură de recuperare a bunurilor confiscate din străinătate către Republica Moldova.

Prin urmare, modificările propuse vor face claritate ipostazelor de indisponibilizare a bunurilor infracționale, etapele de executare efectivă a hotărîrilor privind recuperarea bunurilor infracționale, cât și clarificarea modalităților în care bunurile infracționale sau contravaloarea lor, confiscate de instanțele naționale, bunuri care se află peste hotarele țării, să fie repatriate în cadrul asistenței juridice internaționale.

Prezentul proiect de lege îl considerăm oportun, alte propuneri suplimentare vis a vis de avizarea Proiectului de lege nominalizat supra nu avem.

Cu respect,
Președintele Curții de Apel Bălți

Ion Talpa

*Executat: Șef serviciu penal și contravențional
I. Eremciuc*

**CURTEA DE APEL
CAHUL**

**АПЕЛЛЯЦИОННАЯ
ПАЛАТА КАХУЛ**

Republica Moldova, MD-3909, or. Cahul,
str. Ștefan cel Mare, 30
tel. (299) 2 – 55 – 85, tel./fax. (299) 3-26-72
cach@justice.md

Республика Молдова, MD-3909, г. Кахул
ул. Штефан чел Маре, 30
тел. (299) 2 – 55 – 85, тел./факс. (299) 3-26-72
cach@justice.md

01.04.2024 nr. 1121

D-lui Eduard SERBENCO
Secretar de stat
Ministerul Justiției

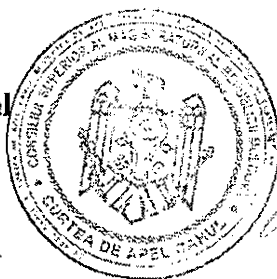
secretariat@justice.gov.md

Stimate Domn,

În urma studierii *proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale (număr unic 228/MJ/2024)*, Vă informăm că propuneri din partea judecătorilor Curții de Apel Cahul nu au parvenit.

Cu respect,

**Președintele interimar al
Curții de Apel Cahul**

Galina VAVRIN

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

mun. Chișinău, str. Teilor 4, MD - 2043
www.instante.justice.md
Tel. (022) 409-209, e-mail: cac@justice.md

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str. Chișinău, 2043
www.instante.justice.md
Tel. (022) 409-209, e-mail: cac@justice.md

№ 4-35/ *24-1009* din *29.04.24*

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md
✓ victor.stratu@justice.gov.md

Cu referire la scrisoarea nr. 03/2579 din 20 martie 2024, Curtea de Apel Chișinău Vă informează despre lipsa sugestiilor și/sau obiecțiilor la *proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) nr. unic 228/MJ/2024.*

Cu stimă,

**Vicepreședinte interimar
al Curții de Apel Chișinău**

Alexandru SPOIALĂ

MD - 3805, mun. Comrat, str. Lenin,
177 tel./fax: (+373 298) 23446
email: caco@justice.md

MD - 3805, мун. Комрат, ул. Ленина,
177
тел./факс. (+373 298) 23446
email: caco@justice.md

Nr. 830 din 04 aprilie 2024
La nr.03/2579 din 20 martie 2024

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA
Domnului Eduard Serbenco
Secretar de stat

La solicitarea Dumneavoastră parvenită la data de 20.03.2024, înregistrată cu nr. de intrare 552/e cu privire la avizarea și consultarea publică proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale (**număr unic 228/MJ/2024**), Vă informăm următoarele.

Judecătorii au luat cunoștințe cu proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative: **Art. I** - Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003, **Art. II** - Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004, **Art. III** - Legea nr. 371/2006 cu privire la asistența juridică internațională în materie penală, și Nota informativă la proiectul Legii vizat.

Judecătorii Curții de Apel Comrat sunt de acord cu propunerile vizate în proiect, cu introducerea obiectivului privind etapa de administrare a bunurilor, care este una valoroasă în procesul penal. Important este și asigurarea păstrării bunurilor puse sub sechestru. Astfel reformularea art. 208. Codul de procedură penală, „Păstrarea bunurilor puse sub sechestru” cu un cuprins nou este necesară și esențială.

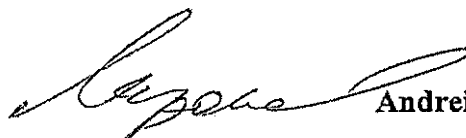
Evident că, administrarea bunurilor indisponibilizate trebuie efectuată în mod eficace înainte de confiscare și trebuie să urmărească menținerea valorii lor în așteptarea unei hotărâri definitive privind confiscarea. Acest subiect este prevăzut la art. 229³ CPP, unde sunt clarificate ipotezele de indisponibilizare a bunurilor infracționale, adică prin *punere sub sechestru* și *ordinul de înghețare* emis în condițiile Legii nr. 48/2017 cu privire la Agenția de Recuperare a Bunurilor Infracționale.

Ajustarea legislației naționale privind perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale în conformitate cu Regulamentul (UE) 2018/1805 se găsește la Capitolul IX din titlul III partea specială se completează după articolul 559 cu o secțiune nouă cu următorul cuprins: „**Secțiunea a 4.**¹ Trimiterea spre recunoaștere și executare a hotărârii judecătorești naționale în străinătate și „**Secțiunea a 4.**² Particularitățile recunoașterii și punerii în executare a hotărârilor judecătorești de confiscare.

Reglementarea procedurii de executare a hotărârilor privind confiscarea bunurilor infracționale la fel este necesară și actuală. Astfel, autorii proiectului au prevăzut aspecte pentru ajustarea cadrului normativ legal și careva alte propuneri nu sunt.

Președinte interimar
al Curții de Apel Comrat

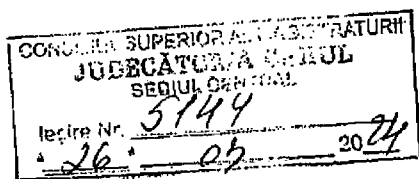
Ex.: T. Juravliova
Secția GMSPJ și RP, tel. 0298 2-69-14

Andrei MIRONOV

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
AL REPUBLICII MOLDOVA
JUDECĂTORIA CAHUL

MD-3909, mun. Cahul, str. M. Frunze, 62
Tel. (299) 2-46-82

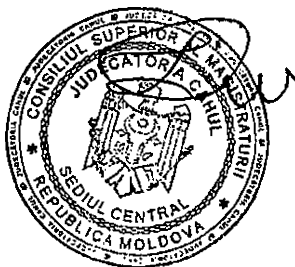

Ministerul Justiției al Republicii Moldova
e-mail: secretariat@justice.gov.md;
cancelaria@gov.md;
victor.stratu@justice.gov.md

La data de 20.03.2024, Judecătoria Cahul a recepționat interpelarea Dvs., prin care se solicită prezentarea avizelor asupra proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii, pentru modificarea unor acte normative, (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale).

La cele solicitate, Vă comunicăm că, Judecătoria Cahul nu are careva propuneri de modificare/completare a proiectului Legii nominalizat supra.

Președintele interimar al
Judecătoriei Cahul

Leonid TURCULEȚ

Ex. Colibaba Stepanida
Tel (0299) 2-79-77

**CONSILIUL SUPERIOR
al MAGISTRATURII
din REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA COMRAT
SEDIUL CENTRAL**

**ВЫСШИЙ СОВЕТ МАГИСТРАТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
СУД КОМРАТ
ОФИС КОМРАТ**

MD-3800, UTA Gagauzia
mun. Comrat, str. Lenin 242,
tel/fax: 0-298-2-60-21
e-mail jco@justice.md

MD-3800, АТО Гагаузия
mun. Комрат, ул. Ленина 242,
тел/факс: 0-298- 2-60-21
e-mail jco@justice.md

Nr. 195/e din " 28 " martie 2024

**D-lui Eduard Serbenco
Secretar de Stat
Ministerul Justiției al RM**

**La interpelarea Dvs. nr.de ieșire 03/2579 din 20.03.2024
(nr.de intrare 1222/e din 20.03.2024)**

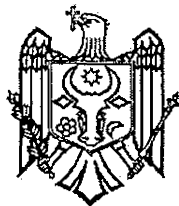
În ceea ce privește avizare și consultare publică a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale (număr unic 228/MJ/2024), judecătoria Comrat comunică că nu sunt careva propuneri de modificare a cadrului normativ.

**Președintele interimar
al Judecătoriei Comrat
Ex. Demerji L. Tel. 029826021**

Stanislav RĂU

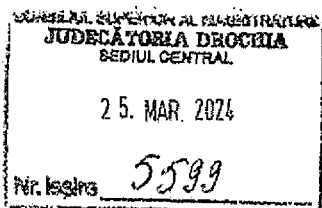
REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA DROCHIA

or. Drochia, str. 31 august , 7
tel.: (+373)-252-2-24-86
fax: (+373)-252-2-29-44
e-mail: jdr@justice.md

РЕСПУБЛИКА МОЛДОВА
СУД ДРОКИЯ

г. Дрокия, ул. 31 августа 7
tel.: (+373)-252-2-24-86
fax: (+373)-252-2-29-44
e-mail: jdr@justice.md

Ministerul Justiției
al Republicii Moldova

La data de 21.03.2024 prin intermediul poștei electronice a instanței a parvenit solicitarea referitor la avizare și consultare publică proiectul de act normativ hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative (perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale) . (număr unic 03/2579 din 20.03.2024).

La cele solicitate, Judecătoria Drochia, Vă comunică că din partea instanței nu sunt careva obiecții legate de conținutul materialelor furnizate, supra nominalizate (număr unic 03/2579 din 20.03.2024).

Cu respect,
Președintele interimar al Judecătoriei Drochia
Ex.S.Lența
Tel.0252-2-29-44

Vasile Nogai

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Strășeni
(Sediul Central)
MD- 3701, mun. Strășeni
str. Ștefan cel Mare, 86
tel./fax 0 (237) 2-26-28
e-mail: jst@justice.md

The Supreme Council of Magistrates
Strășeni District Court
Strășeni Office
MD- 3701, mun. Strășeni
86 Ștefan cel Mare și Sfânt street.
tel. number /fax 0 (237) 2-26-28

Nr. 4548 din 01.04 2024

Domnului Eduard SERBENCO
Ministerul Justiției
Secretar de Stat

Prin prezenta, Judecătoria Strășeni Vă informează că, la 20 martie 2024 a parvenit solicitarea D.V.S. număr unic 228/MJ/2024 privind avizare și consultarea publică *proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului Legii pentru modificarea unor acte normative(perfecționarea mecanismului de confiscare a bunurilor infracționale).*

Astfel, în urma studierii minuțioase a proiectului menționat supra careva obiecții, propuneri nu sunt.

Cu respect,

Președintele interimar
al Judecătoriei Strășeni

Sergiu OSOIANU

Executar: Strațan Igor
Tel.0(237) 2-85-10